



**Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις  
της 31<sup>ης</sup> Δεκεμβρίου 2016  
βάσει των Διεθνών Προτύπων  
Χρηματοοικονομικής Αναφοράς**

**Ιωάννινα, 22 Μαΐου 2017**

**ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ**

A. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	4
B. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	5
Γ. ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	23
Δ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 2016	25
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	25
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	27
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	28
Ε. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	29
1. Πληροφορίες για την Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου ΣΥΝ. Π.Ε.	29
1.1 Γενικές Πληροφορίες	29
1.2 Δομή και Δραστηριότητες της Τράπεζας	29
1.3 Σύνοψη Διοικητικού Συμβουλίου	30
2. Σημαντικές Λογιστικές Αρχές	30
2.1 Βάση παρουσίασης	30
2.2 Αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας	31
2.3 Αλλαγές σε Λογιστικές Πολιτικές	34
2.4 Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία	42
2.5 Μετατροπή σε ξένο νόμισμα	45
2.6 Ενσώματα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία	46
2.7 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία	46
2.8 Περιουσιακά Στοιχεία από Πλειστηριασμούς	47
2.9 Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	47
2.10 Ταμείο και Ταμειακά Ισοδύναμα	48
2.11 Φόρος Εισοδήματος και Αναβαλλόμενη Φορολογία	48
2.12 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπά δανειακά κεφάλαια	48
2.13 Παροχές στο Προσωπικό	49
2.14 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις	50
2.15 Καθαρή Θέση	50
2.16 Αναγνώριση αποτελεσμάτων	51
2.17 Διανομή Μερισμάτων	52
3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και υποκειμενικές κρίσεις	52
3.1 Απομείωση δανείων	53
3.2 Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	54
3.3 Ωφέλιμη ζωή παγίων στοιχείων που υπόκεινται σε απόσβεση	54
3.4 Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων	54
3.5 Κατάταξη συνεταιριστικού Κεφαλαίου	55
4. Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων	55
4.1 Πιστωτικός Κίνδυνος	56
4.2 Διαχείριση πιστωτικών κινδύνων	58
4.3 Συγκέντρωση κινδύνου χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού με έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	69
4.4 Κίνδυνος Ρευστότητας	69
4.5 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων	72
4.6 Κίνδυνος Αγοράς	72
4.7 Εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	76
4.8 Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που τηρούνται στην εύλογη αξία	77
5. Κεφαλαιακή επάρκεια	78

6.	Καθαρά έσοδα από τόκους	78
7.	Καθαρά έσοδα από προμήθειες	79
8.	Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	79
9.	Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)	79
10.	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	80
11.	Λοιπά λειτουργικά έξοδα	80
12.	Φόροι	80
13.	Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	82
14.	Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	83
15.	Δάνεια και απαιτήσεις κατά Πελατών	83
16.	Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	84
17.	Άυλα πάγια στοιχεία	84
18.	Ενσώματα πάγια	85
19.	Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	87
20.	Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	89
21.	Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	89
22.	Υποχρεώσεις προς πελάτες	89
23.	Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	90
24.	Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	90
25.	Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	91
26.	Λοιπά στοιχεία παθητικού	92
27.	Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	92
28.	Διαφορά υπέρ το άρτιο	93
29.	Αποθεματικά	93
30.	Δεσμεύσεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Απαιτήσεις	93
31.	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	94
32.	Γεγονότα μετά την ημερομηνία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης	95

Επωνυμία Πιστωτικού Ιδρύματος

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΗΠΕΙΡΟΥ  
Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης  
(διακριτικός τίτλος: ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ  
ΤΡΑΠΕΖΑ ΗΠΕΙΡΟΥ)

COOPERATIVE BANK OF EPIRUS  
Cooperative of Limited Liabilities  
Διακριτικός τίτλος: COOPERATIVE BANK  
OF EPIRUS)

Έτος Σύστασης  
Νομικό Πλαίσιο

1989

Νόμος 1667/1986, Νόμος 4261/2014,  
ΠΔ/ΤΕ 2258/2.11.1993,  
Κοινοτική Οδηγία 575/2013

Άδεια Λειτουργίας ως Πιστωτικό Ίδρυμα

Καθώς και το καταστατικό της Τράπεζας.  
Απόφαση συνεδρίασης 535/5/2-11-1993 (Θέμα 5)  
της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών  
Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος

Αριθμός Καταστημάτων

9 Καταστήματα

Αρ. Γ.Ε.Μ.Η.

31499629000

ΑΦΜ

096069060

ΔΟΥ

ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ιστοσελίδα

[www.epirusbank.com](http://www.epirusbank.com)

Διεύθυνση e-mail

[info@epirusbank.com](mailto:info@epirusbank.com)

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Πρόεδρος

Κωνσταντίνος Ζωνίδης

Διεθύνουσα Σύμβουλος

Μυζήθρα Μαρία

Εντεταλμένος Εκτελεστικός Σύμβουλος

Τσουκανέλης Βασίλειος

Α' Αντιπρόεδρος

Παπαδόγιαννης Χρήστος

Γραμματέας

Παύλος Χήτας

Ταμίας

Χατζάκης Εμμανουήλ

Μέλη

Γουδινάκος Ευστράτιος

Κυριάκης Σπυρίδων

Πανταζής Αλέξανδρος

Κολιοπάνος Χρήστος

Εκπρόσωπος εργαζομένων

Διεύθυνση

Πατριάρχου Ιωακείμ 6

45221 Ιωάννινα

Τηλέφωνο

26510 59000

FAX

26510 28065

**Α. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

Εξ όσων γνωρίζουμε, δηλώνουμε ότι οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις, οι οποίες καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή, τα στοιχεία του Ενεργητικού και των Υποχρεώσεων, την Καθαρή Θέση και τα Αποτελέσματα Χρήσεως της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου ΣΥΝ.Π.Ε. Επίσης, η Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή, την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζει.

**Ιωάννινα, 22 Μαΐου 2017****Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.****Η Διευθύνουσα  
Σύμβουλος****Ο Εντεταλμένος Εκτελεστικός  
Σύμβουλος****Ζωνίδης Κωνσταντίνος  
Α.Δ.Τ. Φ 461644****Μυζήθρα Μαρία  
Α.Δ.Τ. ΑΕ088700****Τσουκανέλης Βασίλειος  
Α.Δ.Τ. ΑΕ 275733**

**Β. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου η οποία ακολουθεί (εφεξής καλουμένη για λόγους συντομίας ως «Έκθεση»), αφορά τη χρήση 2016 (1.1.2016 - 31.12.2016) και είναι εναρμονισμένη με τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 43Α του Κ.Ν. 2190/1920.

Η παρούσα Έκθεση απεικονίζει κατά τρόπο αληθή όλες τις σχετικές, αναγκαίες κατά νόμο πληροφορίες, προκειμένου να εξαχθεί μια ουσιαστική και εμπειριστατωμένη ενημέρωση για τη δραστηριότητα, κατά την εν λόγω χρονική περίοδο, της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου Συν. Π.Ε. (εφεξής καλουμένης για λόγους συντομίας ως «Τράπεζα» ή «Τράπεζα Ηπείρου»)

**Οικονομική ανασκόπηση 2016****1. Διεθνές και Ελληνικό Οικονομικό Περιβάλλον****Η Διεθνής Οικονομία**

Στο Διεθνές περιβάλλον καταγράφεται σημαντική μεταβλητότητα που στην Ευρώπη ενισχύθηκε λόγω του δημοψηφίσματος στο Ηνωμένο Βασίλειο, στις 23 Ιουνίου 2016, που αποφάσισε υπέρ της αποχώρησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η απουσία συγκεκριμένης διαδικασίας αποχώρησης, καθώς και η αβεβαιότητα για τη νέα σχέση που θα προκύψει ανάμεσα στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ευρωπαϊκή Ένωση διατήρησαν την ανησυχία των επενδυτών σε όλη τη διάρκεια του δευτέρου εξαμήνου του 2016, με αποτέλεσμα η στερλίνα να διολισθήσει 14% έναντι του ευρώ και 16% έναντι του δολαρίου, συνολικά το 2016.

Σύμφωνα με τις πρόσφατες προβλέψεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (Δ.Ν.Τ., Ιανουάριος 2017), το παγκόσμιο Α.Ε.Π. αναμένεται να αυξηθεί κατά 3,1% το 2016 και 3,4% το 2017 από 3,2% το 2015. Ωστόσο, η διεθνής οικονομία συνεχίζει να πλήττεται από γεωπολιτικές εντάσεις και αυξημένα κρούσματα τρομοκρατικών ενεργειών, τα οποία δύναται ενδεχομένως να ανατρέψουν την πορεία της διεθνούς οικονομικής δραστηριότητας. Επιπροσθέτως, έχει αυξηθεί η αβεβαιότητα εξαιτίας της οικονομικής πολιτικής που πρόκειται να ακολουθήσει ο νεοεκλεγείς Πρόεδρος στις ΗΠΑ, καθώς δεν έχουν γνωστοποιηθεί λεπτομέρειες της.

Όσον αφορά το ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης των ανεπτυγμένων οικονομιών, το Δ.Ν.Τ. εκτιμά ότι θα διαμορφωθεί στο 1,6% το 2016 και θα ανέλθει στο 1,9% το 2017, από 2,1% το 2015.

Στις ανεπτυγμένες οικονομίες ο χαμηλός πληθωρισμός επιτρέπει τη συνέχιση της επεκτατικής νομισματικής πολιτικής, προκειμένου να ισχυροποιηθεί η ανάκαμψη και να βελτιωθεί η χρηματοοικονομική κατάσταση του ιδιωτικού τομέα. Οι κυριότερες Κεντρικές Τράπεζες αποσκοπούν στην αύξηση του πληθωρισμού μεσοπρόθεσμα στο επίπεδο του 2%, με συνδυασμό συμβατικών και μη συμβατικών μέτρων νομισματικής

πολιτικής (όπως πολύ χαμηλά ή ακόμη και αρνητικά επιτόκια) και με την παροχή ενδείξεων σχετικά με την κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής (forward guidance).

**Το διεθνές εμπόριο** αγαθών και υπηρεσιών εκτιμάται ότι αυξήθηκε κατά 1,9% το 2016, ενώ αναμένεται σημαντική ενίσχυση του κατά 3,8% το 2017 και 4,1% το 2018 (Δ.Ν.Τ., Ιανουάριος 2017). Ο Οργανισμός Πετρελαιοπαραγωγών Εξαγωγών Κρατών (Ο.Π.Ε.Κ.) διατήρησε την παραγωγή πετρελαίου σε υψηλά επίπεδα, στο ενδεκάμηνο του 2016, καθλώνοντας την τιμή του πετρελαίου χαμηλότερα των 50 Δολαρίων Η.Π.Α. Εντούτοις, στα τέλη του Νοεμβρίου 2016, η συμφωνία μεταξύ του Ο.Π.Ε.Κ. και άλλων πετρελαιοπαραγωγών χωρών, όπως η Ρωσία, για μείωση της παραγωγής το πρώτο εξάμηνο του 2017 και με προοπτική παρατάσεως της συμφωνίας, οδήγησε σε σημαντική άνοδο της τιμής του πετρελαίου τον Δεκέμβριο. Η διατήρηση της τιμής του πετρελαίου σε πολύ χαμηλό επίπεδο για δύο και πλέον έτη, οδήγησε στην επικράτηση χαμηλών πληθωριστικών πιέσεων, κυρίως στις ανεπτυγμένες οικονομίες. Οι αποπληθωριστικές πιέσεις ενισχύθηκαν περαιτέρω, από την υποχώρηση των τιμών των βασικών εμπορευμάτων κατά 2,7% το 2016 (Δ.Ν.Τ., Ιανουάριος 2017).

**Στις Η.Π.Α.** ο ρυθμός μεταβολής του Α.Ε.Π. αναμένεται να αυξηθεί κατά 2,3% το 2017 έναντι 1,6% το 2016, εξαιτίας της επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής που έχει εξαγγείλει ο νέος Πρόεδρος. Παρά την αποκλιμάκωση του ποσοστού ανεργίας και την ανοδική τάση του πληθωρισμού, το 2016, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των Η.Π.Α. προέβη μόνο σε μία αύξηση των βασικών της επιτοκίων τον Δεκέμβριο του 2016.

**Στην Κίνα,** ο ρυθμός αύξησης του Α.Ε.Π. επιβραδύνθηκε στο 6,7% το 2016 από 6,9% το 2015 και αναμένεται να επιβραδυνθεί περαιτέρω στο 6,5% το 2017 και σε 6,3% το 2018 (Δ.Ν.Τ., Ιανουάριος 2017), λόγω της αδύναμης εξωτερικής ζήτησης και της μείωσης των ιδιωτικών επενδύσεων. Ωστόσο, το 2016 η οικονομική προσαρμογή συνεχίστηκε και η ανάπτυξη στηρίχθηκε κυρίως στις υπηρεσίες ενώ μέτρια ήταν η άνοδος των επενδύσεων στον ιδιωτικό τομέα.

**Στην Ευρωζώνη,** ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ σύμφωνα με το Δ.Ν.Τ. διαμορφώθηκε στο 1,7% το 2016, έναντι 2,0% το 2015, ωστόσο εκτιμάται ότι θα υποχωρήσει εκ νέου στο 1,6% το 2017. Η ανάκαμψη στηρίζεται κυρίως στην εγχώρια ζήτηση, καθώς η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Ε.Κ.Τ.) έχει υιοθετήσει διασταλτική νομισματική πολιτική από τον Ιούνιο του 2014, η οποία θα συνεχισθεί έως τον Δεκέμβριο του 2017. Χαρακτηριστικά, το επιτόκιο της διευκολύνσεως αποδοχής καταθέσεων είναι αρνητικό από τον Ιούνιο του 2014 (-0,10%) και έχει μειωθεί περαιτέρω, ευρισκόμενο στο -0,40%, από τον Μάρτιο του 2016. Εντούτοις, όπως επισημαίνει η Ε.Κ.Τ., η επεκτατική νομισματική πολιτική είναι απαραίτητο να συνεπικουρηθεί από τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας και τις αγορές προϊόντων, προκειμένου να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα της Ευρωζώνης, να δημιουργηθούν νέες θέσεις απασχόλησης και να καταστεί βιώσιμη η ανάκαμψη. Το ποσοστό ανεργίας στην Ευρωζώνη υποχώρησε στο 10,0% το 2016. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Economic Forecast Winter 2017), το ποσοστό της ανεργίας αναμένεται να υποχωρήσει περαιτέρω στο 9,6% το 2017 και στο 9,1% το 2018.

**Το Τραπεζικό σύστημα της Ευρωζώνης** εμφανίζεται ανθεκτικότερο συγκριτικά με το 2014, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ασκήσεως προσομοιώσεως ακραίων καταστάσεων του Ιουλίου του 2016. Οι ασκήσεις προσομοιώσεως ακραίων καταστάσεων που διενήργησε η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή (EBA) σε συνεργασία με την Ε.Κ.Τ. σε δείγμα 51 τραπεζών, απέδειξε ότι ο σταθμικός μέσος δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών (CET1) αυξήθηκε σε σχέση με το 2014, τόσο υπό το κανονικό (Ιούλιος 2016: 13,0%, 2014: 11,2%), όσο και υπό το δυσμενές σενάριο (Ιούλιος 2016: 9,1%, 2014: 8,6%). Ωστόσο, η Monte dei Paschi di Siena της Ιταλίας, η οποία βαρύνεται με σημαντικό όγκο μη εξυπηρετούμενων δανείων, απεδείχθη αδύναμη και κατέφυγε σε κρατικούς πόρους για την διάσωση της, μετά την αποτυχημένη προσπάθεια εξεύρεσης ιδιωτικών κεφαλαίων.

Στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, η Κύπρος το 2016 εξήλθε από το Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής και επέστρεψε με επιτυχία στις διεθνείς κεφαλαιαγορές. Η ιδιωτική κατανάλωση ενισχύθηκε από την πτώση του πληθωρισμού και την μείωση του ποσοστού της ανεργίας, η οποία ήταν αποτέλεσμα της οικονομικής ανάκαμψης του τελευταίου έτους. Ο ρυθμός ανάπτυξης εκτιμάται ότι διαμορφώθηκε στο 2,8% το 2016 (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, European Economic Forecast Winter 2017), έναντι 1,7% το 2015, εξαιτίας της αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης και του τουρισμού. Το 2017 και το 2018 η ανάπτυξη αναμένεται να μειωθεί στο 2,5% και στο 2,3%.

### **Η Ελληνική Οικονομία**

Η ελληνική οικονομία παρέμεινε το 2016 για δεύτερο έτος σε φάση στασιμότητας (2015: -0,3%, 2016: -0,1%), επιδεικνύοντας ωστόσο, σημάδια ανθεκτικότητας παρά την επιβολή των κεφαλαιακών ελέγχων από τον Ιούνιο του 2015. Ειδικότερα, η Ελλάδα κατέγραψε το 2016 πρωτογενές πλεόνασμα για τέταρτο συνεχές έτος, το οποίο υπερέβη το στόχο που είχε τεθεί, εξέλιξη που αποδίδεται στην υπέρβαση των στόχων στο σκέλος των εσόδων ως αποτέλεσμα της συσταλτικής δημοσιονομικής προσαρμογής.

Η ολοκλήρωση της πρώτης και η αναμενόμενη ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής αποτελούν εξελίξεις που επιδρούν θετικά για τη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος και την ενίσχυση των αναπτυξιακών προοπτικών της οικονομίας. Ωστόσο, οι καθυστερήσεις που έχουν προκύψει παρατείνουν ένα φαύλο κύκλο αβεβαιότητας και ανασφάλειας που δρα ανασταλτικά στην τόνωση των επενδύσεων.

Οι βασικότερες εξελίξεις στην ελληνική οικονομία μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

Το πραγματικό ΑΕΠ παρέμεινε αμετάβλητο το 2016. Η ιδιωτική κατανάλωση είχε θετική συμβολή στην μεταβολή του ΑΕΠ, οι επενδύσεις μηδενική ενώ αρνητικά επέδρασαν οι καθαρές εξαγωγές και η δημόσια κατανάλωση.

Στο πεδίο του πληθωρισμού, ο εθνικός δείκτης τιμών καταναλωτή μειώθηκε σε μέσα επίπεδα κατά 0,8% το 2016, έναντι μείωσης κατά 1,7% το 2015, ενώ ο εναρμονισμένος πληθωρισμός έμεινε αμετάβλητος στο



2016 (0,0%) για πρώτη φορά από το 2013. Η διακοπή του αποπληθωρισμού το 2016 συνάδει με την ήπια ύφεση του πρώτου εξαμήνου και τη σταδιακή ανάκαμψη της οικονομίας στο δεύτερο εξάμηνο του έτους. Οι αποπληθωριστικές πιέσεις έχουν εξασθενήσει κυρίως λόγω της σημαντικής αύξησης των φορολογικών συντελεστών στην κατανάλωση, και των αυξητικών τάσεων στις διεθνείς τιμές ενέργειας κατά τον Νοέμβριο-Δεκέμβριο του 2016 και δεν αντανακλούν τόνωση της εγχώριας ζήτησης.

Το 2017, ο εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή προβλέπεται να λάβει θετικό πρόσημο, σε συνάρτηση και με την ανάκαμψη της οικονομίας.

Οι συνθήκες στην αγορά εργασίας το 2016, όπως και το 2015, συνέχισαν να βελτιώνονται ελαφρά. Ειδικότερα, το 2016 το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε στο 23,5%, από 24,9% το 2015 και 26,5% το 2014, με τον αριθμό των ανέργων να μειώνεται κατά 5,5% και τον αριθμό των απασχολούμενων να αυξάνεται κατά 1,7%. Περαιτέρω αποκλιμάκωση του ποσοστού ανεργίας και αύξηση του ποσοστού απασχόλησης εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την σταθεροποίηση του οικονομικού κλίματος, τις προοπτικές ανάπτυξης μέσω επενδύσεων, καθώς και από την υλοποίηση διαρθρωτικών αλλαγών.

Ο Γενικός Δείκτης της Βιομηχανικής Παραγωγής αυξήθηκε κατά 2,3% το 2016, έναντι μικρότερης αύξησης 1,0% το 2015. Η βελτίωση της εικόνας της ελληνικής βιομηχανίας προήλθε από την αισθητή αύξηση της δραστηριότητας της μεταποιητικής βιομηχανίας (2016: 4,0%, 2015: 1,8%). Επισημαίνεται ότι βασικοί κλάδοι της ελληνικής βιομηχανίας εξακολουθούν να παρουσιάζουν αύξηση επειδή κατόρθωσαν να στρέψουν σημαντικό μέρος της παραγωγής τους και στην εξωτερική αγορά.

Στις εξωτερικές συναλλαγές, (στοιχεία Τραπεζής Ελλάδος), το Ισοζύγιο των Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ) παρουσίασε έλλειμμα Ευρώ 1,1 δισ. το 2016, έναντι μικρού πλεονάσματος Ευρώ 0,2 δισ. το 2015. Το έλλειμμα το 2016 προήλθε πρωτίστως από την σημαντική πτώση του πλεονάσματος του ισοζυγίου των υπηρεσιών, την οποία δεν αντιστάθμισε η μικρή μείωση του ελλείμματος του ισοζυγίου των αγαθών.

Ειδικότερα, το ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών που αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο μέρος του ΙΤΣ, παρουσίασε έλλειμμα ύψους Ευρώ 1,3 δισ. το 2016, έναντι ελλείμματος Ευρώ 0,3 δισ. το 2015. Το πλεόνασμα του ισοζυγίου των υπηρεσιών μειώθηκε κατά 9,5%, σε ετήσια βάση, καθώς παρατηρήθηκε μείωση των τουριστικών εισπράξεων κατά 6,4% (παρά την αύξηση των αφίξεων τουριστών κατά 5,1%), αλλά και μείωση των εισπράξεων από μεταφορές κατά 21,6%.

Αναφορικά με τη δημοσιονομική προσαρμογή, εκτιμάται ότι το 2016 επετεύχθη πρωτογενές πλεόνασμα Γενικής Κυβέρνησης υψηλότερο του στόχου (0,5% του ΑΕΠ) . Τούτο οφείλεται στο γεγονός ότι τα δημόσια έσοδα εξελίχθηκαν καλύτερα του αναμενομένου, ως αποτέλεσμα των αυξημένων φορολογικών συντελεστών στην κατανάλωση, την αυξημένη χρήση ηλεκτρονικών συναλλαγών που διευρύνει τη φορολογική βάση και τέλος, την περαιτέρω συμπίεση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Επιπλέον, σημειώνεται η εκκαθάριση μέρους των ληξιπρόθεσμων οφειλών του δημοσίου, που διαμορφώθηκαν στα Ευρώ 4,5 δισ. στο τέλος του 2016, έναντι Ευρώ 7,4 δισ. στο τέλος του Ιουνίου του 2016.

## 2. Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα

**Το 2016 οι Ελληνικές Τράπεζες**, παρουσίασαν σημάδια σταθεροποίησης, επέτυχαν οριακή κερδοφορία προ φόρων, υλοποίησαν σταδιακά τις δεσμεύσεις τους σύμφωνα με τα επιχειρηματικά τους σχέδια και ενίσχυσαν την κεφαλαιακή τους βάση.

Η κεφαλαιακή επάρκεια του τραπεζικού συστήματος (CET1 Σεπτ. 2016 ,σε ενοποιημένη βάση: 18,1%) όπως και το ποσοστό κάλυψης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (ΜΕΑ) από τις συσσωρευμένες προβλέψεις (γ' τρίμηνο 2016: σχεδόν 50%) βρίσκονται σε υψηλό επίπεδο, δημιουργώντας σημαντικό κεφαλαιακό απόθεμα ικανό να απορροφήσει περαιτέρω κραδασμούς και να στηρίξει την μεγάλη προσπάθεια διαχείρισης και δραστικής μείωσης των μη-εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων.

Ωστόσο, οι διαρθρωτικές αδυναμίες του τραπεζικού συστήματος παραμένουν, λόγω κυρίως του υψηλού αποθέματος των ΜΕΑ (Σεπτ. 2016: 45,2%) και του χαμηλού επιπέδου των καταθέσεων. Η μείωση των ΜΕΑ είναι σημαντική για την περαιτέρω σταθεροποίηση του τραπεζικού συστήματος, για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του επιχειρηματικού μοντέλου των τραπεζών και για την επανεκκίνηση της χρηματοδότησης της οικονομίας.

Η μείωση της χρηματοδότησης προς τον ιδιωτικό τομέα, η οποία ξεκίνησε από το δεύτερο τρίμηνο του 2012 ως συνέπεια της οικονομικής κρίσης, συνεχίστηκε με βραδύτερο ρυθμό το 2016 (Δεκέμβριος 2016: -1,4%3, Δεκέμβριος 2015: -2,0%). Στο τέλος Δεκεμβρίου 2016, το υπόλοιπο των δανείων προς τον ιδιωτικό τομέα ανήλθε σε Ευρώ 195.2 δισ., έναντι Ευρώ 204,3 δισ. στο τέλος Δεκεμβρίου 2015. Το υπόλοιπο των ιδιωτικών καταθέσεων διαμορφώθηκε στα Ευρώ 121,4 δισ. τον Δεκέμβριο 2016, παρουσιάζοντας οριακή αύξηση κατά 4,3 δις.€. Οι καταθέσεις των νοικοκυριών διαμορφώθηκαν σε Ευρώ 100,8 δισ. και αποτελούσαν το 83% του συνόλου των καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα, ενώ των επιχειρήσεων διαμορφώθηκαν σε Ευρώ 20,6 δισ. Τέλος, το σύνολο των καταθέσεων στο τραπεζικό σύστημα που περιλαμβάνει, εκτός από τις καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα, και εκείνες της γενικής κυβέρνησης και των κατοίκων εξωτερικού διαμορφώθηκε το Δεκέμβριο του 2016, σε Ευρώ 157,5 δισ., σημειώνοντας οριακή μείωση κατά 0,2%, σε ετήσια βάση.

Το 2016, η χρήση των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών, από τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά, αυξήθηκε ως αποτέλεσμα του περιορισμού της κίνησης των κεφαλαίων. Συγκεκριμένα ο αριθμός των καρτών πληρωμών αυξήθηκε το πρώτο εξάμηνο του 2016 κατά 440 χιλιάδες. Η χρήση των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών αναμένεται να διευρυνθεί περαιτέρω κυρίως λόγω της υποχρεωτικής εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας και της περαιτέρω εξοικείωσης επιχειρήσεων και νοικοκυριών με αυτά.

Η σταθεροποίηση της ελληνικής οικονομίας, από το δεύτερο εξάμηνο του 2016, και η θέσπιση ενός πλαισίου για την διαχείριση των μη-εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων εκτιμάται ότι θα δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για τη διαμόρφωση ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για το τραπεζικό σύστημα.

### 3. Οι Συνεταιριστικές Τράπεζες

Οι Συνεταιριστικές Τράπεζες το Νοέμβριο του 1993, με την υπ' αριθμ. 535/5/02.11.1993 απόφαση της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος (ΦΕΚ 198/23.11.1993) απέκτησαν τη δυνατότητα να μετεξελιχθούν σε Πιστωτικά Ιδρύματα. Με την Πράξη 2258/2.11.93 του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος καθορίσθηκε το πλαίσιο λειτουργίας και εποπτείας τους με δυνατότητα να διενεργούν εργασίες που κατά τις ισχύουσες διατάξεις αποτελούν αντικείμενο δραστηριότητας των εμπορικών τραπεζών που λειτουργούν στην Ελλάδα. Δηλαδή, οι Συνεταιριστικές Τράπεζες διέπονται από τους ίδιους κανόνες της Βασιλείας και υπάγονται στους νόμους 3601 και 3606, όπως και οι εμπορικές τράπεζες από πλευράς εποπτείας.

Στις 22.7.1995 δημιουργήθηκε η Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών Ελλάδος (ΕΣΤΕ). Η Ένωση είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Συνεταιριστικών Τραπεζών (EACB) και της Διεθνούς Ένωσης Συνεταιριστικών Τραπεζών (ICBA).

Σήμερα η Ένωση αριθμεί 9 Συνεταιριστικές Τράπεζες (Παγκρήτια, Θεσσαλίας, Ηπείρου, Δράμας, Έβρου, Καρδίτσας, Πιερίας, Σερρών, Χανίων) και 5 πιστωτικούς συνεταιρισμούς (Αιτωλοακαρνανίας, Άρτας, Βοιωτίας, Μαγνησίας, Μεγαρίδος).

Την 31.12.2016 με βάση προσωρινά στοιχεία, οι Συνεταιριστικές Τράπεζες είχαν ίδια κεφάλαια που ανέρχονταν στο ποσό των 186,3 εκατ. Απασχολούσαν 865 άτομα (το 2% απασχόλησης στις τράπεζες) και διέθεταν 110 καταστήματα και θυρίδες (4,4% αγοράς). Ο αριθμός των μελών – συνεταιίρων στο σύνολο των Συνεταιριστικών Τραπεζών στις 31.12.2016 ανήλθε σε 167.048.

Το συνολικό ενεργητικό των Συνεταιριστικών Τραπεζών την 31.12.2016 ήταν 2,52 δις € περίπου και αντιστοιχεί στο 1% του συνόλου του ενεργητικού των ελληνικών Τραπεζών.

Από πλευράς μεγέθους, βάσει του ύψους του ενεργητικού τους (με προσωρινά στοιχεία 31.12.2016), κατατάσσονται ως ακολούθως:

<b>ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</b>	<b>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ (€ mn.)</b>
ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ	1,418.54
ΧΑΝΙΩΝ	444.10
ΗΠΕΙΡΟΥ	203.01
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	181.08
ΚΑΡΔΙΤΑΣ	88.16
ΣΕΡΡΩΝ	55.26
ΕΒΡΟΥ	51.37
ΠΙΕΡΙΑΣ	40.82
ΔΡΑΜΑΣ	32.61
<b>Total</b>	<b>2,514,95</b>

### Χορηγήσεις

Το σύνολο των χορηγήσεων την 31.12.2016 (προσωρινά στοιχεία) ήταν 2,1 δις € και αντιστοιχεί στο 1,7% του συνόλου των χορηγήσεων του τραπεζικού συστήματος. Οι χορηγήσεις καλύπτουν το 83,5% του ενεργητικού, ενώ στο σύνολο των τραπεζών καλύπτουν μόλις το 51,1% του ενεργητικού, καταδεικνύοντας ότι το σύνολο των κεφαλαίων των συνεταιριστικών τραπεζών κατευθύνεται στη χρηματοδότηση της τοπικής οικονομίας και όχι, σε άλλες επικερδείς δραστηριότητες (επενδυτικές κ.λ.π.) και λοιπές παγιοποιήσεις.

Η τάση χορηγήσεων των Συνεταιριστικών Τραπεζών είναι πτωτική (2,51%), γεγονός που οφείλεται στην οικονομική κρίση και την αυστηροποίηση των κανόνων πιστωτικής πολιτικής, σαφώς όμως χαμηλότερα από την αντίστοιχη των συστημικών τραπεζών υποδηλώνοντας την έμπρακτη στήριξη τους στις ανάγκες των τοπικών αγορών. Σημειώνεται ότι, οι σχηματισθείσες προβλέψεις την 31.12.2016 και για τις 9 τράπεζες ήταν 707.468 χιλ. €.

### Καταθέσεις

Το σύνολο των καταθέσεων στις Συνεταιριστικές Τράπεζες την 31.12.2016 (προσωρινά στοιχεία) ήταν 1,9 δις ευρώ αυξημένο σε σχέση με το 2015 κατά 0,2%. Το μερίδιο στο σύνολο καταθέσεων της χώρας είναι 2,2% ενώ το μερίδιο στους νομούς που είναι η έδρα τους είναι 11%.

Στις Συνεταιριστικές έχει επανακάμψει ένα σημαντικό μέρος καταθέσεων, σε αντίθεση με το σύνολο των τραπεζών που παρατηρείται συνεχής μείωση. Το γεγονός αυτό μαρτυρά, σε ένα βαθμό, την εμπιστοσύνη και τους δεσμούς που τηρούν οι Συνεταιριστικές Τράπεζες με τις τοπικές κοινωνίες και τα μέλη τους.

Η σχέση χορηγήσεων/καταθέσεων στις Συνεταιριστικές Τράπεζες κυμαίνεται στο 110% με μικρή αυξητική τάση σε αντίθεση με τις εμπορικές τράπεζες που η σχέση ήταν σταθερά πολύ υψηλότερη. Αυτό εκτός των άλλων υποδηλώνει μια πιο υγιή σχέση μεταξύ άντλησης και διάθεσης κεφαλαίων αλλά και την αδυναμία χρήσης κεφαλαίων από άλλες πηγές. Το 81% των καταθέσεων είναι καταθέσεις προθεσμίας ενώ στο σύνολο του τραπεζικού συστήματος η συμμετοχή των καταθέσεων προθεσμίας είναι 60%. Από μόνο του αυτό οδηγεί τις συνεταιριστικές τράπεζες σε αυξημένο κόστος άντλησης κεφαλαίων φανερώνοντας παράλληλα ότι πολλοί πελάτες την κύρια σχέση συνεργασίας τους την διατηρούν με τις μεγάλες εμπορικές τράπεζες. Έτσι είναι υποχρεωμένες να προσφέρουν υψηλότερα επιτόκια για την άντληση καταθέσεων. Ειδικότερα το μέσο επιτόκιο καταθέσεων για το 2016 ήταν κατά πολύ υψηλότερο των εμπορικών τραπεζών γεγονός, που υποδηλώνει την αδυναμία άντλησης ρευστότητας με επιτόκια αγοράς και την ανάγκη επαναπροσδιορισμού των όρων και τρόπου λειτουργίας τους.

#### 4. Εποπτικό & Θεσμικό Πλαίσιο

Η αξιολόγηση των Συνεταιριστικών Τραπεζών ανήκει αποκλειστικά στην δικαιοδοσία της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία θα πρέπει με διαφανή τρόπο και σε συνεργασία με τις Συνεταιριστικές Τράπεζες να προσδιορίσει τα αναγκαία κεφάλαια.

Σύμφωνα με πληροφορίες από την Τράπεζα της Ελλάδος, υπάρχει η γενική κατεύθυνση, ότι θα πρέπει η τοπική κοινωνία να ενισχύσει τις συνεταιριστικές τράπεζες, αν πραγματικά τις χρειάζεται και για το λόγο αυτό ζητούν την πραγματοποίηση της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου από κεφάλαια των συνεταίρων – μεριδιούχων. Σε συνέχεια των παραπάνω όλες οι Συνεταιριστικές Τράπεζες ειδοποιήθηκαν με γραπτή επιστολή από τη Διεύθυνση Εποπτείας της Τράπεζας της Ελλάδος να απαντήσουν εντός προθεσμίας λίγων ημερών για τις σχεδιαζόμενες ενέργειές τους για την ανακεφαλαιοποίησή τους, έτσι ώστε, ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας να φθάσει τουλάχιστον 9%.

#### Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου

##### 1. Οργανωτική Δομή & Ανθρώπινο Δυναμικό

Οι εργαζόμενοι αποτελούν το σημαντικότερο “κεφάλαιο” ανάπτυξης της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου. Για το λόγο αυτό, η Τράπεζα επενδύει συστηματικά στην επιλογή, εκπαίδευση, αξιολόγηση, διατήρηση και εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού της, με στόχο να αναδειχθεί ως προτιμώμενη επιλογή εργοδότη. Την 31η Δεκεμβρίου 2016 η Τράπεζα απασχολούσε 75 εργαζομένους. Αναλυτικά στοιχεία για τη Σύθεση του Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας Ηπείρου, απεικονίζονται στον ακόλουθο πίνακα:

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΦΥΛΟ		ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ	
ΜΕΤ/ΚΟ	10	3	13	17,33%
ΠΑΝ/ΜΙΟ	11	12	23	30,67%
ΤΕΙ	7	9	16	21,33%
ΛΥΚΕΙΟ	12	11	23	30,67%
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>40</b>	<b>35</b>	<b>75</b>	<b>100</b>

Η Τράπεζα μεριμνά ώστε το ανθρώπινο δυναμικό της να λειτουργεί καθημερινά σύμφωνα με τις Αξίες και τις Αρχές του «Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας», με στόχο όλες οι ενέργειες να διέπονται από τις σχετικές αρχές εταιρικής συμπεριφοράς:

1. Νομιμότητα,
2. Προτεραιότητα στους πελάτες,
3. Ποιότητα προσωπικού,
4. Προσφορά στο κοινωνικό σύνολο,
5. Σεβασμός στο περιβάλλον.

Στόχος της Τράπεζας είναι η προσέλκυση και διατήρηση ικανού ανθρώπινου δυναμικού που θα ενστερνίζεται τις Αξίες και τις Αρχές της και θα συμβάλλει στην εκπλήρωση των στόχων του οργανισμού και θα επιδιώκει τη συνέχιση της πορείας του.

Η εκπαίδευση και ανάπτυξη των εργαζομένων αποτελούν τα σημαντικότερα «οχήματα» αναβάθμισης του επαγγελματικού επιπέδου των εργαζομένων και κατά συνέπεια της Τράπεζας. Η συνεχής βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων και γνώσεων των εργαζομένων μέσω της συμμετοχής τους σε πλήθος σεμιναρίων που διοργανώνει η Τράπεζα, αλλά και άλλοι τραπεζικοί φορείς, η διαρκής ενημέρωσή τους για τις τρέχουσες χρηματοοικονομικές εξελίξεις σε συνδυασμό με την προώθηση της αυτοεκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης, αποτελούν προτεραιότητες νευραλγικής σημασίας για την Τράπεζα και υποστηρίζονται από αυτή μέσω προγράμματος χρηματοδότησης του κόστους σπουδών.

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου ανταποκρίνεται με ιδιαίτερη υπευθυνότητα σε θέματα που αφορούν το Ανθρώπινο Δυναμικό της και εφαρμόζει με υπευθυνότητα τις ακόλουθες πολιτικές για αυτό:

- Σέβεται και προασπίζεται τη διαφορετικότητα των Εργαζομένων της (π.χ. ηλικία, φύλο, φυλή, εθνικότητα, θρησκεία, αναπηρία/ειδικές ικανότητες, γενετήσιο προσανατολισμό κ.λπ.).
- Διασφαλίζει άριστες συνθήκες εργασίας και δυνατότητες εξελίξεως βασισμένες στην αξιοκρατία και στην ίση μεταχείριση, χωρίς διακρίσεις.
- Παρέχει δίκαιες αμοιβές, βάσει συμβάσεων που συνάδουν με την εκάστοτε εθνική αγορά εργασίας, εξασφαλίζοντας την τήρηση των αντίστοιχων εθνικών ρυθμίσεων για τις νόμιμες κατώτατες αποδοχές, τα ωράρια εργασίας και τη χορήγηση αδειών.
- Προασπίζεται τα ανθρώπινα δικαιώματα, αναγνωρίζει το δικαίωμα άσκησης της ελευθερίας του συνδικαλιζέσθαι και της συλλογικής διαπραγμάτευσης

## 2. Εξέλιξη Οικονομικών Μεγεθών

### Ενεργητικό & Κεφάλαια

Το Ενεργητικό της Τράπεζας στις 31.12.2016 διαμορφώθηκε στα 203.009 χιλ. ευρώ έναντι 205.927 χιλ. ευρώ το 2015, σημειώνοντας μείωση 1,42%.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει την εξέλιξη του Ενεργητικού την τελευταία 5ετία

2012	2013	2014	2015	2016
<b>267.435.153,57</b>	<b>258.877.277,58</b>	<b>240.688.608,90</b>	<b>205.926.884,50</b>	<b>203.008.733,20</b>

Ποσά σε €

Η εξέλιξη των κεφαλαίων και αποθεματικών της Τράπεζας το αντίστοιχο χρονικό διάστημα παρουσιάζεται στον επόμενο πίνακα:

ΕΤΟΣ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΑΠΟΘΕΜ/ΚΑ	ΣΥΝΟΛΟ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
2012	15.875.127	8.423.866	24.298.993	
2013	19.281.366	9.413.053	28.694.419	18
2014	19.206.822	-13.349.525	5.857.297	-80
2015	8.220.347	2.736.973	10.957.320	87
2016	8.380.469	2.420.190	10.800.659	-1

### Καταθέσεις

Οι καταθέσεις της Τράπεζας ανήλθαν στις 31.12.2016 στα € 175.704 χιλ. έναντι € 177.404 χιλ. την αντίστοιχη ημερομηνία του 2015, εμφανίζοντας οριακή μείωση 0,96%. Οι καταθέσεις της Τράπεζας, είναι το ποιοτικό μέγεθος που εκφράζει την εμπιστοσύνη και ταυτόχρονα αποτελεί το βασικό δείκτη της αποδοχής που έχει η τράπεζα στη Ήπειρο.

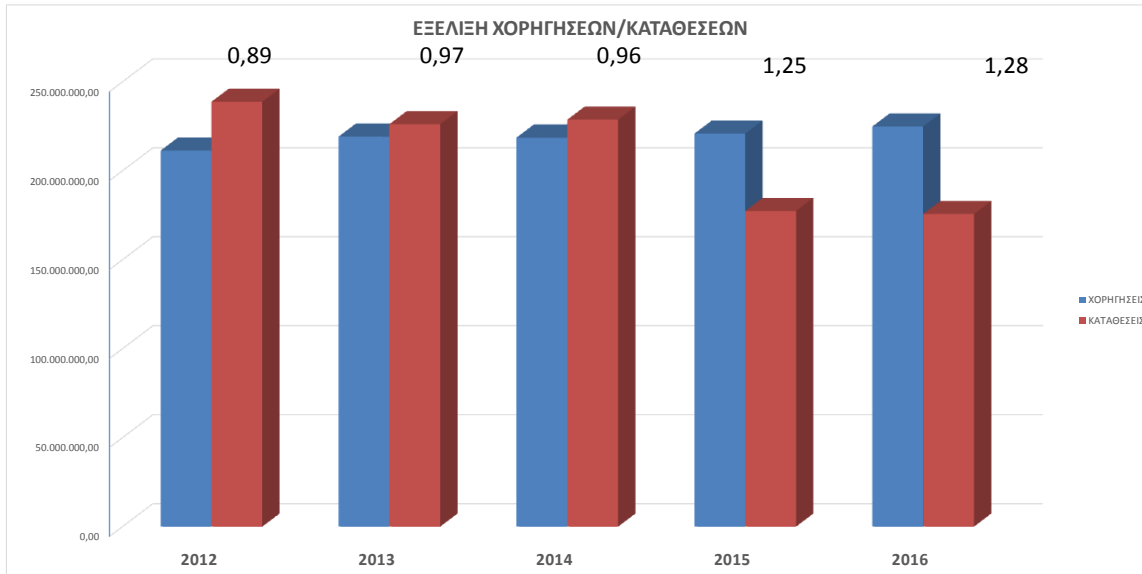
Σήμερα η Τράπεζα προσβλέποντας σε μια ανάκαμψη της Ελληνικής οικονομίας και στηριζόμενη στην εμπιστοσύνη των μελών - πελατών της, εμπλουτίζει το χαρτοφυλάκιο των καταθετικών της προϊόντων προσφέροντας λύσεις με ελκυστικές αποδόσεις.

### Χορηγήσεις

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου διατήρησε και το 2016 την ίδια συνετή πολιτική στις χορηγήσεις.

Το υπόλοιπο των χορηγήσεων στο τέλος του 2016 ήταν € 224.886 χιλ. έναντι € 220.889 χιλ. το 2015, με κατανομή σε όλους τους τομείς που ενδιαφέρουν την τοπική οικονομία.

Η ιστορική εξέλιξη των Καταθέσεων και Χορηγήσεων καθώς και η εξέλιξη του Δείκτη Χορηγήσεις/Καταθέσεις εμφανίζονται στο παρακάτω Γράφημα:



Οι χορηγήσεις σε οριστική καθυστέρηση με 31.12.2016 ανήλθαν σε ποσοστό 43,06% επί του συνόλου των χορηγήσεων, αυξημένες τόσο λόγω των επιπτώσεων της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης όσο και λόγω της εφαρμογής πολιτικής διαχείρισης των καθυστερήσεων με στόχο την οριστική διευθέτησή τους.

Πρέπει να σημειωθεί ότι για τις καθυστερήσεις των δανείων της Τράπεζας, πραγματοποιήθηκαν επιπλέον προβλέψεις για το 2016 ύψους 3.605 χιλ. ευρώ ανεβάζοντας τις συνολικά σχηματισμένες προβλέψεις στο ποσό των €54.413 χιλ. περίπου.

Ο πίνακας που ακολουθεί εμφανίζει την εξέλιξη των σχετικών μεγεθών:

<b>ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ</b>						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
<b>ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ *</b>	1.800.000,00	1.000.000,00	3.900.000,00	34.238.000,00	6.049.150,69	3.589.081,78
<b>ΣΥΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ *</b>	5.676.173,49	6.676.173,49	10.576.173,49	44.814.173,49	50.863.324,18	54.412.752,20

Το ποσό των προβλέψεων σε συνδυασμό με τις υφιστάμενες εμπράγματα εξασφαλίσεις αυτών των δανείων, καλύπτει σε ποσοστό 98,56% τον κίνδυνο αθέτησης πληρωμής των συγκεκριμένων χορηγήσεων βελτιωμένος κατά 3,03% σε σχέση με το 2015.

### **Λοιπές εργασίες**

Το υπόλοιπο των Εγγυητικών Επιστολών σε ισχύ στις 31.12.2016 ανήλθε σε 16.054 χιλ. € και οι παραχθείσες προμήθειες σε 526 χιλ. ευρώ.

Η Τράπεζα κατά το 2016 ανέπτυξε το δίκτυο των εγκατεστημένων σε συνεργαζόμενες επιχειρήσεις POS στον αριθμό των 400 και συνεχίζει την επέκτασή του με εντατικούς ρυθμούς κερδίζοντας σημαντικό μερίδιο στην τοπική αγορά.



Σε συνεργασία με την Συνεταιριστική Ασφαλιστική παρέχει ασφαλιστικά και τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα αποκομίζοντας προμήθειες, το ύψος των οποίων για το 2016 ανήλθε στο ποσό των 90,29χιλ.€

### **Αποτελέσματα Χρήσης 2016**

Η διαμόρφωση και διάρθρωση των αποτελεσμάτων της Τράπεζας για το 2016 εμφανίζει μικρή αλλά σαφή βελτίωση σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Τα αποτελέσματα χρήσεως (κέρδη) προ προβλέψεων ανήλθαν σε € 3.496 χιλ. έναντι 3.460 χιλ. το 2015.

Για να υπάρξει συνέχεια της τράπεζας απαιτείται η ενίσχυση της Κεφαλαιακής της βάσης η οποία μπορεί να επιτευχθεί με δημιουργία αποθεματικών και με αύξηση του Συνεταιριστικού Κεφαλαίου, για το λόγο αυτό και το 2016 όλα τα κέρδη της χρήσεως οδηγήθηκαν σε σχηματισμό προβλέψεων.

Το συνολικό ύψος των προβλέψεων που σχηματίστηκαν το 2016 ανήλθε σε € 3.605 χιλιάδες.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται αναλυτικά τα έσοδα και τα έξοδα της χρήσης καθώς και τα αντίστοιχα του 2015.

<b>Περιγραφή</b>	<b>2016</b>	<b>2015</b>
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	11.169,53	12.479,02
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	-3.016,31	-4.688,41
<b>Καθαρά έσοδα από τόκους</b>	<b>8.153,22</b>	<b>7.790,61</b>
Έσοδα προμηθειών	1.920,75	1.486,16
Έξοδα προμηθειών	-3,68	-1,35
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	90,29	85,62
Καθαρά λοιπά έξοδα	-112,98	307,96
<b>Καθαρά λειτουργικά έσοδα</b>	<b>10.047,60</b>	<b>9.669,00</b>
Δαπάνες προσωπικού	-2.985,29	-2.766,75
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	-3.142,34	-2.938,48
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, παγίων και λοιπών άυλων περ/κών στοιχείων	-313,34	-361,59
Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων	-138,34	-141,70
<b>Κέρδη/(Ζημιές) προ προβλέψεων</b>	<b>3.496,35</b>	<b>3.460,48</b>
Προβλέψεις απομείωσης για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου	-3.605,28	-6.229,28
Προβλέψεις απομείωσης συμμετοχών και χρεογράφων	28,06	0,00
<b>Κέρδη/ (Ζημιές) προ φόρων</b>	<b>(-108,93)</b>	<b>(-2.768,80)</b>
Φόροι	-19,18	1.698,34
<b>Καθαρά κέρδη /(Ζημιές) μετά από φόρους</b>	<b>(-128,11)</b>	<b>(-1.070,46)</b>

### 3. Δίκτυο Καταστημάτων & ATM

Η Τράπεζα σήμερα διαθέτει 9 καταστήματα και 15 ATM και έχει παρουσία και στους 4 Νομούς της Περιφέρειας Ηπείρου.

Συγκεκριμένα λειτουργεί 5 καταστήματα στον Νομό Ιωαννίνων, 1 στον Νομό Άρτας, 1 στο Νομό Θεσπρωτίας και 2 στον Νομό Πρεβέζης. Κάθε κατάστημα διαθέτει ATM και 5 ακόμη μηχανήματα είναι εγκατεστημένα σε σημεία εκτός των καταστημάτων.

### 4. Ηλεκτρονική Τραπεζική

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου διαθέτει όχι μόνο σύγχρονη αλλά και πρωτοποριακή ηλεκτρονική τραπεζική εξυπηρέτηση, για την ποιότητα και την καινοτομία της οποίας έχει βραβευθεί με το βραβείο BITE Awards, Κατηγορία : Σύνδεση IT με Επιχειρηματική Στρατηγική, Βραβείο : Video Customer Service

Η Τράπεζα δίνει ιδιαίτερη σημασία στην εξασφάλιση της ταχύτητας, της αδιάκοπης λειτουργίας και της ασφάλειας των συναλλαγών παρέχοντας στους πελάτες της πλήρη τραπεζική εξυπηρέτηση – 24ωρη- από την άνεση του δικού τους χώρου.

#### Κατηγορίες συναλλαγών

Η υπηρεσία Ηλεκτρονικής Τραπεζικής καλύπτει όλο το εύρος συναλλαγών που ο πελάτης μπορεί να κάνει και σε κάποιο τραπεζικό κατάστημα:

Διαχείριση τραπεζικών προϊόντων (αλλαγή ορίων, τροποποίηση χαρακτηριστικών κ.λπ.)

- Μεταφορές
- Πληρωμές
- Εμβάσματα

Επιπλέον, καλύπτει και μια σειρά από πρόσθετες υπηρεσίες που προσφέρονται αποκλειστικά από τα ηλεκτρονικά κανάλια της Συνεταιριστικής Τράπεζα Ηπείρου:

- Πληρωμή e-Παραβόλου
- Πολύ μεγαλύτερο εύρος συναλλαγών εξόφλησης λογαριασμών

#### Ασφάλεια συναλλαγών

- Η πρόσβαση στις υπηρεσίες ηλεκτρονικής τραπεζικής γίνεται με τη **χρήση των προσωπικών κωδικών εισόδου** που παράγονται με ασφάλεια και είναι γνωστοί μόνο στον χρήστη.

- Προηγμένα συστήματα ασφαλείας με την πιστοποίηση διεθνών φορέων διασφαλίζουν τις ηλεκτρονικές συναλλαγές.
- Αναγνωρισμένα πρωτόκολλα κρυπτογράφησης εγγυώνται το απόρρητο των συναλλαγών και προστατεύουν τα δεδομένα που μεταφέρονται.
- Η πρόσβαση στα συστήματα της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου ελέγχεται από **firewall**, που απαγορεύει την πρόσβαση σε συστήματα και βάσεις δεδομένων με απόρρητα στοιχεία

### **5. Διαχείριση Κινδύνων & Εταιρική Διακυβέρνηση**

Η τράπεζα από τις δραστηριότητές της εκτίθεται σε πλήθος χρηματοοικονομικών κινδύνων, από τους οποίους οι πιο σημαντικοί είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος αγοράς, ο κίνδυνος ρευστότητας, οι μεταβολές στην εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων, λόγω γενικότερων μεταβολών στα επίπεδα τιμών και επιτοκίων της αγοράς, και η επάρκεια εποπτικών και εσωτερικών κεφαλαίων σε αποδεκτά επίπεδα, για τη στήριξη των δραστηριοτήτων της Τράπεζας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τη συνολική ευθύνη για την ανάπτυξη και την επίβλεψη του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, διαμορφώνει τη στρατηγική ανάληψης κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων, σε συνάρτηση με τους επιχειρηματικούς στόχους της Τράπεζας, ενώ αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων, καθώς και την επάρκεια των Ιδίων Κεφαλαίων, σε σχέση με το ύψος και τη μορφή των αναλαμβανόμενων κινδύνων.

Την ευθύνη για το σχεδιασμό, την εξειδίκευση και την υλοποίηση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, έχει η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας.

Η πολιτική της Τράπεζας είναι σχεδιασμένη με τέτοιο τρόπο, ώστε μέσω των κατάλληλων μηχανισμών να εντοπίζει, να παρακολουθεί και να αναλύει αυτούς τους κινδύνους και να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα. Η Τράπεζα επανεξετάζει συχνά τις πολιτικές και τα μοντέλα διαχείρισης κινδύνου που εφαρμόζει, ώστε να ενσωματώνει τις μεταβολές της αγοράς και των προϊόντων και να αναπτύσσει πιο αποτελεσματικές πρακτικές.

Η πλέον πρόσφατη αφορά την προσαρμογή της τράπεζας στις «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις πληροφορίες Διαδικασία Αξιολόγησης της Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) και ΔΑΕΕΡ που συλλέγονται για τους σκοπούς της ΔΕΕΑ», 10.02.2017 (EBA/GL/2016/10)».

#### **Δ.Α.Ε.Ε.Κ.**

Πρόκειται για το έγγραφο που παρουσιάζει τη Διαδικασία Αξιολόγησης της Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) της Τράπεζας. Σκοπός του είναι η αναλυτική απεικόνιση των διαδικασιών,

μεθοδολογιών και μετρήσεων της κεφαλαιακής θέσης της και η ορθή αναφορά τους στις εποπτικές αρχές σύμφωνα με τις οδηγίες της ΤτΕ και των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ). Σύμφωνα με τις εποπτικές απαιτήσεις της ΤτΕ, στα πλαίσια της ΕΔΕΑ, κρίνεται υποχρεωτική η υποβολή ΔΑΕΕΚ από την Τράπεζα. Η ΔΑΕΕΚ εξυπηρετεί στο να γίνει δυνατή η αναλυτική επεξεργασία της κεφαλαιακής στρατηγικής της Τράπεζας και η αξιολόγηση της κεφαλαιακής της θέσης εντός του χρονικού ορίζοντα προβλέψεων που ορίζει η διαδικασία.

Με αίτημά της στην Τράπεζα, η ΤτΕ ζήτησε την εκπόνηση της ΔΑΕΕΚ στα πλαίσια της Εποπτικής Διαδικασίας Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ). Η Τράπεζα, για την ανάπτυξή της, έλαβε υπόψη τις εξής ρυθμιστικές ενημερώσεις:

- ΕΑΤ «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις πληροφορίες ΔΑΕΕΚ και ΔΑΕΕΡ που συλλέγονται για τους σκοπούς της ΔΕΕΑ», 10.02.2017 (ΕΒΑ/GL/2016/10).
- ΕΑΤ «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διαχείριση του κινδύνου επιτοκίου από δραστηριότητες εκτός χαρτοφυλακίου συναλλαγών», 5.10.2015 (ΕΒΑ/GL/2015/08).
- ΕΑΤ «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κοινές διαδικασίες και μεθόδους για τη διαδικασία εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (ΔΕΕΑ)», 19.12.2014 (ΕΒΑ/GL/2014/13).

Στα πλαίσια των νέων εποπτικών απαιτήσεων αναφορικά με τη ΔΑΕΕΚ, η Τράπεζα έχει εγκαθιδρύσει ένα μηχανισμό διαρκούς καταγραφής, σχεδιασμού και κλιμάκωσης στα αρμόδια διοικητικά όργανα διαδικασιών που αφορούν την παρακολούθηση της κεφαλαιακής επάρκειας και των κεφαλαιακών απαιτήσεων τόσο για τον Πυλώνα 1 όσο και για τη ΔΑΕΕΚ. Ο εν λόγω μηχανισμός περιλαμβάνει τις απαραίτητες διαδικασίες, ρόλους και αρμοδιότητες για την εκπόνηση, σύνταξη, επισκόπηση και έγκριση της ΔΑΕΕΚ.

Η ΔΑΕΕΚ έχει υποβληθεί και εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας με την υπ' αριθμ. 8/20.4.2017 Απόφασή του και εν συνεχεία, έχει υποβληθεί στην ΤτΕ με την υπ' αριθμ. : 401 (Εμπ.Πρ.) / 20-04-2017 επιστολή του.

### **Σχέδιο Ανάκαμψης**

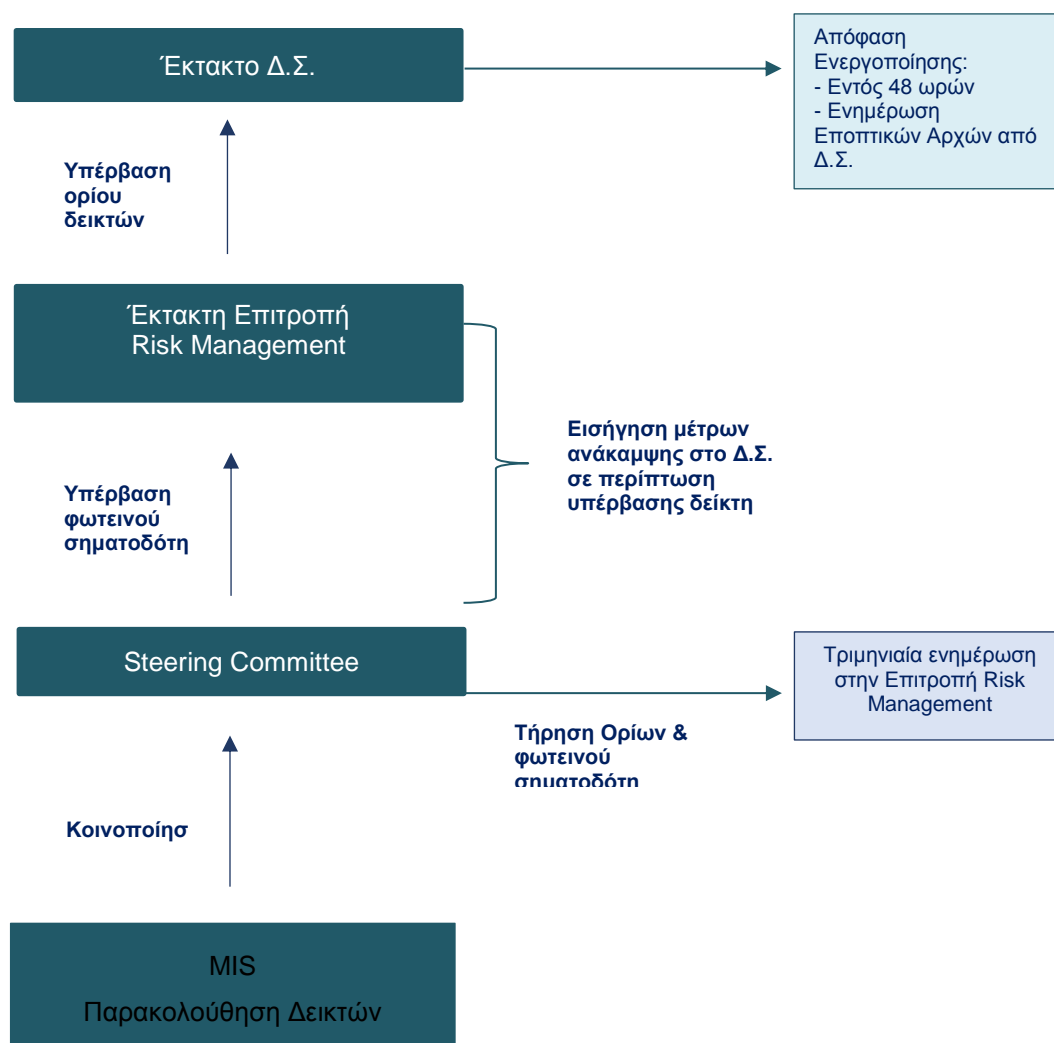
Το ΣΧ.ΑΝ. αποσκοπεί στην ανάπτυξη μιας σειράς μέτρων ανάκαμψης για την αποκατάσταση της χρηματοοικονομικής θέσης της Τράπεζας, για ανάγκες κεφαλαιακής επάρκειας και ρευστότητας, μετά από μια πιθανή σημαντική επιδείνωση της οικονομικής της κατάστασης.

Για το λόγο αυτό το ΣΧ.ΑΝ. θέτει το πλαίσιο Διακυβέρνησης ώστε οι εν λόγω απειλές επιδείνωσης να εντοπίζονται άμεσα και κατ' επέκταση να διαχειρίζονται καταλλήλως. Η Τράπεζα προκειμένου να ανταποκριθεί στις νέες εποπτικές απαιτήσεις δημιούργησε ένα μηχανισμό σύμφωνο με τις βασικές αρχές και το μοντέλο Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος προσδιορίζει τις διαδικασίες, ρόλους και αρμοδιότητες

για την προετοιμασία, σύνταξη, επισκόπηση αλλά και έγκριση του ΣΧ.ΑΝ. Το παρόν ΣΧ.ΑΝ. εγκρίθηκε από το Δ.Σ. και την Επιτροπή Risk Management.

Το ΣΧ.ΑΝ. αποτελεί επίσης αναπόσπαστο μέρος του πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας.

Παρακάτω απεικονίζεται διαγραμματικά η παρακολούθηση των δεικτών και οι απαραίτητες ενέργειες που πρέπει να λάβουν χώρα:



Επιπρόσθετα η Τράπεζα σκοπεύει να αναπτύξει ένα συγκεκριμένο εργαλείο παρακολούθησης των δεικτών στα πληροφοριακά της συστήματα, ώστε να επιτύχει την αξιόπιστη εξαγωγή των στοιχείων.

### **Εταιρική Διακυβέρνηση**

Η Τράπεζα έχει θεσπίσει από το 1998 την εφαρμογή αρχών εταιρικής διακυβέρνησης, εξασφαλίζοντας έτσι την άρτια και διαφανή διεξαγωγή των λειτουργιών της και την αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών προς τους συνεταίρους της και τους πελάτες της. Ο Κανονισμός Εταιρικής Διακυβέρνησης και οι απορρέουσες από την εφαρμογή του σύννομες πρακτικές, συνιστούν αντικείμενο κεντρικού ενδιαφέροντος για την Τράπεζα, διασφαλίζοντας την πολυετή μεταλαμπάδευση της οικονομικής της αξίας και τη διασφάλιση των συμφερόντων τόσο των πελατών όσο και των συνεταίρων του ιδρύματος.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αναθεώρηση του Κανονισμού Εταιρικής Διακυβέρνησης, εντός των πλαισίων που θέτει ο νόμος και οι εποπτικές αρχές. Ο Κανονισμός Εταιρικής διακυβέρνησης αντικατοπτρίζει την ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού επιχειρηματικού μοντέλου με την παράλληλη εμπέδωση μια ενιαίας επιχειρηματικής φιλοσοφίας. Μεταξύ άλλων επιτυγχάνει:

- ✓ Την εγκαθίδρυση μιας σαφούς οργανωτικής δομής.
- ✓ Τη θέσπιση των γραμμών αναφοράς της Τράπεζας.
- ✓ Την αναλυτική περιγραφή της Ιεραρχίας των μονάδων που απαρτίζουν το οργανωτικό σώμα της Τράπεζας.
- ✓ Την απόδοση διακριτών αρμοδιοτήτων στις εμπλεκόμενες με τη διαχείριση και έλεγχο κινδύνου μονάδες.

Η επιτυχής διοίκηση και αποτελεσματικότητα της Τράπεζας συμπληρώνεται από μια σειρά Επιτροπών, οι οποίες χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, σε εναρμόνιση με τις αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης. Συνεπώς, έχουν διαχωριστεί από τη μία οι επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου και από την άλλη, μικτές επιτροπές στις οποίες μετέχουν τα 2 Υπεύθυνα Πρόσωπα και Υπηρεσιακά Στελέχη. Οι Επιτροπές αυτές είναι υπεύθυνες για εξειδικευμένα θέματα που χρίζουν ανάλογης διαφάνειας και τεχνικής κατάρτισης.

Ο Κανονισμός Εταιρικής Διακυβέρνησης βρίσκεται στο επίκεντρο των λειτουργιών του πλαισίου διοίκησης και λειτουργίας της Τράπεζας και αποτελεί μια θεμελιώδη ενσωμάτωση των πολιτικών και διαδικασιών της.

Η Τράπεζα έχει αναγνωρίσει την ανάγκη εφαρμογής των αρχών της Εταιρικής Διακυβέρνησης στην ημερήσια διαχείριση των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων, καθώς και στις διαδικασίες λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων, προκειμένου να επιτευχθεί μια μακροχρόνια πορεία υγιούς λειτουργίας και ανάπτυξής της.

### **6. Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη**

Η συνεταιριστική ιδέα πάνω στις αρχές της οποίας δομήθηκε και λειτουργεί η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου είναι άμεσα συνυφασμένη με την έννοια της ευθύνης απέναντι στην τοπική κοινωνία, που δημιούργησε και στηρίζει την τράπεζα.

Η έμπρακτη και με υπευθυνότητα στήριξη των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών, είναι στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου είναι η «δική τους Τράπεζα», η τράπεζα που προσφέρει στον τόπο και τους ανθρώπους του.

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου δημιουργεί κοινωνικό προϊόν που αποδίδεται στην πολιτεία ή στους πολίτες και για το 2016 υπερέβη τα 4.051 χιλ ευρώ.

Ενδεικτικά το μέγεθος της κοινωνικής συνεισφοράς της τράπεζας απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα:

<b>ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ 2016</b>	
Δημόσιο (φόροι, εισφορές κλπ)	1.519
Ασφαλιστικά Ταμεία	866
Προσωπικό	1.637
Χορηγίες	29
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b> (ποσά σε χιλ. ευρώ)	<b>4.051</b>

Παράλληλα ανταποδίδοντας την εμπιστοσύνη των Ηπειρωτών και με αίσθημα κοινωνικής ευθύνης, παρά την ανάγκη για περιορισμό των δαπανών της, συνεχίζει να στηρίζει αναπτυξιακές, κοινωνικές και πολιτιστικές πρωτοβουλίες των φορέων του τόπου μας, καθώς και το έργο καταξιωμένων τοπικών κοινωνικών συλλόγων.

Η συμπαράσταση της τράπεζας έχει πολλές φορές αποδεχθεί καθοριστική για την πραγματοποίηση και την επιτυχία σημαντικών δράσεων.

**Ιωάννινα, 22 Μαΐου 2017**

**Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.**

**Η Διευθύνουσα  
Σύμβουλος**

**Ο Εντεταλμένος Εκτελεστικός  
Σύμβουλος**

**Ζωνίδης Κωνσταντίνος  
Α.Δ.Τ. Φ 461644**

**Μυζήθρα Μαρία  
Α.Δ.Τ. ΑΕ088700**

**Τσουκανέλης Βασίλειος  
Α.Δ.Τ. ΑΕ 275733**

## **Γ. ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ**

Προς τους Συνεταίρους της «Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου ΣΥΝ.Π.Ε.»

### **Έκθεση Ελέγχου επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων**

Ελέγξαμε τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου ΣΥΝ.Π.Ε., οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2016, τις καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

### **Ευθύνη της Διοίκησης για τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις**

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

### **Ευθύνη του Ελεγκτή**

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία (ΦΕΚ/Β'/2848/23.10.2012). Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης του κινδύνου ουσιώδους ανακρίβειας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της Τράπεζας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.



## Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου ΣΥΝ.Π.Ε. κατά την 31η Δεκεμβρίου 2016, τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

## Έμφαση Θέματος

Εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 2.2 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπου γίνεται αναφορά στις ουσιώδεις αβεβαιότητες που απορρέουν από τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα και τις τρέχουσες εξελίξεις οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την αρχή της συνέχισης επιχειρηματικής δραστηριότητας της Τράπεζας. Στη γνώμη μας δεν διατυπώνεται επιφύλαξη σε σχέση με το θέμα αυτό.

## Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 43α του Κωδ. Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2016.

β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου ΣΥΝ.Π.Ε. και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Ιωάννινα, 23 Μαΐου 2017

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Στέργιος Κ. Ντέτσικας

A.M. Σ.Ο.Ε.Λ. 41961



**Δ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 2016**
**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ**

	Σημείωση	1/1- 31/12/2016	1/1- 31/12/2015
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		11.169.528	12.479.019
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		-3.016.308	-4.688.412
<b>Καθαρά έσοδα από τόκους</b>	<b>6</b>	<b>8.153.220</b>	<b>7.790.607</b>
Εσοδα προμηθειών		1.920.750	1.486.155
Εξοδα προμηθειών		-3.683	-1.353
<b>Καθαρά έσοδα / (έξοδα) από προμήθειες</b>	<b>7</b>	<b>1.917.067</b>	<b>1.484.802</b>
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες		90.292	85.623
Έξοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες		0	0
<b>Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες</b>	<b>8</b>	<b>90.292</b>	<b>85.623</b>
Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)	<b>9</b>	-251.324	307.961
<b>Καθαρά λειτουργικά έσοδα</b>		<b>9.909.256</b>	<b>9.668.994</b>
Δαπάνες προσωπικού	<b>10</b>	-2.985.290	-2.766.755
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	<b>11</b>	-3.142.336	-2.938.484
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, παγίων, λογ/κού & λοιπών άυλων περ/κών στοιχείων	<b>18</b>	-313.340	-361.586
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων		-3.605.283	-6.229.279
Προβλέψεις απομείωσης συμμετοχών και χρεογράφων		28.060	0
Απομείωση αξίας παγίων περιουσιακών στοιχείων		0	-141.696
<b>Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων</b>		<b>-108.933</b>	<b>-2.768.807</b>
Φόροι	<b>12</b>	-19.179	1.698.342
<b>Καθαρά Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους (Α)</b>		<b>-128.112</b>	<b>-1.070.465</b>
Αναλογούντα σε:			
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών			
<b>Συνεταίρους της Τράπεζας</b>		<b>-128.112</b>	<b>-1.070.465</b>
Κέρδη (ζημιές) από αναλογιστική μελέτη			2.683
Έξοδα αύξησης κεφαλαίου			-55.597
Αναλογών φόρος			15.345
<b>Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους (Β)</b>		<b>0</b>	<b>-37.569</b>
<b>Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους (Α+Β)</b>		<b>-128.112</b>	<b>-1.108.034</b>
Αναλογούντα σε:			
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών			
<b>Συνεταίρους της Τράπεζας</b>		<b>-128.112</b>	<b>-1.108.034</b>
<b>Κέρδη / (ζημιές) ανά μερίδα (ευρώ) - Βασικά και προσαρμοσμένα</b>		<b>-0,01</b>	<b>-0,07</b>

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ**

	Σημείωση	31.12.2016	31.12.2015
<b>Ενεργητικό</b>			
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	13	3.712.945	4.628.235
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	14	7.316.530	9.018.389
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	15	170.473.559	170.025.682
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	16	224.127	193.604
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διακρατούμενα μέχρι τη λήξη		60.000	0
Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις		24.271	26.734
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία		56.477	83.807
Ενσώματα πάγια στοιχεία	18	4.810.072	5.026.700
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	19	9.558.329	9.565.242
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	20	6.772.423	7.358.494
<b>ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ</b>		<b><u>203.008.733</u></b>	<b><u>205.926.885</u></b>
<b>Παθητικό</b>			
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	21	13.911.640	13.927.222
Υποχρεώσεις προς πελάτες	22	169.295.726	172.476.005
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους	23	6.021.000	6.021.000
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	24	256.472	229.253
Φόρος εισοδήματος		110.000	105.000
Λοιπά στοιχεία παθητικού	26	2.613.237	2.211.085
<b>Σύνολο Παθητικού</b>		<b><u>192.208.075</u></b>	<b><u>194.969.564</u></b>
<b>Ίδια Κεφάλαια</b>			
Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	27	8.380.469	8.220.347
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	28	7.319.717	7.355.657
Αποθεματικά	29	1.817.663	1.819.363
Αποτελέσματα εις νέον		(6.717.191)	(6.438.047)
<b>Ίδια κεφάλαια συνεταιίρων Τράπεζας</b>		<b><u>10.800.658</u></b>	<b><u>10.957.320</u></b>
<b>ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ</b>		<b><u>203.008.733</u></b>	<b><u>205.926.885</u></b>

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ**

Ποσά σε ευρώ

	<u>Μετοχικό Κεφάλαιο</u>	<u>Διαφορά υπέρ το άρτιο</u>	<u>Αποθεματικά</u>	<u>Αποτελέσματα εις νέον</u>	<u>Σύνολο</u>
<b>Υπόλοιπο Ιδίων Κεφαλαίων την 1/1/2015</b>	<b>19.206.822</b>	<b>6.776.752</b>	<b>1.641.360</b>	<b>(21.767.636)</b>	<b>5.857.297</b>
Αποτελέσματα χρήσης μετά από φόρους				(1.070.465)	<b>(1.070.465)</b>
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους				(37.569)	<b>(37.569)</b>
Μείωση κεφαλίου με συμψηφισμό ζημιών	(16.632.352)			16.632.352	<b>(0)</b>
Αύξηση κεφαλαίου	5.559.740	557.518	3.613		<b>6.120.871</b>
Οριστικοποίηση νέων εγγραφών προηγούμενης χρήσης	86.137	21.388	1.690	0	<b>109.215</b>
Επιστροφή κεφαλαίου επενδυτικού προϊόντος			(22.029)		<b>(22.029)</b>
Διανομή που εγκρίθηκε από ΓΣ 7/8/2015			194.729	(194.729)	<b>0</b>
<b>Υπόλοιπο των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2015</b>	<b>8.220.347</b>	<b>7.355.657</b>	<b>1.819.363</b>	<b>(6.438.047)</b>	<b>10.957.320</b>
	<u>Μετοχικό Κεφάλαιο</u>	<u>Διαφορά υπέρ το άρτιο</u>	<u>Αποθεματικά</u>	<u>Αποτελέσματα εις νέον</u>	<u>Σύνολο</u>
<b>Υπόλοιπο Ιδίων Κεφαλαίων την 1/1/2016</b>	<b>8.220.347</b>	<b>7.355.657</b>	<b>1.819.363</b>	<b>(6.438.047)</b>	<b>10.957.320</b>
Αποτελέσματα χρήσης μετά από φόρους	0	0	0	(128.112)	<b>(128.112)</b>
Αύξηση κεφαλαίου	160.122	(35.940)	(1.700)	(151.032)	<b>(28.550)</b>
<b>Υπόλοιπο των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2016</b>	<b>8.380.468</b>	<b>7.319.717</b>	<b>1.817.663</b>	<b>(6.717.191)</b>	<b>10.800.658</b>

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ**

<i>Ποσά σε ευρώ</i>	<b>01.01. - 31.12.2016</b>	<b>01.01. - 31.12.2015</b>
<b><u>Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες</u></b>		
Κέρδη/ (Ζημίες) προ φόρων	(108.933)	(2.768.807)
Πλέον / μείον προσαρμογές για :		
Απομειώσεις και προβλέψεις	3.605.283	6.370.975
Αποσβέσεις	313.340	361.586
Παροχές προσωπικού μετά τη συνταξιοδότηση (Κέρδη)/ ζημίες από επενδυτικές δραστηριότητες	27.219	32.570
<i>Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν τη μεταβολή σε λειτουργικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων</i>	<i>3.808.848</i>	<i>3.996.325</i>
Μεταβολές λειτουργικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων:		
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των δανείων και απαιτήσεων από πιστωτικά ιδρύματα	1.701.859	26.472.459
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες	(4.053.160)	(2.474.568)
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των λοιπών στοιχείων ενεργητικού	586.070	932.641
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) των υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα	(15.581)	7.317.852
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) των υποχρεώσεων προς πελάτες	(3.180.279)	(49.482.805)
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) των λοιπών υποχρεώσεων	402.152	(3.738.717)
Φόρος εισοδήματος που καταβλήθηκε	(7.266)	(8.965)
<b><i>Καθαρή ταμειακή εισροή/ (εκροή) από λειτουργικές δραστηριότητες</i></b>	<b><i>(757.356)</i></b>	<b><i>(16.985.778)</i></b>
<b><u>Ταμειακές ροές από Επενδυτικές δραστηριότητες</u></b>		
Αγορά χρεογράφων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	(60.000)	
Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	(69.383)	(50.527)
Πώληση ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων		
<b><i>Σύνολο εισροών/(εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)</i></b>	<b><i>(129.383)</i></b>	<b><i>(50.527)</i></b>
<b><u>Χρηματοδοτικές δραστηριότητες</u></b>		
Έκδοση/ (αποπληρωμή) πιστωτικών τίτλων και λοιπών δανειακών κεφαλαίων	0	6.021.000
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	(26.850)	6.169.186
Εισπράξεις/(πληρωμές) αποθεματικών	(1.700)	(16.725)
Μερίσματα πληρωθέντα		
<b><i>Καθαρή ταμειακή εισροή/ (εκροή) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες</i></b>	<b><i>(28.550)</i></b>	<b><i>12.173.460</i></b>
<b>Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιόδου (α) + (β) + (γ)</b>	<b>(915.289)</b>	<b>(4.862.844)</b>
<b>Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου</b>	<b>4.628.235</b>	<b>9.491.079</b>
<b>Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου</b>	<b>3.712.945</b>	<b>4.628.235</b>

## Ε. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

### 1. Πληροφορίες για την Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου ΣΥΝ. Π.Ε.

#### 1.1 Γενικές Πληροφορίες

Η Συνεταιριστική Τράπεζα ως αμιγής πιστωτικός συνεταιρισμός, μεταβλητού κεφαλαίου έχει σκοπό να προσφέρει τραπεζικές υπηρεσίες που η κείμενη νομοθεσία προβλέπει για τις συνεταιριστικές τράπεζες, με σκοπό την οικονομική ανάπτυξη των μελών και της περιοχής δράσης της. Έλαβε άδεια λειτουργίας με την 535/2-11-1993 απόφαση της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος.

Η τελευταία δεκαετία ήταν δεκαετία ριζικών αλλαγών και αναδιάρθρωσης του Τραπεζικού συστήματος στην Ελλάδα. Από τις παραδοσιακές και εν πολλοίς κρατικά ελεγχόμενες Εμπορικές Τράπεζες, η αγορά τώρα χαρακτηρίζεται από ιδιωτικά, ευέλικτα και σύγχρονα Πιστωτικά Ιδρύματα, που στέκονται ανταγωνιστικά στις διεθνείς αγορές.

#### 1.2 Δομή και Δραστηριότητες της Τράπεζας

Η Συνεταιριστική Τράπεζα διαθέτει:

- Εννέα οργανωτικές μονάδες, πέντε στο Δήμο Ιωαννιτών, μία στον όμορο δήμο Ανατολής, μια στη Πρέβεζα, μία στο Λούρο, μια στην Ηγουμενίτσα και μια στην Άρτα η οποία λειτούργησε τον Σεπτέμβριο του 2011 και 15 ATMS σε όλη την περιφέρεια της Ηπείρου.
- 24ωρη εξυπηρέτηση σε τοπικό και εθνικό επίπεδο με Αυτόματες Ταμειολογιστικές Μηχανές ( ATM ).
- Πιστωτικές και Χρεωστικές κάρτες.
- Καταθετικά προϊόντα υψηλών αποδόσεων.
- Χορηγητικά προϊόντα λιανικής τραπεζικής.

Τα προϊόντα της Τράπεζας σχεδιάζονται με ευελιξία για να καλύπτουν τις ιδιαίτερες ανάγκες των πελατών.

Οι κύριες κατηγορίες πελατών είναι :

- Βιοτέχνες – Επαγγελματίες – Έμποροι που ανήκουν κατά κύριο λόγο στην κατηγορία των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.
- Αγρότες – Κτηνοτρόφοι.
- Ιδιοκτήτες Ξενοδοχείων και λοιπών τουριστικών καταλυμάτων.

- Ελεύθεροι επαγγελματίες.
- Κατασκευαστές – Τεχνικές Εταιρείες.
- Νοικοκυριά για την κάλυψη των στεγαστικών τους αναγκών και λοιπών καταναλωτικών αναγκών.

Η Συνεταιριστική Τράπεζα συναλλάσσεται με τα μέλη της, με άλλα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και με το Ελληνικό Δημόσιο.

### 1.3 Σύνοψη Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο εκλέχτηκε μετά από τη Γενική Συνέλευση στις 30-09-2016, αποτελείται από δέκα συμβούλους τους :

- Κωνσταντίνος Ζωνίδης, Έμπορος, Πρόεδρος του Δ.Σ.
- Μαρία Μυζήθρα, Διευθύνουσα Σύμβουλος
- Βασίλειος Τσουκανέλης, Εντεταλμένος Σύμβουλος Διοίκησης
- Χρήστος Παπαδόγιαννης, Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.
- Παύλος Χήτας, Γραμματέας του Δ.Σ. και μέλος της Επιτροπής Ελέγχου,
- Εμμανουήλ Χατζάκης, Ταμίας του Δ.Σ.
- Ευστράτιος Γουδινάκος, μέλος του Δ.Σ.
- Σπυρίδων Κυριάκης, μέλος του Δ.Σ.
- Αλέξανδρος Πανταζής, μέλος του Δ.Σ. και μέλος της Επιτροπής Ελέγχου
- Κολιοπάνος Χρήστος, μέλος του Δ.Σ., Εκπρόσωπος των εργαζομένων

## 2. Σημαντικές Λογιστικές Αρχές

### 2.1 Βάση παρουσίασης

Οι παρούσες Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας Ηπείρου για τη χρήση που έληξε την 31<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2016, έχουν συνταχθεί με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.) και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.), τα οποία έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (I.A.S.B.), καθώς και των διερμηνειών τους, οι οποίες έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διερμηνείας Προτύπων (I.F.R.I.C.), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και τη διενέργεια υποκειμενικών κρίσεων από τη Διοίκηση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών. Επίσης, απαιτείται η χρήση εκτιμήσεων και παραδοχών που επηρεάζουν τα αναφερθέντα ποσά των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων, κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων και τα

αναφερθέντα ποσά εισοδημάτων και εξόδων κατά τη διάρκεια του έτους που αναφέρονται οι οικονομικές καταστάσεις. Παρά το γεγονός ότι αυτές οι εκτιμήσεις βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διοίκησης σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτές τις εκτιμήσεις.

## 2.2 Αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας

Οι παρούσες Οικονομικές Καταστάσεις συντάχθηκαν με βάση την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Παρά την ύπαρξη παραγόντων που δημιουργούν αβεβαιότητα σχετικά με την επιβεβαίωση της εν λόγω αρχής και σχετίζονται με το δυσμενές μακροοικονομικό περιβάλλον, την κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας και τον κίνδυνο ρευστότητας, η διοίκηση εκτιμά ότι η Τράπεζα θα συνεχίσει απρόσκοπτα την επιχειρηματική της δραστηριότητα δεδομένης και της εισόδου στο Κεφάλαιό της ισχυρού στρατηγικού επενδυτή

### Μακροοικονομικό περιβάλλον :

Το δυσμενές οικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα, σε συνδυασμό με τις τρέχουσες πολιτικές εξελίξεις, αποτελούν το βασικότερο παράγοντα αβεβαιότητας για τον ελληνικό τραπεζικό κλάδο. Η παρατεταμένη ύφεση των τελευταίων οκτώ (8) ετών έχει οδηγήσει σε σημαντική αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και κατά συνέπεια σε επιβάρυνση των αποτελεσμάτων και των Ιδίων Κεφαλαίων της Τράπεζας. Η τραπεζική αργία που έλαβε χώρα από 29/06/2015 έως 20/07/2015 και η συνεχιζόμενη επιβολή διαφόρων περιορισμών στη διακίνηση κεφαλαίων (Capital Controls) ενέτειναν την οικονομική αβεβαιότητα, καθώς και τις πιέσεις στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και στα δημοσιονομικά μεγέθη.

Με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν.4334 ενσωματώνεται στην Ελληνική νομοθεσία η οδηγία 2014/59/ΕΕ για τη θέσπιση του ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου για την ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, οι οποίες τέθηκαν σε ισχύ από την 01.01.2016. Οι επιπτώσεις των κεφαλαιακών περιορισμών ενέτειναν τις υφιστάμενες συνθήκες στην οικονομία ως εκ τούτου είναι πιθανή η επιδείνωση του δανειακού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας και η περαιτέρω απομείωση των εξασφαλίσεων. Οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων εξακολουθούν να υφίστανται έως την ημερομηνία εγκρίσεως των Οικονομικών Καταστάσεων με ορισμένες βελτιώσεις, γεγονός που συντελεί μεν στη σταθεροποίηση της καταθετικής βάσης, έχει όμως ως αποτέλεσμα την επιβράδυνση της οικονομίας και τη διατήρηση των αποσυρθέντων καταθέσεων εκτός ελληνικού τραπεζικού συστήματος.

Στις 22 Μαΐου 2016 ψηφίστηκε ο νόμος 4389/2016 ΦΕΚ(94 Α'/27.05.2016) «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις». Στο άρθρο 70 του νόμου, καθορίζεται το πλαίσιο για τη διαχείριση των απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις που χορηγούνται ή έχουν χορηγηθεί από πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα και μεταβιβάζονται ή Ανατίθενται σε Εταιρίες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (Ε.Δ.Α.Δ.Π.)



και Εταιρίες Απόκτησης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (Ε.Α.Α.Δ.Π.). Στο Eurogroup στις 25 Μαΐου 2016, μετά την υπογραφή του συμπληρωματικού μνημονίου (Supplemental memorandum of understanding, SMOU), αποφασίστηκε η ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης και στις 17/6/2016 λήφθηκε απόφαση από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης για εκταμίευση ποσού ύψους € 10,3 δις. Η πρώτη δόση ύψους € 7,5 δις καταβλήθηκε στις 21 Ιουνίου 2016, με σκοπό την εξυπηρέτηση των χρηματοδοτικών αναγκών (€ 5,7 δις) και την εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της ελληνικής κυβέρνησης (€ 1,8 δις). Στις 25 Οκτωβρίου 2016 – και σε συνέχεια της ψήφισης από την ολομέλεια της Βουλής των προαπαιτούμενων μέτρων – δόθηκε από τον ΕΜΣ η έγκριση για την εκταμίευση στις 26 Οκτωβρίου της δεύτερης δόσης ύψους € 2,8 δις, με σκοπό επίσης την εξυπηρέτηση των χρηματοδοτικών αναγκών (€ 1,1 δις) και την εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων οφειλών (€ 1,7 δις). Τέλος, στο Eurogroup του Δεκεμβρίου 2016 αποφασίστηκε η εφαρμογή βραχυπρόθεσμων μέτρων ελάφρυνσης του χρέους (επιμήκυνση της περιόδου αποπληρωμής των δανείων EFSF, μείωση του κινδύνου από την αύξηση των επιτοκίων και άρση του αυξημένου περιθωρίου επιτοκίου σε δάνειο του EFSF ύψους € 11,3 δις από το δεύτερο πρόγραμμα).

Κρίσιμη για την πορεία της οικονομίας το 2017, σε μακροοικονομικό και δημοσιονομικό επίπεδο, είναι η ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης και η έγκαιρη εκταμίευση των δόσεων του προγράμματος για την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών και την εκκαθάριση των ληξιπρόθεσμων οφειλών του δημοσίου αλλά και η λήψη νέων μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής.

Η οικονομική και πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα παραμένει ο πρωταρχικός παράγοντας κινδύνου και για τον ελληνικό τραπεζικό κλάδο εν γένει αλλά και ειδικότερα για τη Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου. Κατ' επέκταση οι παρατεταμένες και ενδεχόμενα αρνητικές εξελίξεις αναφορικά με την ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης του οικονομικού προγράμματος προσαρμογής της ελληνικής οικονομίας θα είχαν πιθανόν επίπτωση στη ρευστότητα της Τράπεζας καθώς και στην κεφαλαιακή της επάρκεια. Η ολοκλήρωση της αξιολόγησης, σε συνδυασμό με τα προσδοκώμενα μέτρα ελάφρυνσης του δημοσίου χρέους σε βάθος χρόνου, αναμένεται να οδηγήσουν σταδιακά σε βελτίωση του οικονομικού κλίματος, παράλληλα με την πραγματοποίηση αποκρατικοποιήσεων, την περαιτέρω απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων, την επιστροφή σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης του ΑΕΠ και τη συμμετοχή των ελληνικών ομολόγων στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ.

Η Διοίκηση της Τράπεζας παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και αξιολογεί ανά τακτά χρονικά διαστήματα την αρνητική επίδραση που πιθανώς αυτές να έχουν στις εργασίες της.

#### **Κεφαλαιακή επάρκεια τράπεζας :**

Ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1 CapitalRatio) διαμορφώθηκε στο 6,67%, ο Δείκτης Κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (TIER I) διαμορφώθηκε στο 6,67% και ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαίου (CAD Ratio) διαμορφώθηκε στο 10,00%. Σύμφωνα με το άρθρο 92 του Ευρωπαϊκού Κανονισμού ΕΕ 575/2013, οι ελάχιστες τιμές τους είναι τουλάχιστον 4,5%, 6% και 8% αντίστοιχα.

Για την αποκατάσταση της κεφαλαιακής επάρκειας και την περαιτέρω ενίσχυσή της η Διοίκηση της Τράπεζας έλαβε τα ακόλουθα μέτρα:

- 1) Στις 28/12/2015 πιστοποιήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας (Πρακτικό Νο 32) η αύξηση του Συνεταιριστικού Κεφαλαίου ποσού 6,10 εκ ευρώ περίπου και η έκδοση Ομολόγου μειωμένης εξασφάλισης ποσού 6,02 εκ ευρώ περίπου.
- 2) Στην ανωτέρω αύξηση συμμετείχε και θεσμικός επενδυτής (Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης Επικύρησης Ασφαλιστών και Προσωπικού Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων «ΤΕΑ-ΕΑΠΑΕ») με την καταβολή ποσού 3.5 εκ. ευρώ για την αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου και απόκτηση ομολόγων μειωμένης εξασφάλισης ποσού 3,5 εκ ευρώ.
- 3) Στις 20/2/2017 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας το Σχέδιο Ανάκαμψης (ΣΧ.ΑΝ) της Τράπεζας, το οποίο περιγράφει πιθανά μέτρα που θα υιοθετηθούν σε περίπτωση επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης του ιδρύματος
- 4) Στις 20/2/2017 υποβλήθηκε στην Τράπεζα της Ελλάδος Capital Plan στο οποίο περιγράφονται αναλυτικά τα μέτρα που θα λάβει η Τράπεζα για την ενίσχυση της κεφαλαιακής της επάρκειας
- 5) Τέλος, αποφασίστηκε να προταθεί στην επικείμενη Γενική Συνέλευση η αύξηση κεφαλαίου μέχρι € 12 εκ. με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας, της ρευστότητας, την εξασφάλιση της λήψης πανελλαδικής άδειας λειτουργίας και την υλοποίηση του Επιχειρηματικού Σχεδίου της Τράπεζας

#### **Ρευστότητα :**

Κατά τη χρήση 2015, το Ελληνικό Τραπεζικό σύστημα υποχρεώθηκε να αντλήσει ρευστότητα από τον έκτακτο μηχανισμό ρευστότητας (ELA) για να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες ανάγκες που προέκυψαν λόγω της απόφασης της ΕΚΤ να αναστείλει την αποδοχή τίτλων εκδόσεως ή εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου για πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης, αλλά και λόγω της σημαντικής μείωσης των καταθέσεων ειδικά στο 1<sup>ο</sup> εξάμηνο της κλειόμενης χρήσης.

Το Δεκέμβριο του 2016 οι καταθέσεις κατοίκων εσωτερικού (Δημόσιο, Νοικοκυριά και επιχειρήσεις) στις ελληνικές τράπεζες ανήλθαν σε € 132,1 δις περίπου έναντι € 133,7 δις περίπου το 2015 (σύμφωνα με την Τράπεζα Ελλάδος) , με τη διαφορά όμως ότι οι καταθέσεις του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων αναταξινομήθηκαν, το Δεκέμβριο του 2016, από το χρηματοπιστωτικό τομέα στον τομέα της Γενικής Κυβέρνησης. Η συνεχιζόμενη όμως παράταση της ολοκλήρωσης της δεύτερης αξιολόγησης είχε σαν αποτέλεσμα την περαιτέρω μείωση των καταθέσεων εντός του 2017, σε € 129,7 δις (Απρίλιος 2017), ήτοι ποσοστό 1,8%

Η Τράπεζα έλαβε κατά την προηγούμενη χρήση έμμεση ρευστότητα καθ' υπόδειξη της εποπτείας από την Εθνική Τράπεζα με επιτόκια, όρους και προϋποθέσεις ανάλογες αυτών του ELA, για την κάλυψη βραχυπρόθεσμων αναγκών, που προέκυψαν από τη μαζική φυγή καταθέσεων. Στην κλειόμενη χρήση συνεχίζει να ισχύει η σύμβαση παροχής χρηματοδότησης και κατά την 31/12/2016 το ποσό που είχε λάβει η Τράπεζα ανέρχεται σε € 8 εκ, το οποίο μειώθηκε περαιτέρω στο ποσό των € 7εκ την 15/5/2017

Η Διοίκηση της Τράπεζας, λαμβάνοντας υπόψη τη θέσπιση του νέου οικονομικού προγράμματος προσαρμογής, την παροχή ρευστότητας στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα από το Ευρωσύστημα, την επιτυχή ολοκλήρωση της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου, την είσοδο θεσμικού επενδυτή με σημαντικά διαθέσιμα και την ανωτέρω σύμβαση παροχής ρευστότητας εκτιμά ότι θα μπορέσει να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες χρηματοδοτικές της ανάγκες.

Για την παρακολούθηση της ρευστότητας θεσπίστηκε από τη Διοίκηση της Τράπεζας μηχανισμός παρακολούθησης σε ημερήσια βάση προκειμένου να λαμβάνονται άμεσα όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων.

## **2.3 Αλλαγές σε Λογιστικές Πολιτικές**

### **2.3.1 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση**

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις και Διερμηνείες των ΔΠΧΑ εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/02/2015 ή μεταγενέστερα.

#### **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Πρόγραμμα Καθορισμένων Παροχών: Εισφορές εργαζομένων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/02/2015)**

Τον Νοέμβριο του 2013, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19 με τίτλο «Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών: Εισφορές Εργαζομένων». Οι εν λόγω τροποποιήσεις έχουν εφαρμογή σε εισφορές εργαζομένων ή τρίτων μερών αναφορικά με προγράμματα καθορισμένων παροχών. Ο σκοπός των τροποποιήσεων είναι να απλοποιήσουν την λογιστική αντιμετώπιση για τις εισφορές που είναι ανεξάρτητες από τα έτη υπηρεσίας των εργαζομένων, όπως είναι για παράδειγμα, οι εισφορές που υπολογίζονται ως σταθερό ποσοστό επί της μισθοδοσίας. Η ανωτέρω τροποποίηση δεν έχει επίπτωση στις Οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας

#### **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2010-2012 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/02/2015)**

Τον Δεκέμβριο του 2013, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ - Κύκλος 2010-2012», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων αναφορικά με επτά θέματα και αποτελεί μέρος

του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιουλίου 2014, αν και οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να τις εφαρμόσουν νωρίτερα. Τα θέματα που περιλαμβάνονται σε αυτόν τον κύκλο είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 2:** Ορισμός των προϋποθέσεων κατοχύρωσης, **ΔΠΧΑ 3:** Λογιστική αντιμετώπιση ενός ενδεχόμενου ανταλλάγματος σε συνενώσεις επιχειρήσεων, **ΔΠΧΑ 8:** Συνάθροιση λειτουργικών τομέων, **ΔΠΧΑ 8:** Συμφωνία του συνόλου των στοιχείων του ενεργητικού των προς παρουσίαση τομέων με τα στοιχεία του ενεργητικού της επιχείρησης, **ΔΠΧΑ 13:** Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις και υποχρεώσεις, **ΔΛΠ 16 / ΔΛΠ 38:** Μέθοδος αναπροσαρμογής – αναλογική αναδιατύπωση των σωρευμένων αποσβέσεων και **ΔΛΠ 24:** Υπηρεσίες Βασικών Διευθυντικών Στελεχών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας.

**Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 11: «Λογιστικός χειρισμός των Αποκτήσεων Συμμετοχών σε Από Κοινού Λειτουργίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 11. Οι εν λόγω τροποποιήσεις προσθέτουν νέα καθοδήγηση σχετικά με τη λογιστική αντιμετώπιση της απόκτησης συμμετοχής σε μία από κοινού λειτουργία, η οποία συνιστά μία επιχείρηση και διευκρινίζουν τον κατάλληλο λογιστικό χειρισμό για τέτοιες αποκτήσεις. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας.

**Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 16 και στο ΔΛΠ 38: «Διευκρινίσεις αναφορικά με Αποδεκτές Μεθόδους Αποσβέσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΛΠ 16 και στο ΔΛΠ 38. Το ΔΛΠ 16 και το ΔΛΠ 38 καθιερώνουν τις αρχές προκειμένου να διευκρινιστεί ο τρόπος με τον οποίον αντιμετωπίζονται οι αποσβέσεις στον ρυθμό της αναμενόμενης ανάλωσης των μελλοντικών οικονομικών ωφελειών που ενσωματώνονται στο περιουσιακό στοιχείο. Το IASB έχει διευκρινίσει ότι η χρήση των μεθόδων που βασίζονται στα έσοδα για τον υπολογισμό της απόσβεσης ενός περιουσιακού στοιχείου δεν είναι κατάλληλη, διότι τα έσοδα που δημιουργούνται από μία δραστηριότητα που περιλαμβάνει τη χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου γενικά αντανακλούν παράγοντες διαφορετικούς από την ανάλωση των μελλοντικών οικονομικών ωφελειών που ενσωματώνονται στο περιουσιακό στοιχείο. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας.

**Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 16 και στο ΔΛΠ 41: «Γεωργία: Καρποφόρες Φυτείες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Ιούνιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων μέσω των οποίων αλλάζει η χρηματοοικονομική αναφορά για τις καρποφόρες φυτείες. Με την τροποποίηση αυτή, αποφασίστηκε ότι οι καρποφόρες φυτείες, θα πρέπει να λογιστικοποιούνται με τον ίδιο τρόπο όπως τα ενσώματα πάγια (ΔΛΠ 16). Συνεπώς, με τις εν λόγω τροποποιήσεις οι καρποφόρες φυτείες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 16, αντί του ΔΛΠ 41. Η παραγωγή που αναπτύσσεται στις καρποφόρες φυτείες παραμένει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 41. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας.

**Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 27: «Μέθοδος της Καθαρής Θέσης σε Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Αύγουστο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 27. Με τις εν λόγω τροποποιήσεις, μία οικονομική οντότητα έχει την επιλογή να αναγνωρίσει τις επενδύσεις της σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς βάσει της μεθόδου της καθαρής θέσης στις ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις της, επιλογή η οποία έως και την έκδοση των συγκεκριμένων τροποποιήσεων, δεν ίσχυε. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας.

**Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2012-2014 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Σεπτέμβριο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ - Κύκλος 2012-2014», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε τέσσερα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2016, αν και οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να τις εφαρμόσουν νωρίτερα. Τα θέματα που περιλαμβάνονται σε αυτόν τον κύκλο είναι τα εξής: **ΔΠΧΑ 5:** Αλλαγές στις μεθόδους διάθεσης, **ΔΠΧΑ 7:** Συμβάσεις Υπηρεσίας και Εφαρμογή των τροποποιήσεων του ΔΠΧΑ 7 στις συνοπτικές ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις, **ΔΛΠ 19:** Επιτόκιο προεξόφλησης: θέμα τοπικής αγοράς, και **ΔΛΠ 34:** Γνωστοποιήσεις πληροφοριών στην ενδιάμεση οικονομική αναφορά. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας.

**Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1: «Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Δεκέμβριο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΛΠ 1. Οι εν λόγω τροποποιήσεις έχουν ως στόχο την επίλυση θεμάτων που αφορούν στις υφιστάμενες απαιτήσεις παρουσίασης και γνωστοποίησης, και τη διασφάλιση της ικανότητας άσκησης κρίσης από τις οικονομικές

οντότητες κατά την κατάρτιση των Οικονομικών Καταστάσεων. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας.

**Τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 12 και ΔΛΠ 28: «Επενδυτικές Οντότητες: Εφαρμόζοντας την Εξαίρεση από την Ενοποίηση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Δεκέμβριο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στα ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 12 και ΔΛΠ 28. Οι εν λόγω τροποποιήσεις εισάγουν επεξηγήσεις αναφορικά με τις απαιτήσεις λογιστικοποίησης των επενδυτικών οντοτήτων, ενώ παρέχουν εξαιρέσεις σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, οι οποίες θα μειώσουν τα κόστη που σχετίζονται με την εφαρμογή των Προτύπων. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας.

**2.3.2 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση**

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

**ΔΠΧΑ 14 «Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ρυθμιζόμενων Δραστηριοτήτων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Ιανουάριο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 14. Σκοπός του ενδιάμεσου αυτού Προτύπου είναι η ενίσχυση της συγκρισιμότητας των χρηματοοικονομικών αναφορών των οικονομικών οντοτήτων που έχουν ρυθμιζόμενες δραστηριότητες. Σε πολλές χώρες, υπάρχουν κλάδοι που υπόκεινται σε ειδική ρύθμιση, σύμφωνα με την οποία οι κυβερνητικές αρχές ρυθμίζουν την παροχή και την τιμολόγηση συγκεκριμένων τύπων δραστηριοτήτων ιδιωτικών οικονομικών οντοτήτων. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, εν αναμονή της τελικής έκδοσης του Προτύπου.

**ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

#### **ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμιση. Η Τράπεζα βρίσκεται ήδη σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης που θα έχει η εφαρμογή του Προτύπου καθώς και προσαρμογής των διαδικασιών για την πλήρη υιοθέτησή του. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

#### **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 10 και στο ΔΛΠ 28: «Πωλήσεις ή Εισφορές Περιουσιακών Στοιχείων μεταξύ ενός Επενδυτή και της Συγγενούς ή της Κοινοπραξίας του» (το IASB ανέβαλε επ' αόριστον την έναρξη ισχύος των εν λόγω τροποποιήσεων)**

Τον Σεπτέμβριο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 10 και στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η αντιμετώπιση μίας αναγνωρισμένης ασυνέπειας μεταξύ των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 10 και αυτών του ΔΛΠ 28, σχετικά με τον χειρισμό της πώλησης ή εισφοράς περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και της συγγενούς ή της κοινοπραξίας του. Τον Δεκέμβριο του 2015, το IASB ανέβαλε επ' αόριστον την έναρξη ισχύος των εν λόγω τροποποιήσεων, εν αναμονή των αποτελεσμάτων του ερευνητικού έργου σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό βάσει της μεθόδου της καθαρής θέσης. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις

Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

**ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

**Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 12: «Αναγνώριση Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαίτησης για μη Πραγματοποιηθείσες Ζημιές» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 12. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να αποσαφηνιστεί ο λογιστικός χειρισμός των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για τις μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

**Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 7: «Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 7. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να καταστεί εφικτό για τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις οικονομικές οντότητες να παρέχουν γνωστοποιήσεις, οι οποίες θα καθιστούν εφικτό στους επενδυτές να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών που



προκύπτουν από ταμειακές ροές, καθώς και των μη ταμειακών μεταβολών. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

**Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωριστεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

**Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

**Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Σεπτέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιοριστεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα και του υπό έκδοση Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

**Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017 και 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 12:** Αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής του Προτύπου, **ΔΠΧΑ 1:** Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, **ΔΛΠ 28:** Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017 όσον αφορά στο ΔΠΧΑ 12, και την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 όσον αφορά στα ΔΠΧΑ 1 και ΔΛΠ 28. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

**ΕΔΔΠΧΑ 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέο Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

**Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες»  
(εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά ποσόν το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

## **ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ**

### **2.4 Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία**

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού σε μια επιχείρηση και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ένα συμμετοχικό τίτλο σε μια άλλη επιχείρηση.

#### **2.4.1 Αρχική αναγνώριση**

Η τράπεζα αναγνωρίζει τα χρηματοοικονομικά μέσα ως στοιχεία ενεργητικού ή υποχρεώσεων εφόσον καθίσταται αντισυμβαλλόμενο μέρος που αποκτά δικαιώματα ή αναλαμβάνει υποχρεώσεις βάσει των συμβατικών όρων του χρηματοοικονομικού μέσου. Η τράπεζα, κατά την αρχική αναγνώριση, αποτιμά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων στην εύλογη αξία τους.

#### **2.4.2 Μεταγενέστερη αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού**

Τα χρηματοοικονομικά μέσα της Τράπεζας ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες με βάση την ουσία της σύμβασης και το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν.

##### *i) Δάνεια και απαιτήσεις*

Στην κατηγορία αυτή δύναται να ενταχθούν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, με καθορισμένες ή δυνάμενες να καθοριστούν πληρωμές, που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά και για τα οποία ο η Τράπεζα δεν αναμένει να μην ανακτήσει ουσιαστικά την επένδυσή του, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που σχετίζονται με την πιστοληπτική επιδείνωση του εκδότη. Η τράπεζα κατατάσσει ως δάνεια και απαιτήσεις:

- τις χορηγήσεις προς πελάτες της,
- τις πάσης φύσεως απαιτήσεις έναντι πελατών της, Τραπεζών κ.λπ.,

Η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου είναι μια μέθοδος υπολογισμού του αναπόσβεστου κόστους ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου και επιμερισμού των εσόδων ή εξόδων από τόκους κατά τη διάρκεια της σχετικής περιόδου. Το πραγματικό επιτόκιο είναι εκείνο που προεξοφλεί ακριβώς τις αναμενόμενες ροές των μελλοντικών εισπράξεων ή πληρωμών ενός χρηματοοικονομικού μέσου μέχρι τη λήξη της ζωής του ή την επόμενη ημερομηνία αναπροσαρμογής του επιτοκίου του.

##### *ii) Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενο μέχρι τη λήξη*

Στο διακρατούμενο μέχρι τη λήξη χαρτοφυλάκιο, περιλαμβάνονται τίτλοι σταθερού και κυμαινομένου επιτοκίου, για τους οποίους υπάρχει, από τη Διοίκηση της Τράπεζας, πρόθεση και ικανότητα διακράτησής τους, μέχρι την ημερομηνία λήξης τους.

Τα χρεόγραφα του χαρτοφυλακίου που διακρατούνται ως τη λήξη, λογιστικοποιούνται αρχικά στην εύλογη αξία (που εμπεριέχει και το κόστος συναλλαγών) και στη συνέχεια αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος εφαρμόζοντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μετά την αφαίρεση τυχόν συσσωρευμένης απομείωσης της αξίας τους.

Αν η Τράπεζα πουλήσει ή μεταφέρει μέρος του διακρατούμενου ως τη λήξη χαρτοφυλακίου, πριν από τη λήξη του, εκτός από ειδικές περιπτώσεις, όπως για παράδειγμα να πουλήσει ένα μικρό μέρος του χαρτοφυλακίου, τότε το σύνολο του διακρατούμενου έως τη λήξη χαρτοφυλακίου πρέπει να μεταφερθεί στο διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο και να αποτιμηθεί στην εύλογη αξία, απεικονίζοντας την προκύπτουσα υπεραξία ή υποαξία στο αποθεματικό του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου. Επίσης, δεν θα είναι δυνατή η κατηγοριοποίηση ενός στοιχείου ενεργητικού ως διακρατούμενο ως τη λήξη για τα επόμενα δύο έτη.

Επιτρέπεται υπό προϋποθέσεις η μεταφορά Χρηματοοικονομικών Στοιχείων Ενεργητικού (εκτός παραγώγων στοιχείων Ενεργητικού), από την κατηγορία του Εμπορικού Χαρτοφυλακίου στην κατηγορία του Διακρατούμενου ως τη λήξη Χαρτοφυλακίου. Επιπρόσθετα, ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού

μπορεί να μεταφερθεί από το Διαθέσιμο προς Πώληση Χαρτοφυλάκιο στο Διακρατούμενο έως την Λήξη Χαρτοφυλάκιο.

### iii) Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμο προς πώληση

Το διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο, περιλαμβάνει χρεόγραφα για τα οποία δεν υπάρχει καθορισμένος χρονικός ορίζοντας διακράτησης και μπορούν να πουληθούν προκειμένου να καλυφθούν ανάγκες ρευστότητας ή να αντιμετωπισθούν μεταβολές στα επιτόκια και τις τιμές τους. Οι διαθέσιμοι προς πώληση τίτλοι καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους (συμπεριλαμβανομένων και των εξόδων της συναλλαγής). Μεταγενέστερα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους και τα κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από μεταβολές της εύλογης αξίας, καταχωρούνται απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια, μέχρι τα στοιχεία αυτά να πωληθούν, εισπραχθούν ή διατεθούν με οποιοδήποτε άλλο τρόπο ή έως ότου διαπιστωθεί ότι υπάρχει απομείωση της αξίας τους, χρόνο κατά τον οποίο οι συσσωρευμένες ζημιές που είχαν αναγνωριστεί στα Ίδια Κεφάλαια, μεταφέρονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Επιτρέπεται υπό προϋποθέσεις η μεταφορά Χρηματοοικονομικών Στοιχείων Ενεργητικού (εκτός παραγώγων στοιχείων Ενεργητικού), από την κατηγορία του Εμπορικού Χαρτοφυλακίου στην κατηγορία του Διαθέσιμου προς Πώληση Χαρτοφυλακίου. Η μεταφορά επιτρέπεται μόνο όταν δεν υπάρχει πρόθεση για διακράτηση έως την λήξη τους και επικρατούν στην αγορά σπάνιες συνθήκες.

Επιπρόσθετα, ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο Ενεργητικού που πληροί τις προϋποθέσεις του ορισμού ως Δάνειο μπορεί να μεταφερθεί από το Διαθέσιμο προς Πώληση Χαρτοφυλάκιο στην Κατηγορία των Δανείων, όταν υπάρχει πρόθεση διακράτησης του στοιχείου αυτού για το προσεχές μέλλον. Παράλληλα, ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο Ενεργητικού που δεν τηρεί τις προϋποθέσεις του ορισμού ως Δάνειο μπορεί να μεταφερθεί από το Διαθέσιμο προς Πώληση Χαρτοφυλάκιο στην Κατηγορία του Διακρατούμενου ως την Λήξη Χαρτοφυλακίου, εάν υπάρχει πρόθεση διακράτησης του στοιχείου αυτού μέχρι τη λήξη του.

### **2.4.3 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος**

Οι υποχρεώσεις αυτές εκτοκίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα και πελάτες, οι ομολογίες εκδόσεώς μας και οι λουιές δανειακές υποχρεώσεις.

### **2.4.4 Μέθοδοι προσδιορισμού της εύλογης αξίας**

Για την απεικόνιση των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων σε εύλογες αξίες χρησιμοποιήθηκαν οι τρέχουσες τιμές της αγοράς για κάθε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο. Για όσα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της Τράπεζας οι τρέχουσες αγοραίες τιμές δεν είναι διαθέσιμες, οι αξίες προέκυψαν βάσει μεθόδων εκτίμησης και δεν διαφέρουν σημαντικά από τις αξίες με τις οποίες εμφανίζονται στις λογιστικές καταστάσεις.

#### **2.4.5 Διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού**

Η τράπεζα προβαίνει στη διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού όταν:

- έχουν λήξει οι ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών στοιχείων,
- μεταβιβάζει το συμβατικό δικαίωμα είσπραξης των ταμειακών ροών από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία και ταυτόχρονα μεταβιβάζει τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από αυτά,
- δάνεια ή επενδύσεις σε αξιόγραφα καθίστανται ανεπίδεκτα εισπράξεως,
- οπότε και τα διαγράφει.

#### **2.4.6 Διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων**

Η τράπεζα διακόπτει την αναγνώριση μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης όταν αυτή συμβατικά εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

Στις περιπτώσεις διακοπής αναγνώρισης, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας μίας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που εξοφλείται ή μεταβιβάζεται σε ένα άλλο μέρος και του τιμήματος που καταβάλλεται, συμπεριλαμβανομένων και των μεταβιβαζόμενων εκτός μετρητών περιουσιακών στοιχείων και των αναληφθέντων υποχρεώσεων, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

#### **2.4.7 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων**

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων εμφανίζονται συμψηφιστικά στον Ισολογισμό, μόνο σε περιπτώσεις όπου η τράπεζα έχει νομικά το δικαίωμα και την πρόθεση να προβεί σε ταυτόχρονο διακανονισμό τους ή σε διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει από τον συμψηφισμό τους.

### **2.5 Μετατροπή σε ξένο νόμισμα**

Οι Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το συναλλακτικό και λειτουργικό νόμισμα της Τράπεζας. Κατά τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων, τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού μετατρέπονται σε Ευρώ με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο εθνικό νόμισμα, με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές, οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά την διάρκεια της χρήσης και από την μετατροπή των νομισματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες, κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

## 2.6 Ενσώματα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα οικόπεδα, τα κτίρια των Κεντρικών Υπηρεσιών και των Καταστημάτων, οι δαπάνες προσθηκών και βελτιώσεων σε μισθωμένα ακίνητα, και ο κινητός εξοπλισμός, τα οποία ιδιοχρησιμοποιούνται.

Τόσο τα ακίνητα όσο και ο κινητός εξοπλισμός αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσεώς τους, προσαυξημένο με τα έξοδα που σχετίζονται με τη συναλλαγή για την απόκτησή τους.

Ειδικότερα τα κτίρια και τα οικόπεδα στην έναρξη της συγκρίσιμης περιόδου (01.01.2014) αποτιμήθηκαν στην εύλογη αξία η οποία αποτελεί το αναθεωρημένο κόστος (deemed cost) σε αυτή την ημερομηνία.

Μετά την αρχική αναγνώριση αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως, μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν συσσωρευμένες ζημίες από την απομείωση της αξίας τους. Μεταγενέστερες δαπάνες επαυξάνουν την αξία του παγίου ή αναγνωρίζονται ως ξεχωριστό πάγιο, μόνο όταν είναι πολύ πιθανό να προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη ενώ δαπάνες επισκευών και συντηρήσεων επιβαρύνουν τα αποτελέσματα της χρήσεως που πραγματοποιούνται. Οι αποσβέσεις των κτιρίων και του εξοπλισμού διενεργούνται στο κόστος κτήσεως μείον την υπολειμματική τους αξία, και υπολογίζονται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο λαμβάνοντας υπόψη τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους.

Η ωφέλιμη ζωή ανά κατηγορία παγίων έχει καθορισθεί ως εξής:

Κτίρια	40	έτη
Εξοπλισμός και μεταφορικά μέσα	3-10	έτη
Προσθήκες και βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα	Διάρκεια μίσθωσης	

Οι εδαφικές εκτάσεις δεν αποσβένονται. Εξετάζονται όμως για τυχόν απομείωση της αξίας τους.

Κατά την πώληση ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας, καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες, στα αποτελέσματα. Οι επισκευές και συντηρήσεις καταχωρούνται στα έξοδα της χρήσης που αφορούν.

## 2.7 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

Στην κατηγορία αυτή η τράπεζα έχει εντάξει τα προγράμματα λογισμικού, τα οποία αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις συσσωρευμένες απομειώσεις. Το κόστος προγραμμάτων λογισμικού που αποκτώνται με αγορά περιλαμβάνει την τιμή αγοράς και κάθε άμεσα επιρριπτό κόστος προετοιμασίας του λογισμικού για την προοριζόμενη χρήση του, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών του προσωπικού και των εξειδικευμένων επαγγελματιών.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των προγραμμάτων, την οποία η Τράπεζα έχει καθορίσει σε 1 έως 5 έτη.

Οι αποσβέσεις των άυλων παγίων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο. Όλα τα άυλα πάγια εξετάζονται για τυχόν απομείωση της αξίας τους. Για τα άυλα στοιχεία η Τράπεζα δεν υπολογίζει υπολειμματική αξία.

## 2.8 Περιουσιακά Στοιχεία από Πλειστηριασμούς

Τα "Περιουσιακά Στοιχεία από Πλειστηριασμούς", περιλαμβάνουν κυρίως ακίνητα, τα οποία αποκτώνται από την Τράπεζα, μέσω της διαδικασίας πλειστηριασμού, προς πλήρη ή μερική ικανοποίηση απαιτήσεών της. Τα συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία, καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους, στην οποία συμπεριλαμβάνονται οι δαπάνες συναλλαγής και περιλαμβάνονται στον λογαριασμό "Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού". Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, τα συγκεκριμένα ακίνητα αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία, μεταξύ της λογιστικής και της εκτιμώμενης ρευστοποιήσιμης αξίας τους μείον τα έξοδα πώλησης. Τα κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από τις διαφορές αποτίμησης την πώληση περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμούς, καταχωρούνται στο κονδύλι "Λοιπά Έσοδα Εκμετάλλευσης".

## 2.9 Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Οικονομικών Καταστάσεων, η Τράπεζα εξετάζει τη λογιστική αξία των ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων, προκειμένου να προσδιορίσει, αν υπάρχει ένδειξη ότι τα περιουσιακά στοιχεία έχουν υποστεί ζημιά απομείωσης, οπότε και εκτιμάται το ανακτήσιμο ποσό του περιουσιακού στοιχείου. Όταν δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί η ανακτήσιμη αξία ενός επί μέρους περιουσιακού στοιχείου, η Τράπεζα εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών, στην οποία το περιουσιακό στοιχείο ανήκει. Η ανακτήσιμη αξία, είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της καθαρής τιμής πώλησης και της αξίας σε χρήση. Για τον υπολογισμό της αξίας σε χρήση του περιουσιακού στοιχείου, οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

Αν το ανακτήσιμο ποσό ενός περιουσιακού στοιχείου (ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών), εκτιμάται ότι είναι μικρότερο από τη λογιστική αξία του, η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου (ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών), μειώνεται μέχρι το ανακτήσιμο ποσό. Η ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Όταν μεταγενέστερα, μια ζημιά απομείωσης αναστραφεί, η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου (ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών), αυξάνεται μέχρι την μικρότερη αξία μεταξύ της αναθεωρημένης εκτιμώμενης ανακτήσιμης αξίας του και της λογιστικής αξίας, που θα είχε προσδιοριστεί εάν δεν είχε αναγνωρισθεί καμιά ζημιά απομείωσης της αξίας του περιουσιακού στοιχείου (ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών) στα προηγούμενα έτη. Η αναστροφή της ζημιάς απομείωσης, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.



## 2.10 Ταμείο και Ταμειακά Ισοδύναμα

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται:

- Το ταμείο
- Οι μη δεσμευμένες καταθέσεις στις κεντρικές τράπεζες
- Οι βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις από τράπεζες και συμφωνίες Reverse Repos.

Ως βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις θεωρούνται αυτές που λήγουν μέχρι και εντός τριών μηνών από την ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών αναφορών.

## 2.11 Φόρος Εισοδήματος και Αναβαλλόμενη Φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος αποτελείται από τον τρέχοντα και τον αναβαλλόμενο φόρο. Ο τρέχων φόρος της χρήσεως περιλαμβάνει τον αναμενόμενο να πληρωθεί φόρο επί του φορολογητέου εισοδήματος της κλειόμενης χρήσεως, βάσει των φορολογικών συντελεστών που ισχύουν κατά την ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων.

Αναβαλλόμενος φόρος είναι ο φόρος που θα πληρωθεί ή θα ανακτηθεί στο μέλλον και σχετίζεται με λογιστικές πράξεις που έγιναν κατά τη διάρκεια της κλειόμενης χρήσεως αλλά θεωρούνται φορολογητέα έσοδα ή εκπεστέα έξοδα μελλοντικών χρήσεων. Υπολογίζεται επί των προσωρινών διαφορών μεταξύ της φορολογικής βάσης των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων και της αντίστοιχης λογιστικής τους αξίας.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις υπολογίζονται με τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και νόμους) που έχουν θεσπιστεί μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο όταν πιθανολογούνται μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, από τα οποία παρέχεται η δυνατότητα να εκπέσουν οι αντίστοιχες προσωρινές διαφορές. Ο φόρος εισοδήματος, τρέχων και αναβαλλόμενος, καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός εάν αφορά σε στοιχεία που έχουν καταχωρηθεί απευθείας στην καθαρή θέση οπότε και ο φόρος που αναλογεί σε αυτά καταχωρείται απευθείας στην καθαρή θέση.

## 2.12 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπά δανειακά κεφάλαια

Οι υποχρεώσεις από έκδοση πιστωτικών τίτλων και λοιπών δανειακών κεφαλαίων λογιστικοποιούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους (έσοδα από την έκδοσή τους, μείον τα πραγματοποιηθέντα έξοδα έκδοσής τους). Μετά την αρχική αναγνώριση, οι πιστωτικοί τίτλοι και τα δανειακά κεφάλαια, απεικονίζονται στο αποσβέσιμο κόστος. Όποια διαφορά, μεταξύ του εσόδου από την έκδοση (μείον το κόστος έκδοσης) και της αξίας αποπληρωμής, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα για όλη τη διάρκεια των τίτλων, με τη μέθοδο του

πραγματικού επιτοκίου. Οι υποχρεώσεις από τίτλους και δανειακά κεφάλαια της Τράπεζας περιλαμβάνουν ομολογιακά δάνεια μειωμένης εξασφάλισης.

### 2.13 Παροχές στο Προσωπικό

**Βραχυπρόθεσμες παροχές:** Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές αποχώρησης προς το προσωπικό), σε χρήμα και σε είδος, αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες.

Τυχόν ανεξόφλητο ποσό, καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, ο Οργανισμός αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού της (προπληρωθέν έξοδο), μόνο κατά την έκταση που η προκαταβολή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

**Παροχές προς εργαζομένους κατά και μετά την έξοδο από την υπηρεσία:** Η Τράπεζα καταβάλλει εισφορές σε προγράμματα παροχών σε εργαζομένους, κατά και μετά την έξοδό τους από την υπηρεσία. Τα προγράμματα αυτά διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και προγράμματα καθορισμένων εισφορών και παρέχουν εφάπαξ αποζημιώσεις, κατά την έξοδο από την υπηρεσία, συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές υγειονομικής περίθαλψης.

#### i) Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών, ορίζεται το πρόγραμμα στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση συγκεκριμένες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας ή ο μισθός. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης, είναι ίση με την παρούσα αξία των παροχών κατά την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων, μειούμενης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος, μετά από προσαρμογή για μη αναγνωρισθέντα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες. Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες αναγνωρίζονται στο σύνολο τους στην κατάσταση λοιπών συνολικών εισοδημάτων όταν προκύπτουν.

Η υποχρέωση της χρηματοδότησης εκτιμάται ετησίως από ανεξάρτητους και εγκεκριμένους αναλογιστές, με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται από τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές, προεξοφλημένες με το επιτόκιο κρατικών ομολόγων με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης.

#### ii) Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Ως πρόγραμμα καθορισμένης εισφοράς, ορίζεται το πρόγραμμα σύμφωνα με το οποίο, ο εργοδότης υποχρεούται να καταβάλλει συγκεκριμένες εισφορές σε κάποιο Ταμείο, χωρίς καμία άλλη νομική ή

συμβατική υποχρέωση για κάλυψη ελλειμμάτων του Ταμείου. Οι εισφορές του Οργανισμού στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών, καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της χρήσης που αφορούν και περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Αμοιβές και έξοδα προσωπικού».

#### 2.14 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις

Οι προβλέψεις, διενεργούνται όταν η Τράπεζα έχει παρούσες νομικές ή τεκμαιρόμενες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων και είναι πιθανό ότι η Τράπεζα θα αναγκασθεί να διακανονίσει αυτήν την υποχρέωση. Οι προβλέψεις επιμετρούνται με την καλύτερη εκτίμηση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, επισκοπούνται κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και προσαρμόζονται, προκειμένου να αντανakλούν την παρούσα αξία της δαπάνης στην οποία αναμένεται να διακανονισθεί η υποχρέωση.

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις, δεν αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκροών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

#### 2.15 Καθαρή Θέση

##### Αρχές διάκρισης χρέους και καθαρής θέσεως

Τα χρηματοοικονομικά μέσα που εκδίδονται για την άντληση κεφαλαίων κατατάσσονται ως στοιχεία της καθαρής θέσεως εφόσον, βάσει της ουσίας της συμβάσεως, η τράπεζα δεν αναλαμβάνει συμβατική υποχρέωση για καταβολή μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή για ανταλλαγή χρηματοοικονομικών στοιχείων με όρους πιθανά δυσμενείς για αυτήν.

Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μεριδιούχων της Συνεταιριστικής Τράπεζας ρυθμίζονται από το Ν. 1667/1986, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4340/2015, από τις αποφάσεις των οργάνων της Τράπεζας και από το καταστατικό της, το οποίο δεν περιέχει διατάξεις περισσότερο περιοριστικές απ' αυτές που προβλέπει ο Νόμος.

Με βάση τη Διερμηνεία ΕΔΔΠΧΠ 2: «Μερίδες μελών σε συνεταιριστικές οικονομικές οντότητες και όμοια μέσα», πολλά χρηματοοικονομικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων των μερίδων μελών σε συνεταιριστικές οικονομικές οντότητες, έχουν χαρακτηριστικά ιδίων κεφαλαίων, όπως τα δικαιώματα ψήφου και το δικαίωμα συμμετοχής σε διανομές μερισμάτων. Κάποια χρηματοοικονομικά μέσα δίδουν στον κάτοχο το δικαίωμα να ζητήσει την εξόφληση έναντι μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού μέσου, αλλά δύνανται να περιλαμβάνουν ή να υπόκεινται σε περιορισμούς, σχετικά με το αν τα χρηματοοικονομικά μέσα θα εξοφληθούν. Ανάλογα με τους όρους εξόφλησης καθορίζεται αν τα χρηματοοικονομικά μέσα αναγνωρίζονται ως ίδια κεφάλαια ή χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Το συμβατικό δικαίωμα του

κατόχου ενός χρηματοοικονομικού μέσου να ζητήσει την εξόφληση, δεν προϋποθέτει, από μόνο του, την κατάταξη του χρηματοοικονομικού μέσου ως χρηματοοικονομική υποχρέωση. Μάλλον, η οικονομική οντότητα πρέπει να λάβει υπόψη όλους τους όρους και τις προϋποθέσεις του χρηματοοικονομικού μέσου για τον προσδιορισμό της κατάταξής του ως χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ίδια κεφάλαια. Στους όρους και προϋποθέσεις περιλαμβάνονται σχετικοί τοπικοί Νόμοι, κανονισμοί και το καταστατικό της οικονομικής οντότητας, που ισχύει κατά την ημερομηνία της κατάταξης, αλλά όχι οι αναμενόμενες μελλοντικές τροποποιήσεις εκείνων των Νόμων, των κανονισμών ή του καταστατικού.

Ειδικότερα, οι μερίδες μελών θα κατατάσσονται ως ίδια κεφάλαια όταν: α) Η οικονομική οντότητα έχει άνευ όρων δικαίωμα να αρνηθεί να εξοφλήσει τις μερίδες των μελών και β) Οι τοπικοί Νόμοι ή οι κανονισμοί ή το καταστατικό της οικονομικής οντότητας δύνανται να επιβάλλουν διάφορες απαγορεύσεις στην εξόφληση των μερίδων των μελών, π.χ. άνευ όρων απαγορεύσεις ή απαγορεύσεις που βασίζονται σε κριτήρια ρευστότητας. Αν η εξόφληση απαγορεύεται ρητά από τους τοπικούς Νόμους ή τους κανονισμούς ή το καταστατικό της οικονομικής οντότητας, οι μερίδες των μελών θεωρούνται ίδια κεφάλαια. Ωστόσο, οι διατάξεις των τοπικών Νόμων, των κανονισμών ή του καταστατικού της οικονομικής οντότητας, που απαγορεύουν την εξόφληση, μόνο εφόσον πληρούνται (ή δεν πληρούνται) ορισμένες προϋποθέσεις, όπως οι περιορισμοί που αφορούν τη ρευστότητα, δεν έχουν ως συνέπεια οι μερίδες των μελών να θεωρούνται ίδια κεφάλαια.

Με βάση τις διατάξεις του άρθρου 149 του Ν. 4261/2014, η Τράπεζα δεν μπορεί να εξαργυρώνει συνεταιριστικές μερίδες, όταν ο δείκτης κεφαλαιακής της επάρκειας υπολείπεται του ελαχίστου που επιβάλλει το ισχύον θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της. Επιπρόσθετα, η Τράπεζα της Ελλάδος, δύναται να θέτει περιορισμούς στην εξόφληση συνεταιριστικών μερίδων από την πλευρά της Τράπεζας, εφόσον τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητά της.

Η Τράπεζα έχει αναγνωρίσει το σύνολο του Συνεταιριστικού Κεφαλαίου στα Ίδια Κεφάλαια, καθότι δεν υφίσταται σχετική άδεια εξόφλησης μερίδων από την Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 149 του Ν. 4261/2014

#### Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο

Στο λογαριασμό αυτό καταχωρείται η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας των μερίδων που εκδίδονται και της τιμής διαθέσεώς τους σε περίπτωση αύξησεως του συνεταιριστικού κεφαλαίου.

### **2.16 Αναγνώριση αποτελεσμάτων**

Στα έσοδα και έξοδα της Τράπεζας περιλαμβάνονται κυρίως έσοδα από τόκους χορηγήσεων και τοκοφόρων χρεογράφων, έξοδα από τόκους καταθέσεων, προμήθειες διαχείρισης και λοιπών τραπεζικών πράξεων, έσοδα από μερίσματα και λοιπά έσοδα και έξοδα.

Η αναγνώριση των εσόδων και εξόδων γίνεται ως εξής:

*i) Έσοδα και έξοδα από τόκους*

Έσοδα και έξοδα τόκων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα για όλα τα τοκοφόρα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων.

Η αναγνώρισή τους γίνεται με βάση την αρχή των δεδουλευμένων και ο προσδιορισμός τους με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Χρηματοοικονομικά στοιχεία που έχουν απομειωθεί εκτοκίζονται στο νέο, απομειωμένο πλέον, υπόλοιπό τους με το πραγματικό τους επιτόκιο.

*ii) Έσοδα και έξοδα από προμήθειες*

Έσοδα και έξοδα από προμήθειες αναγνωρίζονται κατά την διάρκεια της περιόδου κατά την οποία παρασχέθηκαν ή λήφθηκαν οι υπηρεσίες, ανάλογα με τη συμπλήρωση της συναλλαγής, ώστε να συσχετίζονται με το κόστος παροχής της υπηρεσίας, ενώ εκείνα που σχετίζονται με την ανάληψη πιστωτικού κινδύνου, καταχωρούνται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων με σταθερή βάση, κατά τη διάρκεια της ισχύος του κινδύνου.

*iii) Ζημιές απομείωσης χρηματοοικονομικών στοιχείων*

Η τράπεζα κατά τον έλεγχο απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, πραγματοποιεί εκτιμήσεις σχετικά με το ποσό και το χρόνο είσπραξης των μελλοντικών ταμειακών ροών. Λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτές οι εκτιμήσεις επηρεάζονται από ένα πλήθος παραγόντων και μελλοντικών οικονομικών παραμέτρων ενδέχεται τα πραγματικά αποτελέσματα να διαφέρουν από τα εκτιμώμενα.

*iv) Φόρος εισοδήματος*

Η τράπεζα αναγνωρίζει απαιτήσεις και υποχρεώσεις για ποσά τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος, καθώς και τα σχετικά με αυτές αποτελέσματα, βάσει εκτιμήσεων για τα ποσά που αναμένεται να εισπραχθούν από ή να καταβληθούν στις φορολογικές αρχές στην τρέχουσα και μελλοντικές χρήσεις.

## **2.17 Διανομή Μερισμάτων**

Τα μερίσματα που διανέμονται στους συνέταιρους από τα καθαρά κέρδη χρήσεως της Τράπεζας αναγνωρίζονται ως υποχρέωση στις Οικονομικές Καταστάσεις την ημερομηνία κατά την οποία εγκρίνεται η διανομή τους από τη Γενική Συνέλευση σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο και το Καταστατικό της Τράπεζας.

## **3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και υποκειμενικές κρίσεις**

Η σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., προϋποθέτει τη διενέργεια υποκειμενικών κρίσεων, εκτιμήσεων και παραδοχών από τη Διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν, τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν στις ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές πληροφορίες, καθώς και στις

σημειώσεις που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών. Η διοίκηση της Τράπεζας πιστεύει ότι οι υποκειμενικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές που έχουν διενεργηθεί για τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων είναι οι κατάλληλες λαμβάνοντας υπόψη τα γεγονότα που ίσχυαν κατά την 31<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2016.

Συγκεκριμένα, η Τράπεζα έχει αξιολογήσει τις παρακάτω λογιστικές αρχές ως σημαντικές για την κατανόηση των Οικονομικών Καταστάσεων, εξαιτίας αφενός των υποκειμενικών κρίσεων, εκτιμήσεων και παραδοχών που ενέχουν, και αφετέρου λόγω της ευαισθησίας των οικονομικών καταστάσεων σε αυτές.

### 3.1 Απομείωση δανείων

Οι προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου που σχηματίζονται είναι αποτέλεσμα συνεχούς αξιολόγησης του δανειακού χαρτοφυλακίου και των πιθανών ζημιών του. Οι εκτιμήσεις επηρεάζονται από ένα πλήθος παραγόντων όπως η οικονομική κατάσταση του πιστούχου, η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των καλυμμάτων, η γενικότερη οικονομική κατάσταση και το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο. Η διοίκηση πιστεύει ότι οι διενεργηθείσες προβλέψεις είναι λογικές και δικαιολογούνται επαρκώς.

Για τον υπολογισμό της απομείωσης των δανείων, η τράπεζα διενεργεί, έλεγχο απομείωσης (impairment test), με βάση την ακόλουθη μεθοδολογική προσέγγιση που υιοθέτησε για πρώτη φορά στην κλειόμενη περίοδο.

#### *α) Καθιέρωση κριτηρίων για τον έλεγχο σε ατομική βάση ή σε επίπεδο χαρτοφυλακίου*

Η τράπεζα εξετάζει για απομείωση σε ατομική βάση τα δάνεια τα οποία θεωρεί από μόνα τους σημαντικά. Σημαντικά θεωρούνται επιχειρηματικά δάνεια τα οποία ανά πελάτη υπερβαίνουν το ποσό που καθορίζεται από τη Διοίκηση. Για τα λοιπά δάνεια ο έλεγχος της απομείωσης πραγματοποιείται σε επίπεδο χαρτοφυλακίου.

Η τράπεζα έχει καθορίσει τα γεγονότα που αποτελούν το έναυσμα για τη διενέργεια του ελέγχου απομείωσης (trigger events).

Τα δάνεια τα οποία υπόκεινται σε ατομική αξιολόγηση κατά την οποία δεν προκύπτει ζημία απομείωσης αξιολογούνται σε συλλογική βάση αφού ενταχθούν σε ομάδες βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου.

Για τη διενέργεια του ελέγχου απομείωσης σε συλλογική βάση, η τράπεζα ταξινομεί το χαρτοφυλάκιο σε ομοιογενείς κατηγορίες, βάσει κοινών χαρακτηριστικών κινδύνων.

#### *β) Μεθοδολογία προσέγγισης των μελλοντικών ταμειακών ροών σε απομειωμένα δάνεια*

Η τράπεζα χρησιμοποιώντας ιστορικά δεδομένα, που περιλαμβάνουν τα ποσά με τα οποία τελικά απομειώνεται η αξία των δανείων (Loss given default – LGD), μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης ή άλλων μέτρων που λαμβάνονται, στα πλαίσια της προσπάθειας για την

ικανοποίηση των απαιτήσεων της από δάνεια και αφού ληφθούν υπόψη οι πάσης φύσεως ενοχικές και εμπράγματος εξασφαλίσεις επί των δανείων.

Με βάση τα δεδομένα αυτά, υπολογίζεται το ανακτήσιμο ποσό του κάθε δανείου, αφού προηγουμένως δοθεί σε κάθε ροή η διάσταση του χρόνου. Η αναγωγή των ταμειακών ροών σε παρούσες αξίες γίνεται με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

### **3.2 Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό**

Οι υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία εκτιμώνται με αναλογιστικές μεθόδους με τη χρήση παραδοχών για το επιτόκιο προεξόφλησης και την αύξηση αποδοχών και συντάξεων.

### **3.3 Ωφέλιμη ζωή παγίων στοιχείων που υπόκεινται σε απόσβεση**

Η διοίκηση της Τράπεζας καθορίζει την εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των παγίων στοιχείων και τις αντίστοιχες αποσβέσεις. Η εκτίμηση της διοίκησης της Τράπεζας βασίζεται στην αναμενόμενη περίοδο λειτουργικής χρήσης των κτιρίων και των λοιπών παγίων στοιχείων που υπόκεινται σε απόσβεση, όπως έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός, μηχανολογικός εξοπλισμός και μεταφορικά μέσα και η οποία δεν αναμένεται να αλλάξει σημαντικά. Ωστόσο, η διοίκηση μπορεί να αλλάζει τους συντελεστές απόσβεσης στις περιπτώσεις που κατά την κρίση της, η ωφέλιμη ζωή εμφανίζεται να είναι διαφορετική από αυτή που αρχικά είχε εκτιμηθεί και προβαίνει σε διαγραφές ή απομειώσεις της αξίας των οικονομικά απαξιωμένων παγίων περιουσιακών στοιχείων.

### **3.4 Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων**

Η Τράπεζα αναγνωρίζει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, στο βαθμό που θα έχει στο μέλλον φορολογητέα κέρδη ικανά να συμψηφίσουν τις εκπεστέες φορολογικές διαφορές και τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, τις οποίες έχει αναγνωρίσει η Τράπεζα, αφορούν κατά κύριο λόγο τις εκπεστέες προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από την απομείωση δανείων.

Η Τράπεζα αναγνώρισε τις εν λόγω απαιτήσεις που προκύπτουν από τις προσωρινές διαφορές της απομείωσης των δανείων διότι σύμφωνα με την εκτίμηση των μελλοντικών φορολογητέων κερδών αυτές είναι ανακτήσιμες και δεν υφίστανται χρονικοί περιορισμοί ως προς την ανάκτησή τους, όπως εξάλλου ισχύει και για τις λοιπές κατηγορίες αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων. Η εκτίμηση των μελλοντικών φορολογητέων κερδών βασίστηκε στις προβλέψεις για την εξέλιξη των λογιστικών αποτελεσμάτων όπως αυτά απεικονίζονται στις παραδοχές του Επιχειρηματικού Σχεδίου της Τράπεζας που εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο το Μάιο του 2017. Λήφθηκε, επίσης, υπόψη η ύπαρξη

φορολογητέων κερδών την τελευταία δεκαετία. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η Τράπεζα εκτιμά ότι το σύνολο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων της που έχει αναγνωριστεί είναι ανακτήσιμο.

Επιπρόσθετα και ανεξάρτητα από τον έλεγχο ανακτησιμότητας που διενεργείται βάσει των ανωτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 27α του Ν. 4172/2013η Τράπεζα δύναται να μετατρέψει τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί συγκεκριμένων προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου.

Με απόφαση της από 24/11/2015 της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, η Τράπεζα υπήχθη στις διατάξεις του άρθρου 27α του Ν. 4172/2013. Το μέγιστο υπόλοιπο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, που δύναται, με τις προϋποθέσεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, να μετατραπεί σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, ανέρχεται σε περίπου 9 εκατ. €.

Οι κυριότερες αβεβαιότητες που αφορούν στις εκτιμήσεις για την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σχετίζονται με την επίτευξη των στόχων του επιχειρησιακού σχεδίου της Τραπεζής, η οποία επηρεάζεται από το γενικότερο μακροοικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα και διεθνώς. Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, η Τράπεζα επαναξιολογεί την εκτίμησή της για την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε συνάρτηση με την εξέλιξη των παραγόντων που την επηρεάζουν.

### **3.5 Κατάταξη συνεταιριστικού Κεφαλαίου**

Η Τράπεζα εκτιμά ότι συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις για την αναγνώριση του συνεταιριστικού κεφαλαίου στην Καθαρή Θέση, σύμφωνα με την Διερμηνεία ΕΔΔΠΧΠ 2. Η μεταβολή, στο μέλλον, αυτών ή ορισμένων εξ αυτών των προϋποθέσεων μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αναταξινόμηση του συνόλου ή μέρους των Ιδίων Κεφαλαίων στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

## **4. Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων**

Η τράπεζα από τις δραστηριότητές της εκτίθεται σε πλήθος χρηματοοικονομικών κινδύνων, από τους οποίους οι πιο σημαντικοί είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος αγοράς, ο κίνδυνος ρευστότητας, οι μεταβολές στην εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων, λόγω γενικότερων μεταβολών στα επίπεδα τιμών και επιτοκίων της αγοράς, και η επάρκεια εποπτικών και εσωτερικών κεφαλαίων σε αποδεκτά επίπεδα, για τη στήριξη των δραστηριοτήτων της Τράπεζας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τη συνολική ευθύνη για την ανάπτυξη και την επίβλεψη του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, διαμορφώνει τη στρατηγική ανάληψης κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων, σε συνάρτηση με τους επιχειρηματικούς στόχους της Τράπεζας, ενώ αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων, καθώς και την επάρκεια των Ιδίων Κεφαλαίων, σε σχέση με το ύψος και τη



μορφή των αναλαμβανόμενων κινδύνων. Την ευθύνη για το σχεδιασμό, την εξειδίκευση και την υλοποίηση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, έχει η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας.

Η πολιτική της Τράπεζας είναι σχεδιασμένη με τέτοιο τρόπο, ώστε μέσω των κατάλληλων μηχανισμών να εντοπίζει, να παρακολουθεί και να αναλύει αυτούς τους κινδύνους και να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα. Η Τράπεζα επανεξετάζει συχνά τις πολιτικές και τα μοντέλα διαχείρισης κινδύνου που εφαρμόζει, ώστε να ενσωματώνει τις μεταβολές της αγοράς και των προϊόντων και να αναπτύσσει πιο αποτελεσματικές πρακτικές.

#### 4.1 Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος από τις χορηγήσεις απορρέει από τον κίνδυνο αθέτησης της υποχρέωσης εκ μέρους των οφειλετών να αποπληρώσουν, εντός των συμβατικών τους προθεσμιών, μέρος ή το σύνολο των οφειλών τους. Ο πιστωτικός κίνδυνος αποτελεί την πιο σημαντική πηγή κινδύνου για την Τράπεζα και για τον λόγο αυτό η αποτελεσματική παρακολούθηση και διαχείρισή του αποτελεί πρωταρχικό μέλημα της Διοίκησης

Το μεγαλύτερο ποσό μεμονωμένων χορηγήσεων αφορά σε επιχειρηματικά δάνεια και ανέρχεται σε ποσοστό 77% περίπου του συνόλου των χορηγήσεων. Σε ποσοστό 21% περίπου ανέρχονται οι χορηγήσεις προς ιδιώτες, και σε 2% περίπου Οργανισμούς και επιχειρήσεις του Ελληνικού Δημοσίου.

Η Διοίκηση της Τράπεζας δίδει ιδιαίτερη σημασία στην ορθή διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου αξιολογώντας την πιστοληπτική ικανότητα κάθε αντισυμβαλλόμενου, σύμφωνα με το ισχύον, κάθε φορά κανονιστικό, πλαίσιο.

##### 4.1.1 Μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου

Οι προσδιοριστικοί παράγοντες του πιστωτικού κινδύνου είναι πολλοί, ορισμένοι εκ των οποίων είναι η επικρατούσα κατάσταση της οικονομίας και της αγοράς, αλλά και οι προσδοκίες για το μέλλον, η χρηματοοικονομική θέση των αντισυμβαλλομένων, το είδος, η διάρκεια και το ύψος της συμβατικής υποχρέωσης, καθώς και η ύπαρξη εγγυήσεων και εξασφαλίσεων (καλύμματα).

Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα των πιστούχων μέσω του συστήματος διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου ICAP CREDIT RATING της εταιρίας ICAP. Το ICAP CreditRating έχει ως στόχο την εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας των εξεταζόμενων επιχειρήσεων σε σχέση με την πιθανότητα εμφάνισης ασυνέπειας ή και πτώχευσης τους, σε χρονικό ορίζοντα ενός έτους. Το υπόδειγμα κατατάσσει τους πιστούχους στις κατωτέρω κατηγορίες:

Αξιολόγηση	Επίπεδο κινδύνου
AA	Χαμηλός Κίνδυνος
A	
BB	
B	
C	Μέσος Κίνδυνος
D	
E	
F	Υψηλός Κίνδυνος
G	
H	
NR	Μη διαβαθμισμένος
NT	
NC	

Ο προσδιορισμός του πιστωτικού κινδύνου που σχετίζεται με τα δάνεια και τις απαιτήσεις περιλαμβάνει:

- (α) την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του πελάτη και
- (β) την παρακολούθηση της τρέχουσας έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο.

#### **4.1.2 Διαχείριση ορίων κινδύνων και τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου**

Η Τράπεζα διαχειρίζεται, ελέγχει και περιορίζει τη συγκέντρωση του πιστωτικού κινδύνου, ανά αντισυμβαλλόμενο, ανά ομάδα αντισυμβαλλομένων, ανά προϊόν και ανά τομέα δραστηριότητας, έχοντας διαμορφώσει σύστημα ορίων αντισυμβαλλομένων και εγκριτικά όρια πιστοδοτήσεων, προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρηση της μέγιστης αποδεκτής ανάληψης κινδύνων.

Στις παραγράφους που ακολουθούν, περιγράφονται και άλλες τεχνικές οι οποίες χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα για τον έλεγχο και τον περιορισμό του πιστωτικού κινδύνου.

#### **Εγγυήσεις και εξασφαλίσεις**

Η Τράπεζα λαμβάνει ως εξασφαλίσεις, εμπράγματα ασφάλειες έναντι των πιστοδοτήσεων της σε πελάτες, μειώνοντας το συνολικό πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζοντας την αποπληρωμή των απαιτήσεων της. Για το σκοπό αυτό έχει προσδιορίσει και ενσωματώσει στην πιστωτική του πολιτική, κατηγορίες αποδεκτών καλυμμάτων και εξασφαλίσεων, οι κυριότερες των οποίων είναι:

- Ενέχυρα επί καταθέσεων,
- Εγγυήσεις Ελληνικού Δημοσίου,
- Εγγυήσεις ΤΕΜΠΜΕ,
- Ενέχυρα επί επιταγών,

- Προσημειώσεις/ υποθήκες ακινήτων,
- Απαιτήσεις έναντι Τρίτων

Η εκτίμηση της αξίας των εμπράγματων διασφαλίσεων, πραγματοποιείται αρχικά κατά τη στιγμή της έγκρισης της πιστοδότησης, με βάση την τρέχουσα αξία τους, η οποία στη συνέχεια αναπροσαρμόζεται προκειμένου να αντανακλά την τρέχουσα αξία των καλυμμάτων κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σχεδόν όλες οι χορηγήσεις έχουν ενοχική εγγύηση από τουλάχιστον 2 εγγυητές.

#### **4.1.3 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων**

Η Τράπεζα αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία κλεισίματος των οικονομικών καταστάσεων τα δεδομένα αναφορικά με το κατά πόσον ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα αυτού έχει απομειωθεί.

Η ανακτήσιμη/εισπράξιμη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να διενεργηθούν οι σχετικοί έλεγχοι απομείωσης, προσδιορίζεται σε γενικές γραμμές βάσει της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών χρηματοροών, προεξοφλημένων είτε με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο προεξόφλησης του εκάστοτε στοιχείου ή ομάδας στοιχείων, ή με τον τρέχοντα συντελεστή απόδοσης ενός παρόμοιου χρηματοοικονομικού στοιχείου. Οι προκύπτουσες ζημιές απομείωσης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσεως.

Η Τράπεζα εξετάζει συστηματικά αν υπάρχουν βάσιμες και αντικειμενικές ενδείξεις ότι μια απαίτηση έχει υποστεί απομείωση της αξίας της. Για το σκοπό αυτό διενεργεί σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Οικονομικών Καταστάσεων έλεγχο απομείωσης της αξίας των δανείων, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τη μεθοδολογία που περιγράφεται στα Δ.Π.Χ.Α. και σχηματίζει ανάλογες προβλέψεις.

Αν σε μεταγενέστερη περίοδο το ποσό της σχηματιζόμενης πρόβλεψης μειωθεί και σχετίζεται με αντικειμενικά γεγονότα που συνέβησαν μετά το σχηματισμό της πρόβλεψης, όπως για παράδειγμα βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας του πιστούχου, τότε η πρόβλεψη μειώνεται και η διαφορά καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

## **4.2 Διαχείριση πιστωτικών κινδύνων**

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τη μέγιστη έκθεση πιστωτικού κινδύνου της Τράπεζας στις 31.12.2016 και 31.12.2015, χωρίς να συνυπολογίζονται τα καλύμματα ή άλλα μέσα πιστωτικής προστασίας. Για τα περιλαμβανόμενα στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, τα πιστωτικά ανοίγματα είναι βασισμένα στη λογιστική τους αξία όπως εμφανίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

				<b>31.12.2016</b>		
				<b>Ποσό προ απομείωσης</b>	<b>Απομείωση</b>	<b>Καθαρή αξία</b>
<b>Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων σχετιζόμενος με στοιχεία εντός ισολογισμού</b>						
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες				3.712.945		3.712.945
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων				7.316.530		7.316.530
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών				224.886.311	54.412.752	170.473.559
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση				2.283.127	2.101.699	181.428
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διακρατούμενα μέχρι τη λήξη				60.000		60.000
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού				6.968.753	196.330	6.772.423
<b>A</b>	<b>Συνολική αξία στοιχείων εντός ισολογισμού που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο</b>			<b>245.227.666</b>	<b>56.710.781</b>	<b>188.516.886</b>
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού μη υποκείμενα σε πιστωτικό κίνδυνο				14.491.848		14.491.848
<b>Σύνολο ενεργητικού</b>				<b>259.719.514</b>	<b>56.710.781</b>	<b>203.008.733</b>
<b>Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων σχετιζόμενος με στοιχεία εκτός ισολογισμού</b>						
Εγγυητικές επιστολές				16.054.185		16.054.185
<b>B</b>	<b>Συνολική αξία στοιχείων εκτός ισολογισμού που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο</b>			<b>16.054.185</b>	<b>0</b>	<b>16.054.185</b>
<b>A+B</b>	<b>Συνολική αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο</b>			<b>261.281.851</b>	<b>56.710.781</b>	<b>204.571.071</b>

				<b>31.12.2015</b>		
				<b>Ποσό προ απομείωσης</b>	<b>Απομείωση</b>	<b>Καθαρή αξία</b>
<b>Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων σχετιζόμενος με στοιχεία εντός ισολογισμού</b>						
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες				4.628.235	0	4.628.235
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων				9.018.389	0	9.018.389
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών				220.889.006	50.863.324	170.025.682
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση				2.283.127	2.089.523	193.604
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού				7.358.494	0	7.358.494
<b>A</b>	<b>Συνολική αξία στοιχείων εντός ισολογισμού που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο</b>			<b>244.177.250</b>	<b>52.952.848</b>	<b>191.224.402</b>
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού μη υποκείμενα σε πιστωτικό κίνδυνο				14.742.718	40.236	14.702.483
<b>Σύνολο ενεργητικού</b>				<b>258.919.968</b>	<b>52.993.083</b>	<b>205.926.885</b>
<b>Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων σχετιζόμενος με στοιχεία εκτός ισολογισμού</b>						
Εγγυητικές επιστολές				22.958.707	0	22.958.707
<b>B</b>	<b>Συνολική αξία στοιχείων εκτός ισολογισμού που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο</b>			<b>22.958.707</b>	<b>0</b>	<b>22.958.707</b>
<b>A+B</b>	<b>Συνολική αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο</b>			<b>267.135.957</b>	<b>52.952.848</b>	<b>214.183.109</b>

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων αφορούν καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα ειδικής διαβάθμισης και ανέρχονται σε 7.316.530 € κατά την 31.12.2016 έναντι 9.018.389 € την 31.12.2015. Για τα ποσά αυτά δεν θεωρείται ότι υπάρχει κίνδυνος απομείωσης

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις κατά πελατών, αναλύονται ως εξής:

	31.12.2016			31.12.2015		
	Ποσό προ απομείωσης	Απομείωση	Καθαρή αξία	Ποσό προ απομείωσης	Απομείωση	Καθαρή αξία
<b><u>Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών</u></b>						
Δάνεια και απαιτήσεις χωρίς καθυστέρηση ή απομείωση αξίας	48.978.146	0	48.978.146	50.136.815	0	50.136.815
Δάνεια και απαιτήσεις σε καθυστέρηση χωρίς απομείωση αξίας	30.343.107	0	30.343.107	34.789.613	0	34.789.613
Δάνεια και απαιτήσεις με απομείωση αξίας	145.565.058	54.412.752	91.152.306	135.962.578	50.863.324	85.099.254
	<b>224.886.311</b>	<b>54.412.752</b>	<b>170.473.559</b>	<b>220.889.006</b>	<b>50.863.324</b>	<b>170.025.682</b>

**4.2.1 Ποιοτική ανάλυση δανείων**
**31.12.2016**

Κατηγορία δανείου και απαιτήσεων	Μη απομειωμένα Δάνεια και απαιτήσεις		Απομειωμένα Δάνεια και απαιτήσεις		Αξία προ απομείωσης	Σωρευμένες προβλέψεις		Συνολική καθαρή αξία	Αξία εξασφαλίσεων
	Χωρίς καθυστέρηση	Με καθυστέρηση	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		Ατομικές προβλέψεις	Συλλογικές προβλέψεις		
<b>Ιδιώτες</b>	<b>8.904.451</b>	<b>8.214.245</b>	<b>0</b>	<b>31.608.250</b>	<b>48.726.945</b>	<b>0</b>	<b>7.954.528</b>	<b>40.772.418</b>	<b>41.204.336</b>
Στεγαστικά	6.597.029	4.780.536	0	24.629.581	36.007.146	0	5.147.062	30.860.084	32.242.272
Καταναλωτικά	2.307.421	3.433.708	0	6.978.670	12.719.799	0	2.807.466	9.912.333	8.962.065
<b>Επιχειρηματικά</b>	<b>38.024.714</b>	<b>21.222.922</b>	<b>72.658.711</b>	<b>40.406.319</b>	<b>172.312.666</b>	<b>30.798.066</b>	<b>15.519.848</b>	<b>125.994.752</b>	<b>116.914.927</b>
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	37.013.977	20.177.733	72.658.711	40.406.319	170.256.740	30.798.066	15.384.819	124.073.855	115.681.350
Μεγάλες επιχειρήσεις	1.010.737	1.045.188	0	0	2.055.926	0	135.029	1.920.897	1.233.577
<b>Δημόσιος Τομέας</b>	<b>2.048.982</b>	<b>905.940</b>	<b>864.225</b>	<b>27.552</b>	<b>3.846.700</b>	<b>77.581</b>	<b>62.730</b>	<b>3.706.389</b>	<b>3.081.214</b>
<b>Σύνολο</b>	<b>48.978.146</b>	<b>30.343.107</b>	<b>73.522.937</b>	<b>72.042.121</b>	<b>224.886.311</b>	<b>30.875.647</b>	<b>23.537.105</b>	<b>170.473.559</b>	<b>161.200.477</b>

**31.12.2015**

Κατηγορία δανείου και απαιτήσεων	Μη απομειωμένα Δάνεια και απαιτήσεις		Απομειωμένα Δάνεια και απαιτήσεις		Αξία προ απομείωσης	Σωρευμένες προβλέψεις		Συνολική καθαρή αξία	Αξία εξασφαλίσεων
	Χωρίς καθυστέρηση	Με καθυστέρηση	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		Ατομικές προβλέψεις	Συλλογικές προβλέψεις		
<b>Ιδιώτες</b>	<b>9.331.380</b>	<b>10.351.100</b>	<b>0</b>	<b>29.323.409</b>	<b>49.005.888</b>	<b>0</b>	<b>7.261.214</b>	<b>41.744.675</b>	<b>41.982.732</b>
Στεγαστικά	6.446.672	7.131.184	0	22.484.081	36.061.937	0	4.485.927	31.576.010	33.095.665
Καταναλωτικά	2.884.708	3.219.916	0	6.839.328	12.943.951	0	2.775.286	10.168.665	8.887.067
<b>Επιχειρηματικά</b>	<b>37.269.794</b>	<b>24.082.479</b>	<b>69.627.646</b>	<b>36.665.328</b>	<b>167.645.248</b>	<b>28.941.290</b>	<b>14.502.558</b>	<b>124.201.400</b>	<b>115.059.990</b>
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	35.216.614	24.082.479	69.627.646	36.665.328	165.592.068	28.938.296	14.498.705	122.155.068	113.956.400
Μεγάλες επιχειρήσεις	2.053.179	0	0	0	2.053.179	2.994	3.854	2.046.332	1.103.589
<b>Δημόσιος Τομέας</b>	<b>3.535.641</b>	<b>356.034</b>	<b>346.195</b>	<b>0</b>	<b>4.237.870</b>	<b>94.819</b>	<b>63.444</b>	<b>4.079.607</b>	<b>3.406.493</b>
<b>Σύνολο</b>	<b>50.136.815</b>	<b>34.789.613</b>	<b>69.973.841</b>	<b>65.988.737</b>	<b>220.889.006</b>	<b>29.036.109</b>	<b>21.827.216</b>	<b>170.025.682</b>	<b>160.449.215</b>

Στην κατηγορία «Απομειωμένα δάνεια» ταξινομούνται δάνεια τα οποία βρίσκονται σε καθυστέρηση για διάστημα μεγαλύτερο των 90 ημερών. Δάνεια που εξετάστηκαν ατομικά, για τα οποία διενεργήθηκε πρόβλεψη απομείωσης έχουν καταχωρηθεί στην κατηγορία αυτή μόνο στην περίπτωση που είναι σε καθυστέρηση για διάστημα μεγαλύτερο των 90 ημερών. Στην περίπτωση που δάνεια του πιστούχου που υπερβαίνουν το 20% του συνολικού δανεισμού βρίσκονται σε καθυστέρηση για διάστημα μεγαλύτερο των 90 ημερών, όλα τα δάνεια του ίδιου πιστούχου ταξινομούνται στην κατηγορία «Απομειωμένα δάνεια».

#### **4.2.2 Ποιοτική διαβάθμιση των μη απομειωμένων και μη καθυστερημένων Δανείων**

	31.12.2016					
	Ιδιώτες		Επιχειρηματικά		Δημόσιο	Συνολική καθαρή αξία
	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Μεγάλες επιχειρήσεις	Δημόσιο	
Ικανοποιητική διαβάθμιση	6.597.029	2.307.421	35.224.167	1.010.737	2.027.837	<b>47.167.192</b>
Υπό παρακολούθηση	0	0	1.789.810	0	21.145	<b>1.810.954</b>
<b>Σύνολο</b>	<b>6.597.029</b>	<b>2.307.421</b>	<b>37.013.977</b>	<b>1.010.737</b>	<b>2.048.982</b>	<b>48.978.146</b>
Αξία εξασφαλίσεων	5.855.481	1.705.122	28.091.405	188.389	1.357.152	37.197.548

	31.12.2015					
	Ιδιώτες		Επιχειρηματικά		Δημόσιο	Συνολική καθαρή αξία
	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Μεγάλες επιχειρήσεις	Δημόσιο	
Ικανοποιητική διαβάθμιση	6.446.672	2.884.708	34.066.381	2.053.179	3.535.641	<b>48.986.581</b>
Υπό παρακολούθηση	0	0	1.150.234	0	0	<b>1.150.234</b>
<b>Σύνολο</b>	<b>6.446.672</b>	<b>2.884.708</b>	<b>35.216.614</b>	<b>2.053.179</b>	<b>3.535.641</b>	<b>50.136.815</b>
Αξία εξασφαλίσεων	6.048.256	2.016.509	27.916.418	1.103.589	2.869.012	39.953.784

#### **4.2.3 Ανάλυση ενηλικίωσης των καθυστερημένων και μη απομειωμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών ανά κατηγορία δανείων**

	31.12.2016					
	Ιδιώτες		Επιχειρηματικά		Δημόσιο	Συνολική καθαρή αξία
	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Μεγάλες επιχειρήσεις	Δημόσιο	
1- 30 ημέρες	1.830.811	1.639.003	8.246.782	0	724.571	<b>12.441.167</b>
31-90 ημέρες	2.949.726	1.762.852	11.773.251	1.045.188	181.369	<b>17.712.386</b>
91-180 ημέρες	0	0	140.126	0	0	<b>140.126</b>
181-360 ημέρες	0	0	1	0	0	<b>1</b>
> 360 ημέρες	0	0	3.255	0	0	<b>3.255</b>
Οριστική καθυστέρηση	0	31.853	14.319	0	0	<b>46.172</b>
<b>Σύνολο</b>	<b>4.780.536</b>	<b>3.433.708</b>	<b>20.177.733</b>	<b>1.045.188</b>	<b>905.940</b>	<b>30.343.107</b>
Αξία εξασφαλίσεων	4.437.327	2.399.750	16.527.894	1.045.188	859.837	25.269.996

31.12.2015

	Ιδιώτες		Επιχειρηματικά		Δημόσιο	Συνολική καθαρή αξία
	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Μεγάλες επιχειρήσεις	Δημόσιο	
1- 30 ημέρες	2.386.315	1.269.634	5.176.526	0	218.930	<b>9.051.405</b>
31-90 ημέρες	4.744.869	1.950.281	18.775.889	0	137.104	<b>25.608.144</b>
91-180 ημέρες	0	0	6.458	0	0	<b>6.458</b>
181-360 ημέρες	0	0	91.265	0	0	<b>91.265</b>
> 360 ημέρες	0	0	15.676	0	0	<b>15.676</b>
Οριστική καθυστέρηση	0	0	16.665	0	0	<b>16.665</b>
<b>Σύνολο</b>	<b>7.131.184</b>	<b>3.219.916</b>	<b>24.082.479</b>	<b>0</b>	<b>356.034</b>	<b>34.789.613</b>
Αξία εξασφαλίσεων	6.855.296	2.612.310	17.533.936		191.286	27.192.828

#### 4.2.4 Ανάλυση ενηλικίωσης των απομειωμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών ανά κατηγορία δανείων

31.12.2016

	Ιδιώτες		Επιχειρηματικά		Δημόσιο	Συνολική καθαρή αξία
	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Μεγάλες επιχειρήσεις	Δημόσιο	
Ενήμερο	0	0	1.145.883	0	0	<b>1.145.883</b>
1- 30 ημέρες	14.437	0	204.164	0	0	<b>218.601</b>
31-90 ημέρες	0	27.234	612.694	0	0	<b>639.928</b>
91-180 ημέρες	2.487.551	299.349	12.670.985	0	0	<b>15.457.885</b>
181-360 ημέρες	1.464.385	742.227	9.100.194	0	0	<b>11.306.807</b>
> 360 ημέρες	4.924.972	1.440.388	10.964.113	0	891.778	<b>18.221.251</b>
Οριστική καθυστέρηση	15.738.235	4.469.471	78.366.997	0	0	<b>98.574.703</b>
<b>Σύνολο</b>	<b>24.629.581</b>	<b>6.978.670</b>	<b>113.065.030</b>	<b>0</b>	<b>891.778</b>	<b>145.565.058</b>
Αξία εξασφαλίσεων	21.949.464	4.857.193	71.062.051		864.225	98.732.933

31.12.2015

	Ιδιώτες		Επιχειρηματικά		Δημόσιο	Συνολική καθαρή αξία
	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Μεγάλες επιχειρήσεις	Δημόσιο	
Ενήμερο	0	0	349.735	0	0	<b>349.735</b>
1- 30 ημέρες	0	0	48.371	0	0	<b>48.371</b>
31-90 ημέρες	0	0	1.412.090	0	0	<b>1.412.090</b>
91-180 ημέρες	1.564.163	728.721	11.668.902	0	0	<b>13.961.786</b>
181-360 ημέρες	4.421.835	855.733	23.104.321	0	0	<b>28.381.889</b>
> 360 ημέρες	3.212.395	1.233.534	15.148.969	0	346.195	<b>19.941.093</b>
Οριστική καθυστέρηση	13.285.689	4.021.339	54.560.586	0	0	<b>71.867.613</b>
<b>Σύνολο</b>	<b>22.484.081</b>	<b>6.839.328</b>	<b>106.292.975</b>	<b>0</b>	<b>346.195</b>	<b>135.962.578</b>
Αξία εξασφαλίσεων	20.192.114	4.258.247	68.506.047		346.195	93.302.602



#### **4.2.5 Δείκτης δανείων προς αξία εξασφάλισης των στεγαστικών δανείων**

Ο Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης των Στεγαστικών δανείων απεικονίζει τη σχέση του δανείου και της αξίας του ακινήτου που κατέχεται ως εξασφάλιση. Παρακάτω απεικονίζεται ο Δείκτης για το χαρτοφυλάκιο των στεγαστικών δανείων:

<b>Δείκτης LTV</b>	<b>31.12.2016</b>	<b>31.12.2015</b>
Μικρότερο από 50%	3.780.492	3.999.909
51%-70%	4.532.887	4.627.722
71%-80%	5.182.090	6.510.477
81%-90%	4.680.303	5.663.981
91%-100%	6.278.145	5.944.367
101%-120%	5.966.166	4.366.124
121%-150%	3.113.635	2.778.402
Πάνω από 150%	2.473.429	2.170.954
<b>Σύνολο</b>	<b>36.007.146</b>	<b>36.061.937</b>
<b>Μ.Ο. Δείκτη</b>	<b>84%</b>	<b>83%</b>

#### **4.2.6 Ανάλυση ληφθείσων εξασφαλίσεων**

Όπως έχουμε ήδη αναφέρει, η Τράπεζα λαμβάνει ως εξασφαλίσεις, εμπράγματα ασφαλείες έναντι των πιστοδοτήσεών της σε πελάτες, μειώνοντας το συνολικό πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζοντας την αποπληρωμή των απαιτήσεών της.

Οι εξασφαλίσεις κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες:

- **Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας:** Οικιστικά, εμπορικά ακίνητα και βιομηχανοστάσια
- **Χρηματοοικονομικές Εξασφαλίσεις:** Μετρητά, εκχωρημένες απαιτήσεις και επιταγές και λουτοί χρεωστικοί τίτλοι.
- **Λοιπές εξασφαλίσεις:** Κρατικές εγγυήσεις, Εγγυήσεις ΤΕΜΠΜΕ, λοιπές εξασφαλίσεις

Κατωτέρω αναλύονται οι ληφθείσες από την Τράπεζα εξασφαλίσεις, ανά κατηγορία δανείου:

<b>Κατηγορία δανείου και απαιτήσεων</b>	<b>Εξασφαλίσεις 31.12.2016</b>			
	<b>Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας</b>	<b>Χρημ/κές εξασφαλίσεις</b>	<b>Λοιπές εξασφαλίσεις</b>	<b>Συνολική αξία</b>
Ιδιώτες	40.307.124	792.091	105.121	<b>41.204.336</b>
Επιχειρηματικά	103.116.740	3.809.667	9.988.520	<b>116.914.927</b>
Δημόσιος τομέας	457.029	21.145	2.603.041	<b>3.081.214</b>
<b>Σύνολο</b>	<b>143.880.893</b>	<b>4.622.903</b>	<b>12.696.682</b>	<b>161.200.477</b>

Κατηγορία δανείου και απαιτήσεων	Εξασφαλίσεις 31.12.2015			
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρημ/κές εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Συνολική αξία
Ιδιώτες	40.678.640	1.174.172	129.920	<b>41.982.732</b>
Επιχειρηματικά	100.269.332	4.335.042	10.455.616	<b>115.059.990</b>
Δημόσιος τομέας	492.023	37.215	2.877.255	<b>3.406.493</b>
<b>Σύνολο</b>	<b>141.439.994</b>	<b>5.546.430</b>	<b>13.462.791</b>	<b>160.449.215</b>

Σημειώνουμε ότι στα ανωτέρω ποσά δεν περιλαμβάνονται εξασφαλίσεις επί συνεταιριστικών μερίδων.

Ως αξία εξασφαλίσεων έχει ληφθεί η πιο πρόσφατη εμπορική/αγοραία αξία της εξασφάλισης. Στην περίπτωση των ακινήτων έχει ληφθεί η μικρότερη τιμή μεταξύ του ποσού της προσημείωσης και της αξίας του ακινήτου. Επισημαίνεται ότι όλες οι αξίες λαμβάνονται μέχρι το 100% της οφειλής (capped).

Η Τράπεζα έχει λάβει προσωπικές και επιχειρηματικές εγγυήσεις για το σύνολο σχεδόν των δανείων της. Επειδή όμως δεν έχει υιοθετηθεί μέχρι τη σύνταξη της παρούσας Οικονομικής Έκθεσης αξιόπιστο σύστημα για την εκτίμηση της πραγματικής αξίας τους, κρίθηκε σκόπιμο να μη περιληφθεί κανένα ποσό στις οικονομικές καταστάσεις.

#### **4.2.7 Απόκτηση κυριότητας παρασχεθεισών εξασφαλίσεων**

Εντός της κλειόμενης περιόδου, η Τράπεζα δεν απέκτησε την κυριότητα εξασφαλίσεων που είχαν παρασχεθεί για απαιτήσεις της.

#### **4.2.8 Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών, Απομειωμένα δάνεια και Προβλέψεις Απομείωσης ανά κατηγορία δανείων, τομέα δραστηριότητας**

Ο ακόλουθος πίνακας αναλύει την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο της Τράπεζας, σε λογιστικές αξίες, κατηγοριοποιημένη ανά τομέα δραστηριότητας. Η Τράπεζα έχει καταλείψει την έκθεση του σε κίνδυνο, ανά κλάδο δραστηριότητας των αντισυμβαλλομένων.

Τομέας	31.12.2016			
	Δάνεια και απαιτήσεις	Απομειωμένα	Σωρευμένη πρόβλεψη	Υπολοιπό
<b>Ιδιώτες</b>	<b>48.726.945</b>	<b>31.608.250</b>	<b>7.954.528</b>	<b>40.772.418</b>
Στεγαστικά	36.007.146	24.629.581	5.147.062	30.860.084
Καταναλωτικά	12.719.799	6.978.670	2.807.466	9.912.333
Πιστωτικές Κάρτες	0	0	0	0
Λοιπά	0	0	0	0
<b>Επιχειρηματικά</b>	<b>172.312.666</b>	<b>113.065.030</b>	<b>46.317.914</b>	<b>125.994.752</b>
Γεωργία - κτηνοτροφία	12.687.537	5.375.039	1.651.696	11.035.841
Εκμετάλλευση ακινήτων	4.623.014	1.871.427	1.455.944	3.167.070
Εμπόριο	44.794.818	35.361.759	14.171.727	30.623.091

Ενέργεια	4.591.476	738.302	68.283	4.523.192
Κατασκευές	25.389.359	21.131.578	10.209.065	15.180.295
Μεταποίηση	27.605.699	19.921.307	9.290.921	18.314.779
Μεταφορές και Logistics	6.422.336	3.146.209	1.209.719	5.212.618
Τουρισμός	36.559.751	18.818.770	5.767.362	30.792.389
Υπηρεσίες	4.991.381	4.090.392	1.636.536	3.354.845
Λοιπές	4.647.293	2.610.246	856.662	3.790.632
<b>Δημόσιος Τομέας</b>	<b>3.846.700</b>	<b>891.778</b>	<b>140.310</b>	<b>3.706.389</b>
<b>Σύνολο</b>	<b>224.886.311</b>	<b>145.565.058</b>	<b>54.412.752</b>	<b>170.473.559</b>

**31.12.2015**

Τομέας	Δάνεια και απαιτήσεις	Απομειωμένα	Σωρευμένη πρόβλεψη	Υπολοιπό
<b>Ιδιώτες</b>	<b>49.005.888</b>	<b>29.323.409</b>	<b>7.261.214</b>	<b>41.744.675</b>
Στεγαστικά	36.061.937	22.484.081	4.485.927	31.576.010
Καταναλωτικά	12.943.951	6.839.328	2.775.286	10.168.665
<b>Επιχειρηματικά</b>	<b>167.645.248</b>	<b>106.292.975</b>	<b>43.443.848</b>	<b>124.201.400</b>
Γεωργία - κτηνοτροφία	12.357.156	5.824.757	1.592.121	10.765.035
Εκμετάλλευση ακινήτων	4.453.175	4.453.175	1.337.372	3.115.804
Εμπόριο	43.696.698	33.666.651	12.640.779	31.055.919
Ενέργεια	5.096.949	9.880	38.561	5.058.388
Κατασκευές	24.397.621	19.669.136	8.921.701	15.475.920
Μεταποίηση	26.973.105	20.044.406	9.868.119	17.104.986
Μεταφορές και Logistics	6.150.017	1.594.032	1.285.500	4.864.517
Τουρισμός	35.202.114	15.533.575	5.810.921	29.391.193
Υπηρεσίες	4.852.502	3.519.619	1.350.085	3.502.417
Λοιπές	4.465.909	1.977.744	598.689	3.867.221
<b>Δημόσιος Τομέας</b>	<b>4.237.870</b>	<b>346.195</b>	<b>158.263</b>	<b>4.079.607</b>
<b>Σύνολο</b>	<b>220.889.006</b>	<b>135.962.578</b>	<b>50.863.324</b>	<b>170.025.682</b>

Σημειώνουμε ότι όλα τα δάνεια της Τράπεζας έχουν δοθεί εντός της Ελλάδας και συγκεκριμένα στην Ήπειρο.

#### **4.2.9 Ανάλυση ρυθμισμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών ανά είδος ρύθμισης**

Η Τράπεζα προβαίνει σε ρυθμίσεις οφειλών συνεργάσιμων και βιώσιμων δανειοληπτών υπό την προϋπόθεση ότι θα είναι μακροπρόθεσμα αποτελεσματικές και βιώσιμες λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις αιτίες που οδήγησαν στην εμφάνιση οικονομικών δυσκολιών όσο και τη δυνατότητα αποπληρωμής του δανειολήπτη. Ρύθμιση υφιστάμενης δανειακής συμβάσεως μπορεί να πραγματοποιείται (α) κατόπιν

αιτήματος του πελάτη, (β) βάσει του πλαισίου που ορίζει η Διαδικασία Επιλύσεως Καθυστερήσεων του Κώδικα Δεοντολογίας των τραπεζών που εξέδωσε η Τράπεζα της Ελλάδος (Ν. 4224/2013). Οι ρυθμίσεις οφειλών που εφαρμόζει η Τράπεζα διακρίνονται σε: (α) βραχυπρόθεσμες με διάρκεια μικρότερη των δύο ετών σε περιπτώσεις που οι δυσκολίες αποπληρωμής κρίνονται, βάσιμα, προσωρινές και (β) μακροπρόθεσμες με διάρκεια μεγαλύτερη των δύο (2) ετών με στόχο τη μείωση της τοκοχρεωλυτικής δόσης ή/και της δανειακής επιβάρυνσης, λαμβάνοντας υπόψη συντηρητικές παραδοχές για την εκτιμώμενη μελλοντική ικανότητα αποπληρωμής του δανειολήπτη μέχρι τη λήξη του προγράμματος αποπληρωμής. Αναλυτικά οι τύποι ρυθμίσεων που δύναται να εφαρμόσει η Τράπεζα καθορίζονται από τον Κανονισμό Διαχείρισης Καθυστερήσεων που εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ.5/18.3.2015 απόφαση του Δ.Σ.. Ακολουθούν οικονομικές αναλύσεις σχετικές με τα ρυθμισμένα δάνεια.

**31.12.2016**

	Ποσό δανείου	Ποσό ρυθμισμένω ν δανείων	Ποσοστό ρυθμισμένω ν δανείων
Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	48.978.146	25.953.529	53%
Με καθυστέρηση και μη απομειωμένα	30.343.107	16.883.561	56%
Απομειωμένα	145.565.058	25.694.196	18%
<b>Συνολική αξία (προ απομείωσης)</b>	<b>224.886.311</b>	<b>68.531.286</b>	<b>30%</b>
Απομείωση	-54.412.752	-11.914.266	22%
<b>Συνολική καθαρή αξία</b>	<b>170.473.559</b>	<b>56.617.020</b>	<b>33%</b>
Ληφθείσες εξασφαλίσεις	-161.200.477	-49.771.585	31%
<b>Καθαρή αξία μετά από εξασφαλίσεις</b>	<b>9.273.082</b>	<b>6.845.435</b>	<b>74%</b>
	Δάνεια και απαιτήσεις	Ρυθμισμένα	Ποσοστό
<b>Ιδιώτες</b>	<b>48.726.945</b>	<b>17.760.215</b>	<b>36%</b>
Στεγαστικά	36.007.146	12.234.197	34%
Καταναλωτικά	12.719.799	5.526.019	43%
<b>Επιχειρηματικά</b>	<b>172.312.666</b>	<b>50.771.070</b>	<b>29%</b>
Γεωργία - κτηνοτροφία	12.687.537	3.612.825	28%
Εκμετάλλευση ακινήτων	4.623.014	2.751.587	60%
Εμπόριο	44.794.818	9.110.299	20%
Ενέργεια	4.591.476	11.400	0%
Κατασκευές	25.389.359	4.950.019	19%
Μεταποίηση	27.605.699	6.030.072	22%
Μεταφορές και Logistics	6.422.336	2.680.914	42%
Τουρισμός	36.559.751	19.546.236	53%
Υπηρεσίες	4.991.381	896.665	18%
Λοιπές	4.647.293	1.181.053	25%
<b>Δημόσιος Τομέας</b>	<b>3.846.700</b>	<b>0</b>	<b>0%</b>
<b>Σύνολο</b>	<b>224.886.311</b>	<b>68.531.286</b>	<b>30%</b>

**31.12.2015**

	Ποσό δανείου	Ποσό ρυθμισμένων δανείων	Ποσοστό ρυθμισμένων δανείων
Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	50.136.815	15.551.490	31%
Με καθυστέρηση και μη απομειωμένα	34.789.613	12.008.211	35%
Απομειωμένα	135.962.578	13.425.960	10%
<b>Συνολική αξία (προ απομείωσης)</b>	<b>220.889.006</b>	<b>40.985.661</b>	<b>19%</b>
Απομείωση	-50.863.324	-5.678.643	11%
<b>Συνολική καθαρή αξία</b>	<b>170.025.682</b>	<b>35.307.019</b>	<b>21%</b>
Ληφθείσες εξασφαλίσεις	-160.449.215	-27.816.261	17%
<b>Καθαρή αξία μετά από εξασφαλίσεις</b>	<b>9.576.467</b>	<b>7.490.758</b>	<b>78%</b>

	Δάνεια και απαιτήσεις	Ρυθμισμένα	Ποσοστό
<b>Ιδιώτες</b>	<b>49.005.888</b>	<b>12.079.244</b>	<b>25%</b>
Στεγαστικά	36.061.937	9.534.081	26%
Καταναλωτικά	12.943.951	2.545.163	20%
<b>Επιχειρηματικά</b>	<b>167.645.248</b>	<b>28.906.418</b>	<b>17%</b>
Γεωργία - κτηνοτροφία	12.357.156	1.555.609	13%
Εκμετάλλευση ακινήτων	4.453.175	0	0%
Εμπόριο	43.696.698	7.105.744	16%
Ενέργεια	5.096.949	13.448	0%
Κατασκευές	24.397.621	1.603.536	7%
Μεταποίηση	26.973.105	3.882.229	14%
Μεταφορές και Logistics	6.150.017	1.278.742	21%
Τουρισμός	35.202.114	12.559.316	36%
Υπηρεσίες	4.852.502	561.737	12%
Λοιπές	4.465.909	346.057	8%
<b>Δημόσιος Τομέας</b>	<b>4.237.870</b>	<b>0</b>	<b>0%</b>
<b>Σύνολο</b>	<b>220.889.006</b>	<b>40.985.661</b>	<b>19%</b>

#### 4.2.10 Ανάλυση ποιότητας εσόδων

Κατηγορία δανείου και απαιτήσεων	Χρήση 2016			Χρήση 2015		
	Τόκοι μη απομειωμένων δανείων	Τόκοι απομειωμένων δανείων	Συνολική αξία	Τόκοι μη απομειωμένων δανείων	Τόκοι απομειωμένων δανείων	Συνολική αξία
Ιδιώτες	1.284.724	626.886	<b>1.911.610</b>	1.459.245	1.108.882	<b>2.568.127</b>
Επιχειρηματικά	5.125.591	3.903.155	<b>9.028.746</b>	5.253.693	4.271.813	<b>9.525.506</b>
Δημόσιος τομέας	139.325	30.647	<b>169.972</b>	206.151	10.560	<b>216.711</b>
<b>Σύνολο τόκων δανείων</b>	<b>6.549.641</b>	<b>4.560.687</b>	<b>11.110.328</b>	<b>6.919.089</b>	<b>5.391.255</b>	<b>12.310.344</b>
Τόκοι από απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	59.201	0	<b>59.201</b>	168.675	0	<b>168.675</b>
<b>Σύνολο</b>	<b>6.608.841</b>	<b>4.560.687</b>	<b>11.169.528</b>	<b>7.087.763</b>	<b>5.391.255</b>	<b>12.479.019</b>
	<b>0,59</b>	<b>0,41</b>		<b>0,57</b>	<b>0,43</b>	

#### 4.3 Συγκέντρωση κινδύνου χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού με έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο

Ο παρακάτω πίνακας περιλαμβάνει ανάλυση της έκθεσης της Τράπεζας σε πιστωτικό κίνδυνο ανά κονδύλι (εντός και εκτός Ισολογισμού), σε λογιστικές αξίες

	<b>31.12.2016</b>	<b>31.12.2015</b>
<b><u>Στοιχεία Εντός Ισολογισμού</u></b>		
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	7.316.530	9.018.389
Δάνεια προς ιδιώτες	40.772.418	41.744.675
Δάνεια προς επιχειρήσεις	125.994.752	124.201.400
Δάνεια προς δημόσιο τομέα	3.706.389	4.079.607
Συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις	224.127	193.604
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διακρατούμενα μέχρι τη λήξη	60.000	0
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	0	0
<b>Σύνολο</b>	<b>178.074.216</b>	<b>179.237.674</b>
<b><u>Στοιχεία Εκτός Ισολογισμού</u></b>		
Εγγυητικές επιστολές	16.054.185	22.958.707
Δεσμεύσεις για αύξηση ή ανανέωση πιστωτικών ορίων	29.318.400	34.083.400
	<b>45.372.585</b>	<b>57.042.107</b>

#### 4.4 Κίνδυνος Ρευστότητας

Η Τράπεζα αναγνωρίζει ότι η αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας συμβάλλει ουσιαστικά στην ικανότητα εκπλήρωσης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, χωρίς τον κίνδυνο να προκύψουν σημαντικές οικονομικές απώλειες.

Ο κίνδυνος ρευστότητας που διατρέχει ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα είναι ο κίνδυνος αδυναμίας εκπλήρωσης των χρηματοοικονομικών του υποχρεώσεων, όταν αυτές γίνουν απαιτητές, λόγω έλλειψης απαραίτητης ρευστότητας.

Η Τράπεζα διαθέτει πολιτική διαχείρισης του Κινδύνου Ρευστότητας. Η πολιτική περιέχει εννοιολογικούς προσδιορισμούς του κινδύνου Ρευστότητας, μεθόδους υπολογισμού και αποτίμησης του κινδύνου και σκοπεύει στον καθορισμό και την παρακολούθηση των ορίων συγκέντρωσης των καταθέσεων, της σχέσης δανείων προς καταθέσεις, καθορίζοντας την επιθυμητή διάρθρωση των καταθέσεων. Ορίζει με σαφήνεια τους Δείκτες και τα επιθυμητά όρια του κινδύνου Ρευστότητας, τα οποία καθορίζονται με βάση τα οικονομικά αποτελέσματα, τα βασικά μεγέθη και τη φύση των δραστηριοτήτων της Τράπεζας.

Η Τράπεζα δίνει έμφαση στις πελατειακές καταθέσεις και προσπαθεί μέσα από τις πολιτικές της να τις διατηρήσει ως πρωτεύουσα πηγή χρηματοδότησής της.

Στο πλαίσιο της εξέτασης των ποσοτικών δεδομένων αξιολογούνται σε επίπεδο Τράπεζας:

- Η παρακολούθηση της μεταβλητότητας των καταθέσεων με ιδιαίτερη έμφαση στους μεγάλους καταθέτες.

- Η σχέση των καταθέσεων προς το σύνολο του ενεργητικού – παθητικού και δανείων.

- Η μέτρηση και παρακολούθηση του κόστους κάλυψης ανοιχτών θέσεων.

- Η διασπορά των πηγών χρηματοδότησης.

- Η εξέλιξη των δεικτών άμεσης ρευστότητας και ασυμφωνίας ληκτότητας των στοιχείων ενεργητικού – παθητικού.

Κύριος μηχανισμός εκτίμησης και αντιμετώπισης του κινδύνου είναι η συμμόρφωση αφενός με τη διαδικασία παρακολούθησής του με βάση τα προβλεπόμενα στην ΠΔ/ΤΕ 2614/7.4.2009 καθώς και η τήρηση των ορίων που προβλέπονται στην ως άνω Πράξη.

Η διαχείριση του κινδύνου Ρευστότητας αφορά την ικανότητα της Τράπεζας να διατηρεί επαρκή ρευστότητα για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της. Για τη μέτρηση και διαχείριση του κινδύνου αυτού εκτιμούνται οι μελλοντικές εισροές και οι μελλοντικές εκροές. Γίνεται σχεδιασμός της σύνθεσης του Ενεργητικού, παρακολουθούνται οι μελλοντικές απαιτήσεις σε ρευστότητα και οι ανάγκες δανεισμού ανάλογα με τη λήξη των υποχρεώσεων.

Η διαχείριση του κινδύνου Ρευστότητας για την Τράπεζα είναι πρωταρχικής σημασίας. Για την αποτελεσματική διαχείρισή του επιλαμβάνεται η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού (ALCO), ενώ η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών παρέχει ημερησία ενημέρωση για τη ρευστότητα στη Διοίκηση και τα αρμόδια στελέχη της.

Για την αντιμετώπιση του κινδύνου αυτού η Τράπεζα προέβη στην υπογραφή συμβάσεων παροχής βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης έναντι ενεχύρων με δύο τραπεζικά ιδρύματα του εσωτερικού. Το συνολικό ποσό που είχε αντληθεί κατά την 31<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2016 βάσει των συμβάσεων αυτών ανέρχεται στο ποσό των 8 εκ. ευρώ περίπου

Στον πίνακα που ακολουθεί αναλύεται η ρευστότητα της Τράπεζας ανάλογα με τη ληκτότητα των στοιχείων του Ενεργητικού και Παθητικού.

Ποσά σε χιλιάδες ευρώ	31.12.2016				Σύνολο
	Έως 1 μήνα	1-3 μήνες	3-12 μήνες	Πάνω από 1 έτος	
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	3.713				<b>3.713</b>
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	7.317				<b>7.317</b>
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	10.018	974	6.108	153.374	<b>170.474</b>
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση				224	<b>224</b>
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διακρατούμενα μέχρι τη λήξη				60	<b>60</b>
Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις				24	<b>24</b>
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία				56	<b>56</b>
Ενσώματα πάγια στοιχεία				4.810	<b>4.810</b>
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους				9.558	<b>9.558</b>
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	831	148	429	5.364	<b>6.773</b>
<b>Σύνολο στοιχείων ενεργητικού</b>	<b>21.879</b>	<b>1.122</b>	<b>6.537</b>	<b>173.472</b>	<b>203.010</b>
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	5.912		8.000		<b>13.912</b>
Υποχρεώσεις προς πελάτες	23.263	44.293	49.018	52.722	<b>169.296</b>
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους				6.021	<b>6.021</b>
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό				256	<b>256</b>
Φόρος εισοδήματος				110	<b>110</b>
Λοιπά στοιχεία παθητικού	1.492	95	347	679	<b>2.613</b>
<b>Σύνολο υποχρεώσεων</b>	<b>30.667</b>	<b>44.388</b>	<b>57.365</b>	<b>59.789</b>	<b>192.209</b>
<b>Καθαρή θέση</b>				<b>10.801</b>	<b>10.801</b>
<b>Συνολικό άνοιγμα ρευστότητας</b>	<b>-8.788</b>	<b>-43.266</b>	<b>-50.828</b>	<b>102.882</b>	<b>0</b>



Ποσά σε χιλιάδες ευρώ	31.12.2015				Σύνολο
	Έως 1 μήνα	1-3 μήνες	3-12 μήνες	Πάνω από 1 έτος	
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	4.628				<b>4.628</b>
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	9.018				<b>9.018</b>
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	20.860	1.284	6.825	141.057	<b>170.026</b>
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση				194	<b>194</b>
Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις				27	<b>27</b>
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία				84	<b>84</b>
Ενσώματα πάγια στοιχεία				5.027	<b>5.027</b>
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους				9.565	<b>9.565</b>
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.584			5.774	<b>7.358</b>
<b>Σύνολο στοιχείων ενεργητικού</b>	<b>36.090</b>	<b>1.284</b>	<b>6.825</b>	<b>161.727</b>	<b>205.927</b>
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	12.870	1.057			<b>13.927</b>
Υποχρεώσεις προς πελάτες	51.831	32.029	28.901	59.715	<b>172.476</b>
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους				6.021	<b>6.021</b>
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό				229	<b>229</b>
Φόρος εισοδήματος				105	<b>105</b>
Λοιπά στοιχεία παθητικού				2.211	<b>2.211</b>
<b>Σύνολο υποχρεώσεων</b>	<b>64.701</b>	<b>33.086</b>	<b>28.901</b>	<b>68.281</b>	<b>194.969</b>
<b>Καθαρή θέση</b>				<b>10.958</b>	<b>10.958</b>
<b>Συνολικό άνοιγμα ρευστότητας</b>	<b>-28.611</b>	<b>-31.802</b>	<b>-22.076</b>	<b>82.488</b>	<b>0</b>

#### 4.5 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Η Τράπεζα δεν έχει συμψηφίσει κανένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού και υποχρεώσεων κατά την 31.12.2016 και 31.12.2015, δεδομένου ότι δεν κατέχονται χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία υπόκεινται σε κύριες ή παρεμφερείς συμβάσεις συμψηφισμού

#### 4.6 Κίνδυνος Αγοράς

Ως «Κίνδυνος Αγοράς», ορίζεται η πιθανότητα πραγματοποίησης ζημιάς από τη διαχείριση στοιχείων Ενεργητικού και Υποχρεώσεων, καθώς και από τη διαχείριση διαφόρων χαρτοφυλακίων συναλλαγών, λόγω αντίθετης κίνησης των τιμών των προϊόντων που συμπεριλαμβάνονται στα εν λόγω χαρτοφυλάκια.

**4.6.1 Συναλλαγματικός Κίνδυνος**

Ως «Συναλλαγματικός Κίνδυνος», ορίζεται ο ανειλημμένος επενδυτικός κίνδυνος, ο οποίος προκύπτει από τις μεταβολές των συναλλαγματικών ισοτιμιών, όταν υπάρχει ανοικτή συναλλαγματική θέση.

Η συναλλαγματική θέση της Τράπεζας κατά την 31<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2015 και 31<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2014, είχε ως ακολούθως:

<b>31.12.2016</b>	<b>EURO</b>	<b>USD</b>	<b>GBP</b>	<b>Σύνολο</b>
<b><u>Κίνδυνος συναλλάγματος στοιχείων ενεργητικού</u></b>				
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	3.712.945	0	0	3.712.945
		5.659.19		
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	1.611.938	6	45.396	7.316.530
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	170.473.559	0	0	170.473.55
				9
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	21.505.699	0	0	21.505.699
<b>Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού</b>	<b>197.304.141</b>	<b>5.659.19</b>	<b>45.396</b>	<b>203.008.73</b>
		<b>6</b>		<b>3</b>
<b><u>Κίνδυνος συναλλάγματος υποχρεώσεων</u></b>				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	13.911.640	0	0	13.911.640
		5.626.56		169.295.72
Υποχρεώσεις προς πελάτες	163.648.785	7	20.375	6
Λοιπά στοιχεία παθητικού	9.000.694	0	0	9.000.694
<b>Σύνολο χρημ/κών υποχρεώσεων</b>	<b>186.561.119</b>	<b>5.626.56</b>	<b>20.375</b>	<b>192.208.06</b>
		<b>7</b>		<b>1</b>
<b>Καθαρή χρηματοοικονομική θέση</b>	<b>10.743.022</b>	<b>32.630</b>	<b>25.021</b>	<b>10.800.672</b>
Καθαρή θέση στοιχείων εκτός ισολογισμού	0	0	0	0
<b>Συνολική συναλλαγματική θέση</b>	<b>10.743.022</b>	<b>32.630</b>	<b>25.021</b>	<b>10.800.672</b>
<b>31.12.2015</b>	<b>EURO</b>	<b>USD</b>	<b>GBP</b>	<b>Σύνολο</b>
<b><u>Κίνδυνος συναλλάγματος στοιχείων ενεργητικού</u></b>				
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	4.628.235	0	0	4.628.235
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	3.574.020	5.405.278	39.091	9.018.389
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	170.025.682	0	0	170.025.682
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	22.254.580	0	0	22.254.580
<b>Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού</b>	<b>200.482.516</b>	<b>5.405.278</b>	<b>39.091</b>	<b>205.926.885</b>
<b><u>Κίνδυνος συναλλάγματος υποχρεώσεων</u></b>				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	13.927.222	0	0	13.927.222
Υποχρεώσεις προς πελάτες	167.079.170	5.373.316	23.519	172.476.005
Λοιπά στοιχεία παθητικού	8.566.338	0	0	8.566.338
<b>Σύνολο χρημ/κών υποχρεώσεων</b>	<b>189.572.729</b>	<b>5.373.316</b>	<b>23.519</b>	<b>194.969.564</b>
<b>Καθαρή χρηματοοικονομική θέση</b>	<b>10.909.786</b>	<b>31.962</b>	<b>15.572</b>	<b>10.957.320</b>

Καθαρή θέση στοιχείων εκτός ισολογισμού	0	0	0	0
<b>Συνολική συναλλαγματική θέση</b>	<b>10.909.786</b>	<b>31.962</b>	<b>15.572</b>	<b>10.957.320</b>

#### 4.6.2 Κίνδυνος Επιτοκίου

Ο Κίνδυνος Επιτοκίου αφορά την ενδεχόμενη μείωση των κερδών ή της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού που προκύπτει από μετατοπίσεις της καμπύλης των επιτοκίων και ο οποίος πηγάζει από τον ετεροχρονισμό στην αναπροσαρμογή των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της Τράπεζας.

Η πολιτική της Τράπεζας προβλέπει την ισορροπία αυτών των μεγεθών, όρος ο οποίος έχει τηρηθεί σε όλες τις προηγούμενες χρήσεις. Επίσης έμφαση δίνεται στη δυνατότητα βραχυχρόνιας ανταπόκρισης στις μεταβολές των επιτοκίων, με την πρόβλεψη αποδοχής καταθέσεων προθεσμίας το πολύ ετήσιας διάρκειας και την προώθηση ακόμη πιο βραχυχρόνιων μορφών κατάθεσης. Η Δ/ση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας παρακολουθεί και αναλύει την μακροχρόνια τάση εξέλιξης των επιτοκίων χορηγήσεων και καταθέσεων.

Η έκθεση της Τράπεζας στον κίνδυνο επιτοκίου είναι η ελάχιστη δυνατή, αφενός επειδή το σύνολο των χορηγήσεων αφορά προϊόντα κυμαινόμενου επιτοκίου και αφετέρου λόγω της μη – ύπαρξης ειδικών προϊόντων.

Ποσά σε χιλιάδες ευρώ	31.12.2016						Σύνολο
	Έως 1 μήνα	1-3 μήνες	3-12 μήνες	1-5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη επηρεαζόμενα στοιχεία	
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	3.713						<b>3.713</b>
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	7.317						<b>7.317</b>
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	10.018	974	6.108	21.697	131.677		<b>170.474</b>
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση						224	<b>224</b>
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διακρατούμενα μέχρι τη λήξη						60	<b>60</b>
Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις						24	<b>24</b>
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία						56	<b>56</b>
Ενσώματα πάγια στοιχεία						4.810	<b>4.810</b>
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους						9.558	<b>9.558</b>
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού						6.772	<b>6.772</b>
<b>Σύνολο στοιχείων ενεργητικού</b>	<b>21.048</b>	<b>974</b>	<b>6.108</b>	<b>21.697</b>	<b>131.677</b>	<b>21.504</b>	<b>203.008</b>

Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	5.912		8.000				<b>13.912</b>
Υποχρεώσεις προς πελάτες	23.263	44.293	49.018	52.722			<b>169.296</b>
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους					6.021		<b>6.021</b>
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό						256	<b>256</b>
Φόρος εισοδήματος						110	<b>110</b>
Λοιπά στοιχεία παθητικού						2.613	<b>2.613</b>
<b>Σύνολο υποχρεώσεων</b>	<b>29.175</b>	<b>44.293</b>	<b>57.018</b>	<b>52.722</b>	<b>6.021</b>	<b>2.979</b>	<b>192.208</b>
<b>Καθαρή θέση</b>						<b>10.801</b>	<b>10.801</b>
<b>Συνολικό άνοιγμα επιτοκιακού κινδύνου</b>	<b>-8.127</b>	<b>-43.319</b>	<b>-50.910</b>	<b>-31.025</b>	<b>125.656</b>	<b>7.979</b>	

**31.12.2015**

<i>Ποσά σε χιλιάδες ευρώ</i>	<b>Έως 1 μήνα</b>	<b>1-3 μήνες</b>	<b>3-12 μήνες</b>	<b>1-5 έτη</b>	<b>Πάνω από 5 έτη</b>	<b>Μη επηρεαζόμενα στοιχεία</b>	<b>Σύνολο</b>
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	4.628						<b>4.628</b>
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	9.018						<b>9.018</b>
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	40.491	1.284	6.825	89.401	32.025		<b>170.026</b>
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση						194	<b>194</b>
Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις						27	<b>27</b>
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία						84	<b>84</b>
Ενσώματα πάγια στοιχεία						5.027	<b>5.027</b>
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους						9.565	<b>9.565</b>
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.584					5.774	<b>7.358</b>
<b>Σύνολο στοιχείων ενεργητικού</b>	<b>55.721</b>	<b>1.284</b>	<b>6.825</b>	<b>89.401</b>	<b>32.025</b>	<b>20.671</b>	<b>205.927</b>
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	12.870	1.057					<b>13.927</b>
Υποχρεώσεις προς πελάτες	109.650	32.029	28.901	1.896			<b>172.476</b>
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους					6.021		<b>6.021</b>
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό						229	<b>229</b>
Φόρος εισοδήματος						105	<b>105</b>
Λοιπά στοιχεία παθητικού						2.211	<b>2.211</b>
<b>Σύνολο υποχρεώσεων</b>	<b>122.520</b>	<b>33.086</b>	<b>28.901</b>	<b>1.896</b>	<b>6.021</b>	<b>2.545</b>	<b>194.969</b>
<b>Καθαρή θέση</b>						<b>10.958</b>	<b>10.958</b>
<b>Συνολικό άνοιγμα επιτοκιακού κινδύνου</b>	<b>-66.799</b>	<b>-31.802</b>	<b>-22.076</b>	<b>87.505</b>	<b>26.004</b>	<b>7.168</b>	

#### 4.7 Εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Η εύλογη αξία είναι την τιμή που θα λάμβανε κάποιος για την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου ή που θα κατέβαλε κάποιος για τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων στην αγορά κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Διαφορές μπορεί να προκύψουν μεταξύ της λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων της κατάστασης οικονομικής θέσης και των υποχρεώσεων.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις στην εύλογη αξία τους. Τα δάνεια και οι λοιπές απαιτήσεις, τα χρεόγραφα κατεχόμενα μέχρι τη λήξη και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, παρουσιάζονται στο αναπόσβεστο κόστος, το οποίο προσεγγίζει σε μεγάλο βαθμό και την εύλογη αξία. Συγκεκριμένα:

##### (α) Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων

Οι απαιτήσεις από άλλες τράπεζες, περιλαμβάνουν αποκλειστικά καταθέσεις όψεως σε πιστωτικά ιδρύματα. Επομένως, η εύλογη αξία τους είναι η ίδια με τη λογιστική τους αξία καθώς και διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.

##### (β) Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Το σύνολο των δανείων, αφορά δάνεια με σταθερό επιτόκιο το οποίο δεν διαφέρει σημαντικά εκτός της κατηγορίας των στεγαστικών δανείων από το τρέχον επιτόκιο των δανείων της Τράπεζας κατά την 31.12.2016 και 31.12.2015. Η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών της Τράπεζας προσδιορίζεται με βάση την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών των ανωτέρω απαιτήσεων αυτών με τρέχοντα επιτόκια των δανείων της Τράπεζας κατά την 31.12.2016 και 31.12.2015 και δεν διαφέρει ουσιωδώς από το αναπόσβεστο κόστος

##### (γ) Καταθέσεις

Η εύλογη αξία των καταθέσεων, χωρίς καθορισμένη λήξη (ταμειυτηρίου και όψεως), είναι το ποσό που θα πρέπει να αποπληρώσει η Τράπεζα, όποτε του ζητηθεί από τον πελάτη. Οι καταθέσεις πελατών έχουν βραχεία μέση διάρκεια λήξης. Ως εκ τούτου, η εκτιμώμενη εύλογη αξία τους προσεγγίζει κατά πολύ τη λογιστική τους αξία.

#### 4.8 Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που τηρούνται στην εύλογη αξία

##### Ιεράρχηση εύλογης αξίας

Τα επίπεδα ιεράρχησης της εύλογης αξίας είναι τα ακόλουθα:

- Επίπεδο 1: επίσημες χρηματιστηριακές τιμές (άνευ προσαρμογής) σε αγορές με σημαντικό όγκο συναλλαγών για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.
- Επίπεδο 2: εισροές πλην των χρηματιστηριακών τιμών που περιλαμβάνονται στο Επίπεδο 1, οι οποίες μπορούν να παρατηρηθούν για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση, είτε άμεσα (π.χ. τιμές) είτε έμμεσα (δηλαδή ως παράγωγο των τιμών).
- Επίπεδο 3: εισροές για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση που δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς (μη παρατηρήσιμες εισροές).

Το επίπεδο στην κλίμακα ιεράρχησης της εύλογης αξίας, εντός της οποίας ταξινομείται εξ ολοκλήρου η επιμέτρηση της εύλογης αξίας, καθορίζεται βάσει της εισροής του χαμηλότερου επιπέδου που θεωρείται σημαντική για την επιμέτρηση ολόκληρης της εύλογης αξίας.

##### Χρεόγραφα του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου

Η αποτίμηση διενεργείται με την εισαγωγή μεταβλητών που δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς. Τα χρεόγραφα της Τράπεζας αφορούν κυρίως συμμετοχές σε λοιπές Συνεταιριστικές Τράπεζες και στην Πανελλήνια Τράπεζα, για τα οποία θεωρείται ότι η εύλογη αξία πλησιάζει την εσωτερική λογιστική αξία. Η εύλογη αξία των μετοχών του επιπέδου 3 λαμβάνεται υπόψη στην περίπτωση όπου προκύπτουν ενδείξεις απομείωσης της αξίας των εν λόγω μετοχών, ενώ σε αντίθετη περίπτωση αυτές τηρούνται στο κόστος κτήσης. Οι μετοχές και συνεταιριστικές μερίδες που κατέχει η Τράπεζα συνολικής αξίας κτήσεως ποσού 2.283.127 ευρώ έχουν απομειωθεί κατά 2.089.523 ευρώ προκειμένου να αντανakλούν την εύλογη αξία

Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία στην κατάσταση αποτελεσμάτων, ταξινομούνται με βάση τα επίπεδα ιεράρχησης της εύλογης αξίας και παρουσιάζονται παρακάτω:

	Ιεράρχηση			Σύνολο
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	
<b><u>Στοιχεία Ενεργητικού 31.12.2016</u></b>				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση			224.127	<b>224.127</b>
<b>Σύνολο</b>			<b>224.127</b>	<b>224.127</b>
<b><u>Στοιχεία Ενεργητικού 31.12.2015</u></b>				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση			193.604	<b>193.604</b>
<b>Σύνολο</b>			<b>193.604</b>	<b>193.604</b>

## 5. Κεφαλαιακή επάρκεια

Σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία της Τράπεζας, είναι υποχρεωμένη να συμμορφώνεται με τις διατάξεις περί κεφαλαιακής επάρκειας (φερεγγυότητας) της Τράπεζας της Ελλάδος. Ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας (συντελεστής φερεγγυότητας) ενός πιστωτικού ιδρύματος ορίζεται ως η σχέση των ιδίων κεφαλαίων προς το άθροισμα των σταθμισμένων, κατά τον κίνδυνο, στοιχείων ενεργητικού, καθώς και των εκτός οικονομικών καταστάσεων στοιχείων.

Από την 1η Ιανουαρίου 2014, η Τράπεζα έχει συμμορφωθεί με το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο "CRD IV" (εφαρμογή της Βασιλείας III από την Ε.Ε.), όπως αυτή αποτυπώθηκε στην οδηγία 2013/36/ΕΕ (CRD) και στον Κανονισμό 575/2013 (CRR). Η οδηγία, ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με τον νόμο 4261/2014.

Το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο, απαιτεί από κάθε Πιστωτικό Ίδρυμα να διαθέτει ένα ελάχιστο επίπεδο εποπτικών ιδίων κεφαλαίων σε σχέση με το ύψος των αναλαμβανόμενων κινδύνων. Οι ελάχιστοι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας, βάσει του άρθρου 92 του CRR, και οι αντίστοιχοι δείκτες της Τράπεζας κατά την 31/12/2016 διαμορφώνονται ως εξής:

Δείκτης	Ελάχιστο	Τράπεζα Ηπείρου
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET1 ratio)	4,50%	6,67%
Δείκτης Κεφαλαίου της Κατηγορίας 1 (Tier 1 ratio)	6,00%	6,67%
Συνολικός Δείκτης κεφαλαίου (CAD ratio)	8,00%	10,00%

## 6. Καθαρά έσοδα από τόκους

Τα καθαρά έσοδα από τόκους, αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	<b>Από 01.01 έως</b>	
	<b>31.12.2016</b>	<b>31.12.2015</b>
<b>Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα</b>		
Δανείων και απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	59.201	168.333
Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	11.110.328	12.310.685
<b>Σύνολο</b>	<b>11.169.528</b>	<b>12.479.019</b>
<b>Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα</b>		
Υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα	(151.125)	(209.446)
Υποχρεώσεων προς πελάτες	(2.376.452)	(4.472.988)
Ομολογιών εκδόσεως μας και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων	(483.000)	0
Λοιποί	(5.731)	(5.978)
<b>Σύνολο</b>	<b>(3.016.308)</b>	<b>(4.688.412)</b>
<b>Καθαρό έσοδο από τόκους</b>	<b>8.153.220</b>	<b>7.790.607</b>

**7. Καθαρά έσοδα από προμήθειες**

Τα καθαρά έσοδα από προμήθειες, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2016	31.12.2015
<b>Εσοδα προμηθειών</b>		
Χορηγήσεων	66.695	68.919
Εγγυητικών επιστολών	526.049	613.729
Εισαγωγών Εξαγωγών	26.734	16.915
Πιστωτικών καρτών	50.422	57.958
Συναλλαγών	112.348	95.087
Λοιπές προμήθειες	1.138.502	633.548
<b>Σύνολο</b>	<b>1.920.750</b>	<b>1.486.155</b>
<b>Εξοδα προμηθειών</b>		
Λοιπές προμήθειες	(3.683)	(1.353)
<b>Σύνολο</b>	<b>(3.683)</b>	<b>(1.353)</b>
<b>Καθαρό έσοδο από προμήθειες</b>	<b>1.917.067</b>	<b>1.487.508</b>

**8. Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες**

Τα καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2016	31.12.2015
<b>Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες</b>		
Έσοδα από ασφάλιση προσωπικού	9.927	10.399
Έσοδα προμηθειών ασφαλειών	80.365	75.224
<b>Σύνολο</b>	<b>90.292</b>	<b>85.623</b>
<b>Καθαρό έσοδο από προμήθειες</b>	<b>90.292</b>	<b>85.623</b>

**9. Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)**

Τα καθαρά λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2016	31.12.2015
<b>Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)</b>		
Χρεωστικές Συναλλαγματικές διαφορές	(3.035)	0
Πιστωτικές Συναλλαγματικές διαφορές	1.063	28.403
Έσοδα από εκμίσθωση θυρίδων	5.289	5.529
Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών	3.523	17
Έσοδα από επιδοτήσεις	21.516	0
Αναλογούσες στην χρήση επιχορηγήσεις παγίων	1.831	2.117
Λοιπά έκτακτα έσοδα		268.965
Λοιπά έκτακτα έξοδα	(143.167)	0
Λοιπά έκτακτα κέρδη	0	2.930
<b>Σύνολο</b>	<b>(112.982)</b>	<b>307.961</b>



## 10. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού κατά την 31<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2016 ανερχόταν σε 75 και 31<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2015 ανερχόταν σε 76 άτομα.

Η συνολική επιβάρυνση της Κατάστασης Συνολικών Εισοδημάτων για αμοιβές και έξοδα προσωπικού, αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2016	31.12.2015
<b>Δαπάνες προσωπικού</b>		
Μισθοί και ημερομίσθια	2.306.484	2.099.339
Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης	425.659	419.440
Ενιαίο ταμείο ασφάλισης τραπεζουπαλλήλων	110.312	112.310
Προβλέψεις αποζημίωσης προσωπικού	21.488	26.701
Λοιπές παροχές προσωπικού	121.347	108.965
<b>Σύνολο</b>	<b>2.985.290</b>	<b>2.766.755</b>

## 11. Λοιπά λειτουργικά έξοδα

Τα λοιπά λειτουργικά έξοδα, αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2016	31.12.2015
<b>Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα</b>		
Αμοιβές μελών διοικητικού συμβουλίου	120.754	115.662
Αμοιβές συμβούλων	870.860	641.575
Τηλεφωνικά - Ταχυδρομικά	101.949	108.466
Ενοίκια	192.735	192.621
Ασφάλιστρα	83.548	70.180
Παροχές κοινής ωφέλειας	63.773	65.657
Φόροι και τέλη	271.820	288.744
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	61.212	89.231
Εισφορές τράπεζας	830.137	1.005.032
Συνδρομές	10.235	12.215
Δωρεές	28.651	23.050
Λοιπές δαπάνες	506.663	326.051
<b>Σύνολο</b>	<b>3.142.336</b>	<b>2.938.484</b>

## 12. Φόροι

Ο φόρος εισοδήματος της κλειόμενης περιόδου αναλύεται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	<b>Από 01.01 έως</b>	
	<b>31.12.2016</b>	<b>31.12.2015</b>
<b>Φόροι</b>		
Τρέχων φόρος	(12.266)	0
Αναβαλλόμενος φόρος	(6.913)	1.698.342
<b>Σύνολο</b>	<b>(19.179)</b>	<b>1.698.342</b>

Σημειώνεται ότι η Τράπεζα υπόκειται σε φορολογία εισοδήματος σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4172/2013. Με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του Ν.4334/2015 «Επείγουσες ρυθμίσεις για τη διαπραγμάτευση και σύναψη συμφωνίας με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (Ε.Μ.Σ.)», ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος των κερδών των νομικών προσώπων αυξήθηκε από 26% σε 29%. Οι διατάξεις αυτές ισχύουν για τα κέρδη που προκύπτουν στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2015 και μετά.

Με το άρθρο 5 του Ν.4303/17.10.2014 «Κύρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Επείγουσα ρύθμιση για την αναπλήρωση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων λόγω πρόωρης λήξης της θητείας του» (Α' 136) και άλλες διατάξεις» οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος νομικών προσώπων των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου 26 του ν. 4172/2013, που έχουν ή θα αναγνωριστούν και οι οποίες προέρχονται από τη χρεωστική διαφορά του PSI και τις συσσωρευμένες προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημιές λόγω πιστωτικού κινδύνου, αναφορικά με απαιτήσεις υφιστάμενες μέχρι και την 31 Δεκεμβρίου 2014, μετατρέπονται σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Δημοσίου, σε περίπτωση που το λογιστικό, μετά από φόρους, αποτέλεσμα χρήσεως είναι ζημία, σύμφωνα με τις ελεγμένες και εγκεκριμένες από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, οικονομικές καταστάσεις.

Η ένταξη στο Νόμο υλοποιείται με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως των Μετόχων, αφορά σε φορολογικές απαιτήσεις που γεννώνται από το έτος 2016 και εφεξής, ενώ προβλέπεται η λήξη της εντάξεως σε αυτόν με την ίδια διαδικασία και κατόπιν λήψεως σχετικής εγκρίσεως από την εκάστοτε Εποπτική Αρχή.

Με το άρθρο 4 του Ν. 4340/2015, τροποποιήθηκαν τα ανωτέρω ως προς το χρόνο εφαρμογής τους, ο οποίος αναβάλλεται κατά ένα έτος. Επιπλέον και μεταξύ άλλων, περιορίζεται το ύψος του ποσού της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης λόγω πιστωτικού κινδύνου που εμπίπτει στο πλαίσιο των εν λόγω διατάξεων, στο ποσό που αφορά σε προβλέψεις λόγω πιστωτικού κινδύνου οι οποίες έχουν λογισθεί μέχρι τις 30 Ιουνίου 2015.

Με απόφαση της από 24/11/2015 της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, η Τράπεζα υπήχθη στις διατάξεις του άρθρου 27α του Ν. 4172/2013. Το μέγιστο υπόλοιπο αναβαλλόμενης φορολογικής

απαίτησης, που δύναται, με τις προϋποθέσεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, να μετατραπεί σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, ανέρχεται σε περίπου 9 εκατ. €.

Κατωτέρω αναλύεται το αποτέλεσμα από αναβαλλόμενο φόρο της κλειόμενης και της προηγούμενης περιόδου:

<i>Ποσά σε €</i>	<b>Από 01.01 έως</b>	
	<b>31.12.2016</b>	<b>31.12.2015</b>
Απομείωση παγίων	0	41.092
Αναπροσαρμογή αποσβέσεων παγίων	(18.918)	(10.803)
Αναπροσαρμογή αποσβέσεων άυλων περιουσιακών στοιχείων	(3.741)	(1.356)
Απομείωση-Αποτίμηση απαιτήσεων	7.521	715.087
Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	7.894	9.477
Απομείωση συμμετοχών	(8.137)	0
Απομείωση περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμό	40.119	0
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές	(35.130)	51.829
Λοιπά	3.480	(12.933)
Επηρεασμός από μεταβολή φορολογικού συντελεστή	0	905.949
<b>Σύνολο</b>	<b>(6.913)</b>	<b>1.698.342</b>

Παρατίθεται κατωτέρω συμφωνία μεταξύ ονομαστικού και πραγματικού φορολογικού συντελεστή:

	<b>Από 1η Ιανουαρίου έως</b>	
	<b>31/12/2016</b>	<b>31/12/2015</b>
Κέρδη(ζημιές) προ φόρων	108.933	-2.768.807
Φόρος εισοδήματος ονομαστικός	29% 31.591	29% 802.954
<b>Αύξηση/μείωση προερχόμενη από</b>		
Φόρος ακινήτων		
Φόρος που αντιστοιχεί σε μη εκπιπτόμενες δαπάνες	-38.504	-10.561
Μη φορολογούμενα εισοδήματα	0	0
Επηρεασμός από μεταβολή φορολογικού συντελεστή	0	905.949
Πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος	-12.266	-
	<b>-19.179</b>	<b>1.698.342</b>

### 13. Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα

Οι καταθέσεις με την Κεντρική Τράπεζα αποτελούν υποχρεωτικές καταθέσεις αποθεματικού και δεν είναι διαθέσιμες για χρήση κατά τις ημερήσιες εργασίες του Οργανισμού.

Για σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ρών, το ταμείο και τα ταμειακά διαθέσιμα, περιλαμβάνουν τα παρακάτω υπόλοιπα, τα οποία έχουν λήξη μικρότερη των 3 μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους:

<i>Ποσά σε €</i>	<b>31.12.2016</b>	<b>31.12.2015</b>
Ταμείο	2.096.461	2.279.629
Διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	1.616.484	2.348.605
<b>Σύνολο</b>	<b>3.712.945</b>	<b>4.628.234</b>

#### 14. Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων

Οι απαιτήσεις της Τράπεζας από καταθέσεις και συναλλαγές με άλλα πιστωτικά ιδρύματα αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	<b>31.12.2016</b>	<b>31.12.2015</b>
Τοποθετήσεις σε άλλες τράπεζες	7.316.530	9.018.389
<b>Σύνολο</b>	<b>7.316.530</b>	<b>9.018.389</b>

Για τους σκοπούς της σύνταξης των ταμειακών ρών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών «Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα» και «Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων».

#### 15. Δάνεια και απαιτήσεις κατά Πελατών

Οι απαιτήσεις από δάνεια κατά πελατών αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	<b>31.12.2016</b>	<b>31.12.2015</b>
<b>Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)</b>		
<b>Ιδιώτες</b>	<b>48.726.945</b>	<b>49.005.888</b>
Στεγαστικά	36.007.146	36.061.937
Καταναλωτικά	12.719.799	12.943.951
Πιστωτικές Κάρτες	0	0
Λοιπά	0	0
<b>Επιχειρηματικά</b>	<b>172.312.666</b>	<b>167.645.248</b>
Γεωργία - κτηνοτροφία	12.687.537	12.357.156
Εκμετάλλευση ακινήτων	4.623.014	4.453.175
Εμπόριο	44.794.818	43.696.698
Ενέργεια	4.591.476	5.096.949
Κατασκευές	25.389.359	24.397.621
Μεταποίηση	27.605.699	26.973.105
Μεταφορές και Logistics	6.422.336	6.150.017

Τουρισμός	36.559.751	35.202.114
Υπηρεσίες	4.991.381	4.852.502
Λοιπές	4.647.293	4.465.909
<b>Δημόσιος Τομέας</b>	<b>3.846.700</b>	<b>4.237.870</b>
<b>Σύνολο (πρό απομείωσης)</b>	<b>224.886.311</b>	<b>220.889.006</b>
Μείον: Σωρευμένες απομειώσεις	-54.412.752	-50.863.324
<b>Σύνολο</b>	<b>170.473.559</b>	<b>170.025.682</b>

Η κίνηση του λογαριασμού της απομείωσης των δανείων, έχει ως εξής

<b>Ανάλυση μεταβολής απομείωσης</b>	
<b>Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2015</b>	<b>44.814.173</b>
<i>Μεταβολές Από 01.01 Έως 31.12.2015</i>	
Ζημιές απομειώσεως χρήσεως	6.049.151
Ποσά που χρησιμοποιήθηκαν για διαγραφές	0
<b>Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2015</b>	<b>50.863.324</b>
<i>Μεταβολές Από 01.01 Έως 31.12.2016</i>	
Ζημιές απομειώσεως χρήσεως	3.589.082
Ποσά που χρησιμοποιήθηκαν για διαγραφές	-39.654
<b>Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2016</b>	<b>54.412.752</b>

#### 16. Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Το χαρτοφυλάκιο διαθέσιμο προς πώληση αναλύεται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	<b>31.12.2016</b>	<b>31.12.2015</b>
<b>Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση</b>		
Συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις	61.020	61.020,00
Μετοχές μη εισηγμένες στο Χ.Α.Α.	2.222.107	2.222.107
Λοιπά χρεόγραφα	0	0,00
Μείον προβλέψεις για υποτιμήσεις	-2.059.000	-2.089.523
<b>Σύνολο</b>	<b>224.127</b>	<b>193.604</b>

Στην κλειόμενη περίοδο δεν παρουσιάστηκε κίνηση των διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

#### 17. Άυλα πάγια στοιχεία

Η μεταβολή των άυλων περιουσιακών στοιχείων, έχει ως εξής:

	Software και λοιπά δικαιώματα	Σύνολο
Μικτή Λογιστική αξία	954.855	954.855
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση αξίας	(848.954)	(848.954)
<b>Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2015</b>	<b>105.901</b>	<b>105.901</b>
Μικτή Λογιστική αξία	842.764	842.764
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση αξίας	(758.957)	(758.957)
<b>Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2015</b>	<b>83.807</b>	<b>83.807</b>
Μικτή Λογιστική αξία	847.432	847.432
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση αξίας	(790.955)	(790.955)
<b>Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2016</b>	<b>56.477</b>	<b>56.477</b>

	Software και λοιπά δικαιώματα	Σύνολο
<b>Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2015</b>	<b>105.901</b>	<b>105.901</b>
Προσθήκες	21.199	21.199
Πωλήσεις - Μειώσεις		0
Αποσβέσεις	(43.293)	(43.293)
<b>Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2015</b>	<b>83.807</b>	<b>83.807</b>
		0
Προσθήκες	4.669	4.669
Πωλήσεις - Μειώσεις		0
Αποσβέσεις	(31.998)	(31.998)
Καθαρές συναλλαγματικές Διαφορές		0
<b>Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2016</b>	<b>56.477</b>	<b>56.477</b>

## 18. Ενσώματα πάγια

Οι μεταβολές του λογαριασμού των ενσώματων ακινητοποιήσεων έχουν ως εξής:

	Ιδιοχρησι μοποιούμ ενα ακίνητα	Κτίρια σε ακίνητα τρίτων	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικ ά μέσα	Έπιπλα και Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Μικτή Λογιστική αξία	4.404.843	1.295.085	336.360	46.479	1.457.948	7.255.557
Συσσωρευμένη απόσβεση και	(139.929)	(585.823)	(271.479)	(27.500)	(1.058.624)	(1.747.625)

απομείωση αξίας

<b>Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2015</b>	<b>4.264.914</b>	<b>709.263</b>	<b>64.881</b>	<b>18.980</b>	<b>399.323</b>	<b>5.507.932</b>
Μικτή Λογιστική αξία	4.272.344	1.295.085	336.360	46.479	1.478.078	7.428.347
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση αξίας	(208.202)	(688.383)	(288.262)	(30.277)	(1.186.524)	(2.401.648)
<b>Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2015</b>	<b>4.064.142</b>	<b>606.703</b>	<b>48.099</b>	<b>16.202</b>	<b>291.554</b>	<b>5.026.700</b>
Μικτή Λογιστική αξία	4.283.320	1.301.285	336.360	46.479	1.525.617	7.493.061
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση αξίας	(274.566)	(791.158)	(303.705)	(33.055)	(1.280.506)	(2.682.989)
<b>Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2016</b>	<b>4.008.753</b>	<b>510.127</b>	<b>32.656</b>	<b>13.425</b>	<b>245.111</b>	<b>4.810.072</b>

	Ιδιοχρησι μοποιούμ ενα ακίνητα	Κτίρια σε ακίνητα τρίτων	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικ ά μέσα	Έπιπλα και Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
<b>Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2015</b>	<b>4.264.914</b>	<b>709.263</b>	<b>64.881</b>	<b>18.980</b>	<b>399.323</b>	<b>5.457.361</b>
Μειώσεις κτήσης από επανεκτίμηση ακινήτων	(141.696)					(141.696)
Μειώσεις αποσβέσεων από επανεκτίμηση ακινήτων						0
Προσθήκες	9.197				20.130	29.327
Πωλήσεις - Μειώσεις Αποσβέσεις	(68.274)	(102.560)	(16.783)	(2.778)	(127.899)	(318.293)
Μεταφορές / Διαγραφές						0
Επανεκτίμηση ακινήτου						
<b>Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2015</b>	<b>4.064.142</b>	<b>606.703</b>	<b>48.099</b>	<b>16.202</b>	<b>291.554</b>	<b>5.026.700</b>
Μειώσεις κτήσης από επανεκτίμηση ακινήτων						0
Μειώσεις αποσβέσεων από επανεκτίμηση ακινήτων						0

Προσθήκες		17.175				47.539	64.714
Πωλήσεις - Μειώσεις							0
Αποσβέσεις	(66.364)	(102.775)	(15.443)	(2.778)	(93.982)	(281.342)	
Μεταφορές							0
Μεταφορές/Διαγραφές							0
<b>Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2016</b>	<b>3.997.778</b>	<b>521.103</b>	<b>32.656</b>	<b>13.425</b>	<b>245.111</b>	<b>4.810.072</b>	

Κατά την 31<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2016 η Τράπεζα δεν είχε δέσμευση για κεφαλαιουχικές δαπάνες ούτε πάγια σε καθεστώς χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Οι αποσβέσεις που καταχωρήθηκαν στα αποτελέσματα της κλειόμενης χρήσης αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2016	31.12.2015
<b><u>Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, παγίων, λογ/κού &amp; λοιπών άυλων περι/κών στοιχείων</u></b>		
Αποσβέσεις κτιρίων	169.139	170.834
Αποσβέσεις μηχανημάτων	15.443	16.783
Αποσβέσεις μεταφορικών μέσων	2.778	2.778
Αποσβέσεις επίπλων και λοιπού εξοπλισμού	93.982	127.899
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	31.998	43.293
<b>Σύνολο</b>	<b>313.340</b>	<b>361.586</b>

#### 19. Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους

Οι απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους προκύπτουν ως εξής

	Υπόλοιπο την 1.1.2016	Αναγνώριση		Υπόλοιπο την 31.12.2016
		Στα αποτελέσματα	Στα ίδια κεφάλαια	
Χρεωστική διαφορά Ν 4046/2012	0	0	0	0
Αναπροσαρμογή παγίων	-275.554	-18.918	0	-294.472
Αναπροσαρμογή αποσβέσεων άυλων περιουσιακών στοιχείων	11.127	-3.741	0	7.386
Απομείωση-Αποτίμηση απαιτήσεων	9.024.247	2.823	0	9.027.070
Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	66.483	7.894	0	74.377
Απομείωση συμμετοχών	606.985	-8.137	0	598.847



Αναγνωριζόμενες φορολογικές ζημιές	51.829	-35.130	0	16.698
Λοιπά	80.125	48.298	0	128.422
<b>Σύνολο</b>	<b>9.565.242</b>	<b>-6.913</b>	<b>0</b>	<b>9.558.329</b>

	Υπόλοιπο την 1.1.2015	Αναγνώριση		Υπόλοιπο την 31.12.2015
		Στα αποτελέσματα	Στα ίδια κεφάλαια	
Χρεωστική διαφορά Ν 4046/2012	0			0
Αναπροσαρμογή παγίων	-274.204	-1.350	0	-275.554
Αναπροσαρμογή αποσβέσεων άυλων περιουσιακών στοιχείων	11.191	-64	0	11.127
Απομείωση-Αποτίμηση απαιτήσεων	7.496.425	1.527.822	0	9.024.247
Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	51.807	15.455	-778	66.483
Απομείωση συμμετοχών	544.193	62.792	0	606.985
Αναγνωριζόμενες φορολογικές ζημιές	0	35.705	16.123	51.829
Λοιπά	22.142	57.982	0	80.125
<b>Σύνολο</b>	<b>7.851.555</b>	<b>1.698.342</b>	<b>15.345</b>	<b>9.565.242</b>

Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναλύεται ως εξής ανάλογα με την περίοδο που αναμένεται να διακανονιστεί:

	Υπόλοιπο την 31.12.2016	Περίοδος διακανονισμού		Μη καθορισμένη
		Έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	
Αναπροσαρμογή παγίων	-294.472			-294.472
Αναπροσαρμογή αποσβέσεων άυλων περιουσιακών στοιχείων	7.386		7.386	
Απομείωση-Αποτίμηση απαιτήσεων	9.027.070		9.027.070	
Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	74.377			74.377
Απομείωση συμμετοχών	598.847			598.847
Αναγνωριζόμενες φορολογικές ζημιές	16.698	16.698		
Λοιπά	128.422	63.606		64.817
<b>Σύνολο</b>	<b>9.558.329</b>	<b>80.304</b>	<b>9.034.456</b>	<b>443.569</b>

**20. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού**

Τα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2016	31.12.2015
<b>Λοιπά στοιχεία ενεργητικού</b>		
Προκαταβεβλημένοι φόροι	1.170	55.575
Ταμείο εγγυήσεως καταθέσεων	3.744.490	3.695.254
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	790.394	587.519
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	55.827	657
Επιταγές εισπρακτέες γραφείου συμψηφισμού	831.221	1.583.921
Απαιτήσεις από προγράμματα	718.512	832.782
Απαιτήσεις από παροχή υπηρεσιών	624.960	567.382
Λοιπές απαιτήσεις	202.179	215.531
Απομείωση λοιπών στοιχείων ενεργητικού	(196.330)	(180.129)
<b>Σύνολο</b>	<b>6.772.423</b>	<b>7.358.494</b>

**21. Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα**

Οι υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2016	31.12.2015
<b>Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα</b>		
-Όψεως	815.314	811.886
-Προθεσμίας	5.096.326	4.116.214
Χρηματοδότηση ELA μέσω Ε.Τ.Ε.	8.000.000	8.999.122
<b>Σύνολο</b>	<b>13.911.640</b>	<b>13.927.222</b>

**22. Υποχρεώσεις προς πελάτες**

Οι καταθέσεις και οι λοιποί λογαριασμοί πελατών αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2016	31.12.2015
<b>Υποχρεώσεις προς πελάτες</b>		
Καταθέσεις όψεως ιδιωτών	841.515	626.995
Καταθέσεις όψεως εταιρειών	16.226.033	14.146.308
Καταθέσεις όψεως δημοσίων οργανισμών	8.337.306	9.529.408
Καταθέσεις ταμιευτηρίου	35.821.617	43.720.457
Καταθέσεις προθεσμίας ιδιωτών	96.372.460	94.870.127
Καταθέσεις προθεσμίας επιχειρήσεων	6.367.761	4.484.452
Καταθέσεις προθεσμίας σε ξένο νόμισμα	5.329.033	5.098.257
<b>Σύνολο</b>	<b>169.295.726</b>	<b>172.476.005</b>

Βάσει του Ν 4151/2013, τα πιστωτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα οφείλουν να αποδίδουν στο Ελληνικό Δημόσιο τα υπόλοιπα των αδρανών λογαριασμών καταθέσεων, μετά την πάροδο 20 ετών. Κατά την κλειόμενη περίοδο η Τράπεζα δεν είχε υποχρέωση απόδοσης τέτοιων ποσών στο Δημόσιο.

### 23. Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

Στην προηγούμενη χρήση η Τράπεζα προέβη στην έκδοση Ομολόγων Μειωμένης Εξασφάλισης συνολικού ποσού 6.021.000 ευρώ. Ημερομηνία έκδοσης καθορίστηκε η 31/12/2015 και κατά συνέπεια η υποχρέωση κατά την ως άνω ημερομηνία ανέρχεται στο ποσό των 6.021.000 ευρώ. Οι όροι έκδοσης των ομολόγων περιγράφονται κατωτέρω:

<b>Ομόλογο Μειωμένης Εξασφάλισης (κοινό)</b>	
Ημερομηνία έκδοσης	31/12/2015
Ημερομηνία λήξης	31/12/2025
Έτη - δόσεις	Εφάπαξ στο 10ο έτος
Ποσό	6.021.000
Ονομαστική αξία ομολόγου	1.000
Τιμή διάθεσης	1.000
Πλήθος ομολογιών	6.021
Επιτόκιο	8,00%
Περίοδος τοκομεριδίου	6μηνη

### 24. Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό

Η Τράπεζα δεν έχει επίσημα ή ανεπίσημα ενεργοποιήσει κανένα ειδικό πρόγραμμα παροχών προς τους εργαζόμενους της, το οποίο πρόγραμμα να δεσμεύεται για παροχές σε περιπτώσεις αποχωρήσεων εργαζομένων. Το μόνο πρόγραμμα που ισχύει και έχει ενεργοποιηθεί στο παρελθόν είναι η συμβατική υποχρέωση (με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, ν.2112/20, ν.3198/55 και ν.4093/12) για παροχή ενός εφάπαξ ποσού κατά την αποχώρηση ενός εργαζομένου για συνταξιοδότηση.

Οι υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης αφορούν:

<i>Ποσά σε €</i>	<b>Υποχρεώσεις Ισολογισμός</b>	
	<b>31.12.2016</b>	<b>31.12.2015</b>
<b>Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό</b>		
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού Ν 2112/1920	256.472	229.253
<b>Σύνολο</b>	<b>256.472</b>	<b>229.253</b>

Η κίνηση του λογαριασμού στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης και η σχετική επιβάρυνση των αποτελεσμάτων και του συνολικού εισοδήματος αναλύεται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	<b>Μεταβολή στην παρούσα αξία</b>	
	<b>31.12.2016</b>	<b>31.12.2015</b>
<b>Υποχρέωση στην έναρξη της χρήσεως</b>	<b>229.253</b>	<b>199.257</b>
Τρέχων κόστος υπηρεσίας	21.488	26.701
Κόστος επιτοκίου	5.731	5.978
Καταβληθείσες αποζημιώσεις		
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές χρήσεως-Οικονομικές υποθέσεις	0	(2.683)
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές χρήσεως-Εμπειρικές υποθέσεις		
<b>Υπόλοιπο στην λήξη της χρήσης</b>	<b>256.472</b>	<b>229.253</b>

<i>Ποσά σε €</i>	<b>Κατάσταση Αποτελεσμάτων</b>	
	<b>31.12.2016</b>	<b>31.12.2015</b>
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	21.488	26.701
Χρηματοοικονομικά έξοδα	5.731	5.978
<b>Σύνολο</b>	<b>27.219</b>	<b>32.679</b>

Οι κυριότερες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν ήταν οι εξής:

Τεχνικό επιτόκιο	2,5%
Αύξηση μισθών	1,5%
Πληθωρισμός	2,0%
Πίνακας θνησιμότητας	MT_EAE2012P
Καθαρό ποσοστό αποχωρήσεων (παραιτήσεις μείον απολύσεις)	0,0%
Μέση ηλικία συνταξιοδότησης:	
Άνδρες & Γυναίκες: Λοιπές κατηγορίες ασφάλισης	67 ετών
Ημερομηνία αποτίμησης	1.1.2016
Δομή ασφαλισμένης ομάδας	Κλειστή: μηδενική είσοδος απόμων
Περιουσία του ταμείου	0,00 €

## 25. Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις

Οι τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε €	31.12.2016	31.12.2015
<b>Φόροι</b>		
Τρέχων φόρος	0	0
Πρόβλεψη φόρου εισοδήματος	110.000	105.000
Λοιποί φόροι	0	0
<b>Σύνολο</b>	<b>110.000</b>	<b>105.000</b>

## 26. Λοιπά στοιχεία παθητικού

Τα λοιπά στοιχεία παθητικού αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2016	31.12.2015
<b>Λοιπά στοιχεία παθητικού</b>		
Μερίσματα πληρωτέα	116.189	116.189
Έσοδα επομένων χρήσεων	4.187	0
Έξοδα χρήσεως δουλευμένα	524.272	624.149
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	124.742	123.080
Φορολογικές υποχρεώσεις	213.768	303.283
Επιταγές πληρωτέες	438.738	126.653
Υποχρεώσεις από εισπράξεις για λογαριασμό τρίτων	600.804	300.315
Υποχρεώσεις από διατραπεζικές συναλλαγές	64.132	106.229
Επιχορηγήσεις παγίων επενδύσεων	1.220	3.051
Λοιπά	525.184	508.136
<b>Σύνολο</b>	<b>2.613.237</b>	<b>2.211.085</b>

## 27. Συνεταιριστικό Κεφάλαιο

Το Συνεταιριστικό Κεφάλαιο της Τράπεζας αναλύεται σε 16.760.937 μερίδες των 0,50 € εκάστη. Η κίνηση των μερίδων στην κλειόμενη χρήση είχε ως εξής:

	Αριθμός μερίδων	Ονομαστική Αξία	Συνεταιριστικό κεφάλαιο
<b>Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2015</b>	<b>372.948</b>	<b>51,5</b>	<b>19.206.822</b>
Μείωση ονομαστικής αξίας με έκδοση 15 νέων μερίδων για κάθε μία παλιά	5.148.940	3,73	19.206.822
Μείωση ονομαστικής αξίας με συμψηφισμό ζημιών			-16.632.352
Οριστικοποίηση νέων εγγραφών προηγούμενης χρήσης	172.274	0,5	86.137
Αύξηση κεφαλαίου	11.119.480	0,5	5.559.740
<b>Υπόλοιπο λήξης 31.12.2015</b>	<b>16.440.694</b>	<b>0,5</b>	<b>8.220.347</b>
<b>Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2016</b>	<b>16.440.694</b>	<b>0,5</b>	<b>8.220.347</b>
Αύξηση κεφαλαίου	320.243	0,5	160.122
<b>Υπόλοιπο λήξης 31.12.2016</b>	<b>16.760.937</b>	<b>0,5</b>	<b>8.380.469</b>

**28. Διαφορά υπέρ το άρτιο**

Η κίνηση του λογαριασμού έχει ως εξής:

<b>Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2015</b>	6.776.752
Κινήσεις περιόδου	578.906
<b>Υπόλοιπο λήξης 31.12.2015</b>	<b>7.355.657</b>
Κινήσεις περιόδου	-35.940
<b>Υπόλοιπο λήξης 31.12.2016</b>	<b>7.319.717</b>

**29. Αποθεματικά**

Η κίνηση των αποθεματικών έχει ως εξής:

	Τακτικό αποθεματι κό	Αποθεματικά καταστατικού	Δικαίωμα εγγραφής	Αποθεματι κό εξόδου μελών	Αφορολόγ ητα αποθεματι κά	N. 1882/90	Σύνολο
<b>Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2015</b>	<b>873.909</b>	<b>436.426</b>	<b>506.242</b>	<b>-194.291</b>	<b>14.374</b>	<b>4.700</b>	<b>1.641.360</b>
Εγγραφές/διαγραφές συνεταίρων			1.775				1.775
Φόρος εισοδήματος αποθεματικών				194.729			194.729
Οριστικοποίηση νέων εγγραφών προηγούμενης χρήσης			1.690	1.838			3.528
Επιστροφή κεφαλαίου επενδυτικού προϊόντος				-22.029			-22.029
<b>Υπόλοιπο λήξης 31.12.2015</b>	<b>873.909</b>	<b>436.426</b>	<b>509.707</b>	<b>-19.752</b>	<b>14.374</b>	<b>4.700</b>	<b>1.819.363</b>
<b>Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2016</b>	<b>873.909</b>	<b>436.426</b>	<b>509.707</b>	<b>-19.752</b>	<b>14.374</b>	<b>4.700</b>	<b>1.819.363</b>
Οριστικοποίηση νέων εγγραφών προηγούμενης χρήσης			-1.700				-1.700
<b>Υπόλοιπο λήξης 31.12.2016</b>	<b>873.909</b>	<b>436.426</b>	<b>508.007</b>	<b>-19.752</b>	<b>14.374</b>	<b>4.700</b>	<b>1.817.663</b>

**30. Δεσμεύσεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Απαιτήσεις**
**α) Ενδεχόμενες φορολογικές υποχρεώσεις**

Η Τράπεζα έχει ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές και έχει περαιώσει οριστικά όλες τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις μέχρι και τη χρήση του 2008. Οι χρήσεις 2009 μέχρι και 2016 δεν έχουν ελεγχθεί, ως εκ τούτου, υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά το χρόνο που θα εξετασθούν και θα οριστικοποιηθούν οι τυχόν φορολογικές υποχρεώσεις της Τράπεζας για τις ανωτέρω ανέλεγκτες χρήσεις. Για την αντιμετώπιση αυτού του κινδύνου η Τράπεζα έχει σχηματίσει πρόβλεψη σε βάρος των αποτελεσμάτων συνολικού ποσού 110.000 € κατά την 31/12/2016, η οποία κρίνεται επαρκής.

Σημειώνουμε ότι κατά την παρούσα χρήση ολοκληρώθηκε ο φορολογικός έλεγχος για τη χρήση 2008, από τον οποίο προέκυψαν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις συνολικού ποσού € 3.658,73.

### **β) Ενδεχόμενες νομικές υποχρεώσεις**

Εναντίον της Τράπεζας έχουν εγερθεί αγωγές και διεκδικήσεις συνολικού ύψους 50.000 €. Σύμφωνα με εκτιμήσεις των Νομικών Υπηρεσιών η οριστική διευθέτησή τους δεν αναμένεται να έχει οικονομική επίδραση για την Τράπεζα, ως εκ τούτου η Τράπεζα δεν έχει διενεργήσει καμία πρόβλεψη έναντι των οφειλών αυτών. Επιπλέον εκκρεμούν αιτήσεις υπαγωγής στις διατάξεις του Ν. 3869/2010

Η Τράπεζα διεκδικεί μέσω των νομικών διαδικασιών τη δικαστική είσπραξη καθυστερημένων οφειλών στα πλαίσια της τραπεζικής πρακτικής.

### **γ) Δεσμευμένα περιουσιακά στοιχεία**

Τα δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού κατά την 31.12.2016 ανέρχονται σε ποσό € 23,5 εκ. και περιλαμβάνουν:

(α) Δεσμευμένες καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα ύψους 5.780.224 USD οι οποίες έχουν ενεχυριασθεί από άλλο πιστωτικό ίδρυμα για την παροχή ρευστότητας

(β) Εμπράγματα χρηματοοικονομική ασφάλεια (ενέχυρο) ύψους 17.721.714 € σε δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ύψους 32.829.620 €, οι οποίες έχουν ενεχυριασθεί από πιστωτικό ίδρυμα για την παροχή ρευστότητας

### **31. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη**

Ως συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα διευθυντικά στελέχη της Τράπεζας και συνδεδεμένες με αυτά εταιρείες και οικονομικά εξαρτώμενα μέλη (σύζυγοι, τέκνα, κ.α.) αυτών.

**α) Υπόλοιπα με μέλη Δ.Σ. και Διευθυντικά Στελέχη**

<i>Ποσά σε €</i>	<b>31.12.2016</b>	<b>31.12.2015</b>
<b>Απαιτήσεις</b>		
Δάνεια και απαιτήσεις	6.267.815	5.194.471
<b>Υποχρεώσεις</b>		
Καταθέσεις - Ομολογίες	734.961	672.224
<b>Αποτελέσματα χρήσεως</b>		
Αμοιβές Διοικητικού Συμβουλίου	90.531	95.851
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	423.212	310.020
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	15.737	19.948

**32. Γεγονότα μετά την ημερομηνία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης**

Την 29.3.2017 ψηφίστηκε ο Νόμος 4465/2017 (ΦΕΚ Α' 47/04.04.2017) «Ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014 για τη συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών, την αλλαγή λογαριασμού πληρωμών και την πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά και άλλες διατάξεις» ο οποίος προβλέπει μεταξύ των άλλων και την τροποποίηση διατάξεων του Ν.4172/2013. Το άρθρο 43 του ψηφισθέντος νόμου τροποποιεί τα άρθρα 27 και 27Α του Ν.4172/2013 προκειμένου να ρυθμιστεί ο χειρισμός της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που έχει ήδη αναγνωρισθεί και μπορεί υπό προϋποθέσεις να μετατραπεί σε οριστική κι εκκαθαρισμένη απαίτηση από τα πιστωτικά ιδρύματα με τρόπο συμβατό προς τις διαγραφές και αναδιαρθρώσεις δανείων οφειλετών τους. Με τη ρύθμιση διευκολύνεται η υλοποίηση των θεσμοθετημένων στόχων των πιστωτικών ιδρυμάτων για μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μέσω διαγραφών και αναδιαρθρώσεων, χωρίς να τεθεί σε κίνδυνο η κεφαλαιακή τους επάρκεια.

Την 28.4.2017 ψηφίστηκε ο Νόμος 4469/2017 (ΦΕΚ Α' 62/03.05.2017) «Εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων και άλλες διατάξεις» Οι διατάξεις του νόμου ρυθμίζουν τη διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης χρηματικών οφειλών προς οποιονδήποτε πιστωτή, οι οποίες είτε προέρχονται από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας του οφειλέτη, είτε αποτελούν οφειλές από άλλη αιτία, εφόσον η ρύθμιση των εν λόγω οφειλών κρίνεται από τους συμμετέχοντες στη διαδικασία απαραίτητη προκειμένου να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα του οφειλέτη. Με το νέο πλαίσιο αναμένεται να διευκολυνθεί η οριστική διευθέτηση πολλών προβληματικών δανείων

Την 19.5.2017 ψηφίστηκε ο Νόμος 4472/2017 (ΦΕΚ Α' 74/19.05.2017) «Συνταξιοδοτικές διατάξεις Δημοσίου και τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016, μέτρα εφαρμογής των δημοσιονομικών στόχων και



μεταρρυθμίσεων, μέτρα κοινωνικής στήριξης και εργασιακές ρυθμίσεις, Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2018-2021 και λοιπές διατάξεις». Με την ψήφιση του Νόμου υιοθετήθηκαν τα προαπαιτούμενα δημοσιοοικονομικά μέτρα για την ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης. Επιπλέον, με το άρθρο 65 του Νόμου ρυθμίζεται το θέμα της ευθύνης των εκπροσώπων του Δημοσίου και πιστωτικών ιδρυμάτων από πράξεις αναδιάρθρωσης δανείων ή άλλων οφειλών. Με την ψήφιση του ανωτέρω νόμου αναμένεται να ολοκληρωθεί στο επόμενο διάστημα η δεύτερη αξιολόγηση η οποία αναμένεται να οδηγήσει στην επαναφορά της εμπιστοσύνης προς την Ελληνική Οικονομία και τη βελτίωση του οικονομικού κλίματος. Επιπλέον, οι διατάξεις για την ευθύνη των στελεχών αναμένεται να βοηθήσουν στην υιοθέτηση μόνιμων και βιώσιμων λύσεων στον τομέα των προβληματικών επιχειρηματικών δανείων.

Ιωάννινα, 22 Μαΐου 2017

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Η Διευθύνουσα  
Σύμβουλος

Ο Εντεταλμένος  
Εκτελεστικός Σύμβουλος

Ο Διευθυντής  
Οικονομικών Υπηρεσιών

Ζωνίδης Κωνσταντίνος  
Α.Δ.Τ. Φ 461644

Μυζήθρα Μαρία  
Α.Δ.Τ. ΑΕ088700

Τσουκανέλης Βασίλειος  
Α.Δ.Τ. ΑΕ 275733

Τρομπούκης Χρήστος  
ΑΜ ΟΕΕ 6837-Α'ΤΑΞΕΩΣ